

TILINPÄÄTÖS 2019

KAUPUNGINHALLITUS 30.3.2020

TARKASTUSLAUTAKUNTA 25.5.2020

KAUPUNGINVALTUUSTO 22.6.2020

TOIMINTAKERTOMUS.....	5
OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	7
Kaupunginjohtajan katsaus	7
Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	10
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	12
Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa.....	16
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	16
Henkilöstö.....	16
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	16
Ympäristö.....	16
SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN	17
KOKONAISTALouden TARKASTELU	18
Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	18
Toiminnan rahoitus	21
Rahoitusasema ja sen muutokset.....	24
Kokonaistulot ja –menot	27
KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	28
Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt.....	28
Konsernin toiminnan ohjaus.....	30
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	30
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	33
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	34
TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	38
Tilikauden tuloksen käsittely.....	38
Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	38
TOTEUTUMISVERTAILUT	39
Tavoitteiden toteutuminen	43
Käyttötalousosan toteutuminen	44
Kaupunginvaltuusto.....	44
Keskusvaalilautakunta	44
Tarkastuslautakunta	44
Konsernipalvelut.....	45
Peruspalvelulautakunta	56
Sivistyspalvelut	63

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	77
Tekninen palvelukeskus.....	84
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	92
Investointiosan toteutuminen.....	94
Rahoitusosan toteutuminen.....	96
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	97
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	99
Tuloslaskelma	101
Rahoituslaskelma.....	102
Tase.....	103
Konsernitilinpäätöksen laskemat	105
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	109
LUETTELOT JA SELVITYKSET	129
ALLEKIRJOITUS JA TILINTARKASTUSMERKINTÄ.....	133

TOIMINTAKERTOMUS

OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kaupunginjohtajan katsaus

Mänttä-Vilppulan kaupungin toimintavuosi 2019 piti sisällään monenlaisia mielenkiintoisia käänteitä ja tapahtumia. Vuoden aikana myös henkilöstön osalta tapahtui paljon muutoksia, oli uusia rekrytointeja, eläköitymisiä ja sisäisiä siirtymisiäkin.

Toukokuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi kulttuuristrategian vuosille 2019-2029. Mänttä-Vilppulan kaupungin kulttuuristrategian visiona vuodelle 2029 on: Kokeileva ja luova Taidekaupunki tarjoaa asukkailleen ja vierailijoille unohtumattomia taidekokemuksia ja kulttuurista hyvinvointia. Taide ja kulttuuri näkyvät rohkeasti asukkaiden arjessa, kaupunkiympäristössä sekä kaupungin identiteetissä ja kulttuuripääkaupunkiyhteistyössä.

Kulttuuripääkaupunkiyhteistyöhön liittyen tehtiin yhteistyösopimukset Tampereen kaupungin ja Serlachius-museoiden kanssa vuosille 2019-2020. Yhteistyössä Serlachius-museoiden kanssa toteutettiin myös Koen Vanmechelenin T-Rex -teoksen julkistus kaupungintalon edustalla kesäkuussa.

Kaupunkimme osallistui vuoden mittaan moniin messutapahtumiin, kuten Asta- ja Matka2019 -messuille. Keväällä kaupungintalolla järjestettiin Rekrymessut -tapahtuma, joka kokosi yhteen suuren joukon työnantajia ja -hakijoita.

Vuonna 2019 kaupunki järjesti myös ensimmäiset Taidekaupungin Kevätmessut asumisen ja rakentamisen teemalla. Syksyllä olivat vuorossa Harrastusmessut Pekilolla, jossa oli mukana runsaasti harrastustoimijoita ja osallistujia.

Kaupunki tuki monia merkittäviä tapahtumia, kuten Kuvataideviikkoja, Mäntän Musiikkijuhlia, Kevyttä Klassista –festivaalia sekä Mää oon Mänttystä -kaupunkitapahtumaa.

Kaupungin liikuntapaikkojen käyttö oli aktiivista niin Pihlajalinna Areenalla, uimahallissa kuin muissa sisä- ja ulkoliikuntapaikoissa. Hiilto-adventure kokosi heinäkuussa suuren joukon kisailijoita seikkailuhenkiseen kilpailuun Mänttä-Vilppulan maisemiin.

Elokuussa valtuusto päätti uudesta Mänttä-Vilppulan kaupungin organisaatiosta, joka astuu voimaan 1.1.2020.

Lokakuussa valtuusto hyväksyi kaupungin uuden asumisohjelman. Ohjelman odotetaan olevan hyödyllinen työkalu sekä viranhaltijoille että päättäjille päätöksenteon tueksi. Joulukuussa valtuusto sai puolestaan tiedokseen hyvinvointikertomuksen vuosiraportin vuodelta 2018. Valtuusto päätti, että hyvinvointikertomusraportin toimenpide-ehdotukset otettaisiin osaksi talouden ja toiminnan suunnittelua. Tämä ohjasi omalta osaltaan talousarviovalmistelua.

Ateriapalveluyhtiö Justiina Oy aloitti toimintansa vuoden 2019 alusta. Justiina Oy on kaupungin uusi tytäryhtiö ja se kuuluu Mänttä-Vilppulan kaupunkikonserniin, joten se tullaan kirjanpidollisesti yhdistämään kaupunkikonsernin tilinpäätökseen.

Sassin kehittämissuunnitelmaa ja siihen liittyviä taustaselvityksiä ja rahoitusneuvotteluita toteutettiin suunnitelmien mukaisesti yhteistyössä kaupungin elinkeino-yhtiöiden kanssa.

Vuoden aikana solmittiin ystävyyskaupunkisopimukset Simmernin kaupungin sekä Kiinan Pekingin Shijingshanin piirikunnan kanssa.

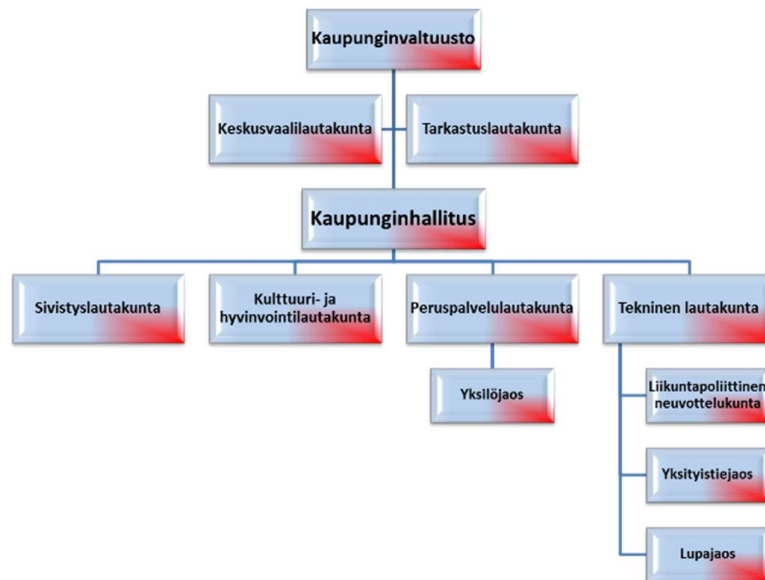

Vuosi 2019 oli kaupungin taloudenhoidon kannalta jälleen kerran erittäin haasteellinen. Vuoden 2019 tilikauden tulos oli -1,9 miljoonaa euroa negatiivinen. Kaupungilla oli vanhaa kumulatiivista ylijäämää taseessa +2,8 miljoonaa euroa, joten ylijäämää jäi puskuriksi vielä n. 0,9 miljoonaa euroa.

Susanna Lumio
vs. kaupunginjohtaja

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamushenkilöorganisaatio

Kaupunginvaltuusto

Kuntalain mukaisesti kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 35 jäsentä. Valtuusto kokoontui 10 kertaa.

Valtuustopaikat kunnallisvaaleissa 2017 jakautuivat puolueiden kesken seuraavasti:

Sosialidemokraatit	13 valtuutettua
Keskusta	8 valtuutettua
Kokoomus	3 valtuutettua
Vihreät	3 valtuutettua
Perussuomalaiset	2 valtuutettua
Vasemmistoliitto	2 valtuutettua
Kristillisdemokraatit	1 valtuutettu
Ryhmä Y-P	1 valtuutettu
Tilapäinen valtuustoryhmä	2 valtuutettua

Valtuuston puheenjohtajat 31.12.2019

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana Marika Ala-Herttua (SDP)

I varapuheenjohtajana Tea Pirttilahti (Kesk)

II varapuheenjohtaja Sami Kouvonen (Kok)

Sosiaalidemokraatit ja Keskusta olivat kaupunginvaltuuston suurimmat puolueet.

Kaupunginvaltuuston jäsenet:			Läsnä
Ala-Herttua	Marika	(sdp)	9/10
Anttila	Martti	(sdp)	9/10
Anttila	Mira	(kok)	10/10
Aronen	Tommi	(sdp)	10/10
Frisk	Jani	(ps)	4/10
Hakala	Henna	(vihr)	10/10
Hakala	Timo	(vihr)	10/10
Happonen	Teemu	(ps)	4/10
Helander	Anneli	(vas)	10/10
Hietanen	Kalevi	(sdp)	10/10
Jatkola	Ilkka	(sdp)	10/10
Juurakko	Tuula	(sdp)	10/10
Kivilahti	Mikko	(kesk)	9/10
Koivu	Ahti	(sdp)	0/10
Kouvonen	Sami	(kok)	9/10
Lahtinen	Janne	(tilapäinen valtuustoryhmä)	10/10
Lahtinen	Jyrki	(sdp)	10/10
Lampinen	Arto	(kesk)	10/10
Lehtinen	Arto	(sdp)	10/10
Liettyä	Anna-Liisa	(kesk)	10/10
Lintula	Saila	(sdp)	10/10
Mikkola	Esa	(sdp)	10/10
Mäkelä	Tauno	(kesk)	8/10
Mäkinen	Alli	(kesk)	10/10
Paananen	Pentti	(vas)	10/10
Peltola	Janne	(kesk)	10/10
Pirttijärvi	Eero	(sdp)	6/10
Pirttilahti	Arto	(kesk)	6/10
Pirttilahti	Tea	(kesk)	8/10
Rauhala	Timo	(kd)	10/10
Siltanen	Lasse	(sdp)	10/10
Sultani	Leea	(vihr)	6/10
Timonen	Pertti	(kok)	9/10
Tukia	Timo	(tilapäinen valtuustoryhmä)	7/10
Ylä-Pynnönen	Hilkka	(ryhmä Y-P)	10/10

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus kokoontui 21 kertaa.

Kaupunginhallituksenpuheenjohtajana Timo Tukia (tilapäinen valtuustoryhmä)

I varapuheenjohtajana Alli Mäkinen (Kesk.)

II varapuheenjohtajana Ilkka Jatkola (SDP)

Kaupunginhallituksen, johon kuului 9 jäsentä, kokoonpano 31.12.2019 oli seuraava:

Varsinaiset jäsenet

Timo Tukia (tilapäinen valtuustoryhmä), puheenjohtaja
Alli Mäkinen (kesk), 1. varapuheenjohtaja
Ilkka Jatkola (sdp), 2. varapuheenjohtaja
Mira Anttila (kok), jäsen
Henna Hakala (vihr), jäsen
Tuula Juurakko (sdp), jäsen
Arto Lampinen (kesk), jäsen
Pentti Paananen (vas), jäsen
Lasse Siltanen (sdp), jäsen

Henkilökohtaiset varajäsenet

Teemu Happonen (ps), varajäsen
Anna-Liisa Liettyä (kesk), varajäsen
Jyrki Lahtinen (sdp), varajäsen
Auli Välimäki (sdp), varajäsen
Jani Haapoja (vihr), varajäsen
Riikka Peltonen (sdp), varajäsen
Kari Anttila (kd), varajäsen
Hilkka Ylä-Pynnönen (ryhmä Y-P), varajäsen
Martti Anttila (sdp), varajäsen

Kaupunginhallituksen esittelijöinä toimivat kaupunginjohtaja Markus Auvinen sekä valmistelijoina palvelualuejohtajat Alli Ruuhilehto, Antti Korkka, Petra Tolonen (25.03.2019 alkaen), Minna Tammesvirta (1.1.-24.03.2019), Virpi Sippari (01.07.-31.12.2019), Hannu Kemppainen (1.1.-30.06.2019), talouspäällikkö Susanna Lumio sekä henkilöstöpäällikkö Mikko Nyberg.

Lautakunnat

Mänttä-Vilppulan kaupungissa toimii neljä lautakuntaa, sivistyslautakunta, kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta, peruspalvelulautakunta ja tekninen lautakunta. Lautakuntien tehtävänä on ohjata ja kehittää alaistensa palvelualojen ja laitosten toimintaa. Lisäksi kaupungissa toimii lakisääteiset lautakunnat: tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maa- ja metsätalouden kasvu on ollut vuonna 2019 hidasta. Maailmantalouden tilanne on yhä epävarma. Euroalueen näkymiä varjostaa Saksan teollisuuden haavoittunut tilanne. Kiinan talouden riskit kasvavat yhä ja varjostavat kasvunäkymiä. Maailmankaupan kasvu v. 2019 on hyvin heikkoa kauppakonfliktien seurauksena, suhdannesyistä sekä autoteollisuuden meneillään olevan rakennemuutoksen takia.

Vuonna 2019 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 %. Asuinrakennusinvestoinnit sekä tuotannollisten investointien kasvu hidastui kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohentuessa sekä ansiotason noustessa. Vienti kasvaa vahvasti palveluviennin ja laivatoimitusten seurauksena. Työllisyys kääntyi jälleen kasvuun vuoden 2019 syksyllä alkuvuoden heikomman työllisyyskehityksen jälkeen. Työllisten määrän arvioidaan kasvavan prosentin v. 2019 koko vuoden työllisyysasteen noustessa keskimäärin 72,6 prosenttiin.

Hidastuva talouskasvu ja hallitusohjelman mukaiset menolisäykset kasvattivat julkisen talouden alijäämää. Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää hallitusohjelmassa tavoiteltujen työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta vahvistavien toimien täsmentämistä ja toimeenpanoa. Paikallishallinnon alijäämä on kasvamassa vuonna 2019 historiallisen suureksi ja ilman kuntataloutta vahvistavia toimia se pysyy mittavana myös tulevina vuosina. Kuntataloutta heikentävät väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä suuret investointitarpeet.

Vuonna 2020 talouskasvu hidastuu yhteen prosenttiin. Näkymät vientimarkkinoilla tasaantuvat ja viennin kasvu hidastuu. Palveluviennin kasvu on tavaroiden viennin kasvua nopeampaa ja pitää viennin kasvun vientikysyntää nopeampana. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu tasaisena. Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvua pitää yllä ansiotason nousu sekä korkeana pysyttelevä työllisyys. Kotitalouksien reaalisten käytettävissä olevien tulojen kasvu pysyy vakaana, sillä inflaation pysyy edelleen maltillisena. Julkisen kulutuksen kasvun kiihtyminen kasvattaa kotimaista kysyntää.

Bruttokansantuote kasvaa 1,1 % v. 2021 ja 1,2 % v. 2022. Kasvua kiihdyttää tuotannollisten investointien kääntymien nousuun suurhankkeiden ja tutkimus- ja kehittämisinvestointien tukemana. Myös asuinrakennusinvestointien laskun ennustetaan päättyvän v. 2022. Lähde: VM taloudellinen katsaus talvi 2019

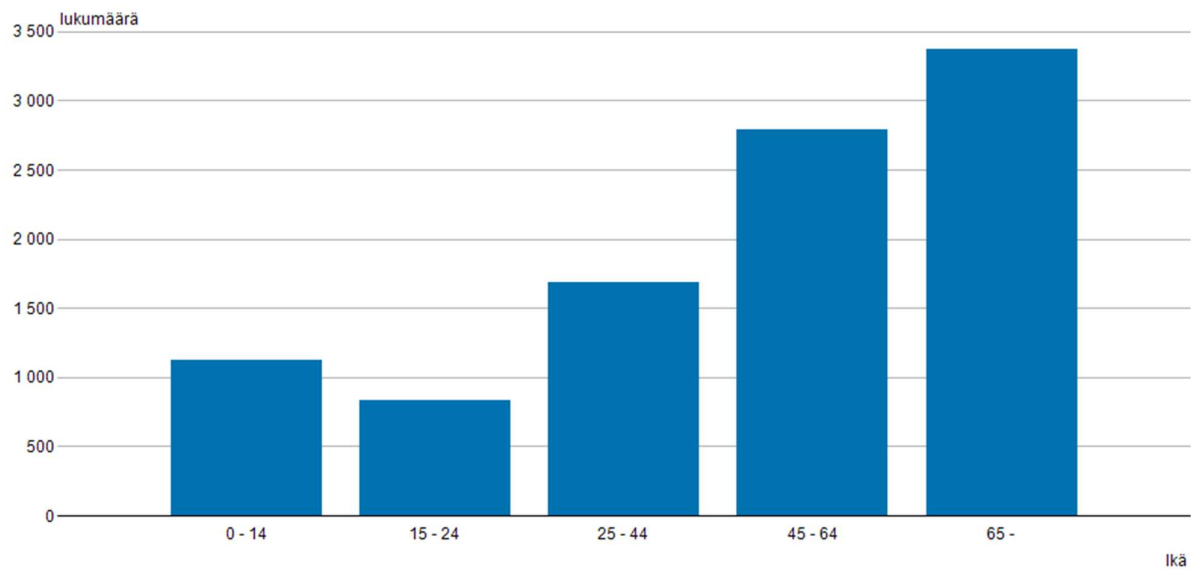
Kuntatalous näyttää vuoden 2019 tilinpäätösarvioiden valossa edelleen synkältä. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta, eli yhteensä 225 kuntaa teki vuonna 2019 negatiivisen tuloksen. Vuosikate heikkeni 13,4 prosenttia. Kuntatalouden tilanne ei ole kokonaiskuvassa niin paha, kuin vielä viime syksynä ennustettiin. Tilikauden tulos jäi 200 miljoonaa euroa miinukselle, vaikka negatiivisen tuloksen pelättiin painuvan jopa 900 miljoonaan euroon.

Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvua hidasti verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton aiheuttama tilitysvaje. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan peräti 400 miljoonaa euroa verotuloja. Verorahoituksen muutos ei riittänyt kattamaan toimintakulujen kasvua, joka näkyi muun muassa vuosikatteen voimakkaana heikkenemisenä. Tilinpäätösarvioiden mukaan peräti 56:ssa kunnassa päädyttiin negatiiviseen vuosikatteeseen. Lähde: Kuntaliiton tiedote 5.2.2020.

Mänttä-Vilppulan kaupungin talousalueen kehitys

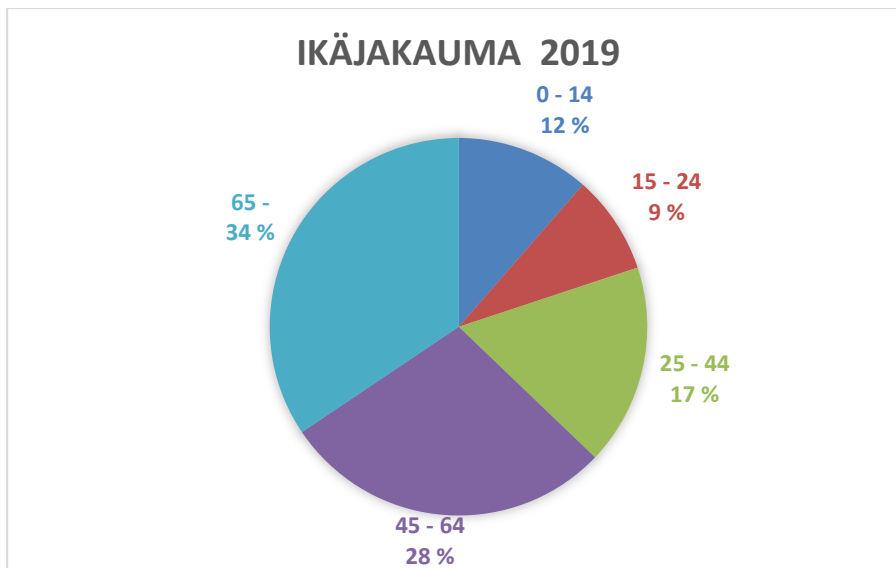
Väestö

Mänttä-Vilppulan kaupungin väkiluku oli vuoden 2019 lopussa Tilastokeskuksen arvion mukaan 9 861. Tämän tilaston mukaan kaupunkimme väkiluku pieneni viime vuoden aikana 124 hengellä, joka merkitsee noin 1 prosentin vähennystä.

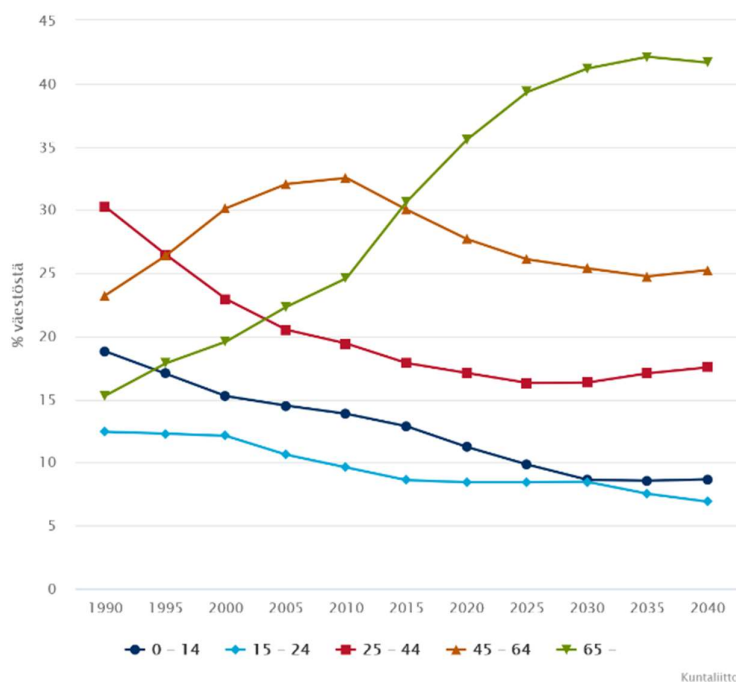

Lähde: Väestöennuste, Tilastokeskus

Väestön vähenemisen ohella ikäihmisten suhteellinen osuus kasvaa kaupungissamme koko ajan. Alla olevasta kuvasta näkyy väestön ikärakenne vuoden 2019 lopussa Tilastokeskuksen ennusteen mukaisesti. Kuviosta huomaamme, että kaupunkimme yli 65 –vuotiaiden suhteellinen osuus on 34 % väestöstä.

Väestön ikärakenne, toteutunut ja ennuste Mänttä-Vilppula
1990–2040

Lähde Kuntaliitto

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnvälitystilaston mukaan työttömyys kasvoi kaikissa Pirkanmaan seutukunnissa. Vuoden 2019 lopulla työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta oli Mänttä-Vilppulassa 10,4 % eli 0,4 prosenttiyksikköä vuodentakaista korkeampi. Koko maan työttömyysaste oli 9,8 % ja Pirkanmaalla työttömyysaste oli 9,9 %.

Työttömiä työnhakijoita Mänttä-Vilppulassa oli yhteensä 427, kun vuonna 2018 vastaava luku oli 361. Alle 25-vuotiaist työttöminä oli 66 eli noin 15% ja yli 50-vuotiaista 153 henkilöä, joka on noin 36% työttömistä hakijoista.

Pitkäaikaistyöttömien (yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden) määrän kasvu taittui vuoden 2018 lopulla, mistä lähtien tilastoitu pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut. Vuoden 2019 lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli 75 henkilöä. Osuus kaikista työttömistä oli 17,5%. Vuonna 2017 pitkäaikaistyöttömien määrä oli 123.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT MÄNTTÄ-VILPPULASSA											
Kunta	Työvoima	Työttömät työnhakijat								Vamm. ja pitkäaik. Sairaat	Avoimet työpaikat
		Osuus % työvoimasta	Yhteensä								
2016	4469	14,5	649	384	265	35	94	286	200	110	28
2017	4359	12,5	545	293	252	24	81	219	123	93	17
2018	4259	10,0	425	236	189	12	54	178	89	76	38
2019	4094	10,4	427	272	155	17	66	153	75	60	40

(Pirkanmaan ELY-keskus, työllisyyskatsaus joulukuun 2016, 2017, 2018 ja 2019)

Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Mänttä-Vilppulan kaupungin tulokseksi vuoden 2019 tilinpäätökseen muodostui alijäämää -1.909.934 euroa. Tuloksessa on mukana Mäntänvuoren Terveys Oy:n osakkeiden myyntivoitto 2 miljoonaa euroa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Mänttä-Vilppulan kaupungilla tulee edelleen olemaan haasteita talouden tasapainon kanssa. Vuonna 2016 solmittiin pitkäaikainen palvelutuotantosopimus sosiaali- ja terveyspalveluista. Tämä omalta osaltaan helpottaa jonkin verran taloudenhallintaa, koska sopimuksen myötä on kaupungin vuosittaisista kokonaismenoista selvillä noin 65 %.

Työvoiman määrä on kaupungissamme koko ajan laskussa ja väestö sekä vähenee että vanhenee, niin tilanne muuttuu yhä vaikeammaksi.

Henkilöstö

Mänttä-Vilppulan kaupungissa tehdään vuosittain henkilöstöraportti, jossa kerrotaan yksityiskohtaisemmin kaupungin henkilöstöstä. Raportti on tilinpäätöksen liitteenä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kaupungin ja kaupunkikonsernin riskeistä ja epävarmuustekijöistä on osa kaupungin omalla vaikutusalueella ja osa kaupungin vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella.

Viime vuosina on noudatettu henkilöstösuunnitelmaa, jonka mukaan eläköitymisten yhteydessä tarkastellaan tehtävien täyttämistä tai täyttämättä jättämistä.

Rahoitusmarkkinoilla on edelleen jatkunut historiallisestikin erikoinen tilanne, missä lyhyet korot ovat negatiivisia. Korkomenot eivät tällä hetkellä näyttele isoa roolia tilikauden tuloksen ja tasapainon muodostumisessa. Tulevaisuudessa tilanne voi kuitenkin olla täysin toisenlainen. Nollakorkokaudella on syytä pitää mielessä se, että nykyinen korkotaso ei ole ikuinen. Kaupunkien tulee varautua suunnitelmallisesti myös tulevaan korko- ja rahoitusmarkkinoiden palautumiseen ennalleen. Tällöin korkomenojen osuus kaupunkien menoista voi yllättäen nousta merkittäväksi menoeräksi ja nimenomaan luonnollisesti sinne huonompaan suuntaan talouden tasapainoa horjuttavaksi tekijäksi.

Vuoden 2020 alussa alkaneella Koronapandemialla ja sitä seuranneilla rajoitustoimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia niin kansantalouteen, julkiseen talouteen kuin kuntatalouteenkin. Kuntatalouden osalta vaikutuksia voidaan tarkastella kuntien menojen kasvun ja tulojen supistumisen kautta. Osa pandemian vaikutuksista on suoria, osa tulee välillisesti ja viiveellä. Suorin vaikutus koronaviruspandemialla on kuntien terveydenhuoltomenoihin.

Ympäristö

Mänttä-Vilppula liittyi energiatehokkuussopimukseen keväällä 2018 ja on käynnistänyt organisoidun energiatehokkuustyön sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Energiatehokkuussopimustoiminta jakautuu toimintakausiin, joista nykyinen on kestoaltaan 2017-2025. Energiatehokkuussopimukset ovat tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa ja ensisijainen keino täyttää Suomelle asetetut kansainväliset energiatehokkuusvelvoitteet. Vastuullinen ja tehokas energiankäyttö vähentää kustannusten lisäksi ilmastomuutosta aiheuttavia hiilidioksidipäästöjä.

Sopimukseen liittymisen myötä kaupungin tavoitteena on pienentää vuosittaista energiankulutustaan 10 %:a (2 205 MWh/v) vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan koordinoinnista vastaa kaupungin energiatyöryhmä, jossa on edustettuna energiansäästön kannalta tärkeimmät hallinnon alat.

SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Hallintosäännön mukaan kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja tämän säännön mukaisesti. Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginhallitus.

Toimintaa ja taloutta ohjataan hallintosäännön ja talousarvion kautta. Talousarviossa on täytäntöönpano-ohjeita koskien mm. toimialojen määrärahojen käytön sitovuutta, käyttösuunnitelmia, hankintoja ja investointeja. Talouden seuranta hoidetaan ja valvotaan keskitetysti talouspalvelujen toimesta ja lisäohjeistusta annetaan tarpeen mukaan. Lisäksi palvelualueille annetaan joulukuussa erillinen tilinpäätösohje.

Lautakunnat ovat päättäneet talousarvion määrärahojen tarkemmasta kohdentamisesta käyttösuunnitelmissaan valtuuston hyväksymän talousarvion mukaan. Toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista on lautakunnille annettu raportointivelvollisuus neljä kertaa vuoden aikana (3 osavuositarkastusta + tilinpäätös). Talouspäällikkö koostaa raporteista osavuositarkastuksen, joka viedään tiedoksi valtuustolle. Muusta raportoinnista on ohjeistettu, että kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät itse raportointitieteistä, sen laajuudesta ja kattavuudesta.

Lisäksi talousarviossa on ohjeistettu tulosityksiköiden vastuuhenkilöistä, jotka vastaavat määrärahojen käytöstä, budjettisidonnaisuuden noudattamisesta ja tositteiden hyväksymisestä. Sähköisen laskunkierroksen osalta laskujen tarkastajat ja hyväksyjät on valittu erillisillä hallituksen ja lautakuntien päätöksillä. Kaupungin pankkitilien käyttöoikeuksista päättää kaupunginhallitus aina uuden talousarviovuoden alussa. Vuonna 2011 annettiin ohjeistus kaupungin luottokorttien käyttöön (KH 15.8.2011 § 212).

Kuntalakiin kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulivat voimaan vuonna 2014. Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 15.12.2014 § 65. Voimassa oleva sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on käsitelty ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 7.12.2015 § 312.

Puutteita sisäisessä valvonnassa ei ole huomattu. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje tullaan päivittämään tulevalle taloussuunnitelmakaudella.

Riskienhallinta

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta.

KOKONAISTALouden TARKASTELU

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tuottoina kertynyt tilikauden tulorahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ns. ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta.

TULOSLASKELMA	2019	2018
ulkoinen ja sisäinen	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	25 566	22 607
Toimintakulut	-90 452	-86 067
TOIMINTAKATE	-64 886	-63 460
Verotulot	39 501	39 314
Valtionosuudet	24 580	25 426
Korkotuotot	122	140
Muut rahoitustuotot	1 857	751
Korkokulut	-404	-455
Muut rahoituskulut	-8	-17
VUOSIKATE	762	1 699
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 676	-2 854
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	-1 914	-1 155
Poistoeron muutos	4	4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 910	-1 151

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	28,3	26,3
Vuosikate/poistot, %	28,5	59,5
Vuosikate, euroa/asukas	77	170
Asukasmäärä 31.12.	9 861	9 985

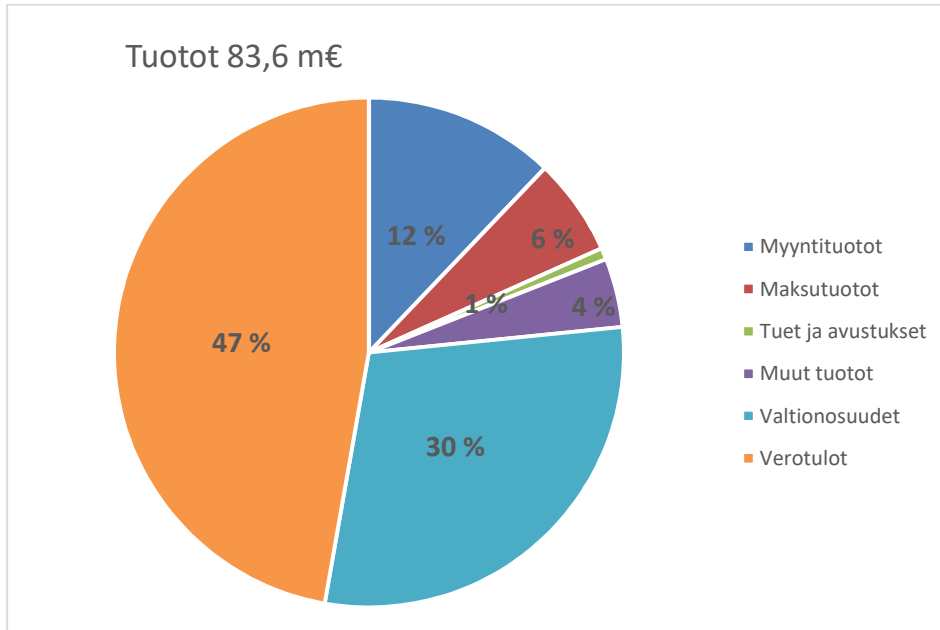
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$ ja arvonalentumiset

Tuloslaskelman sisältö

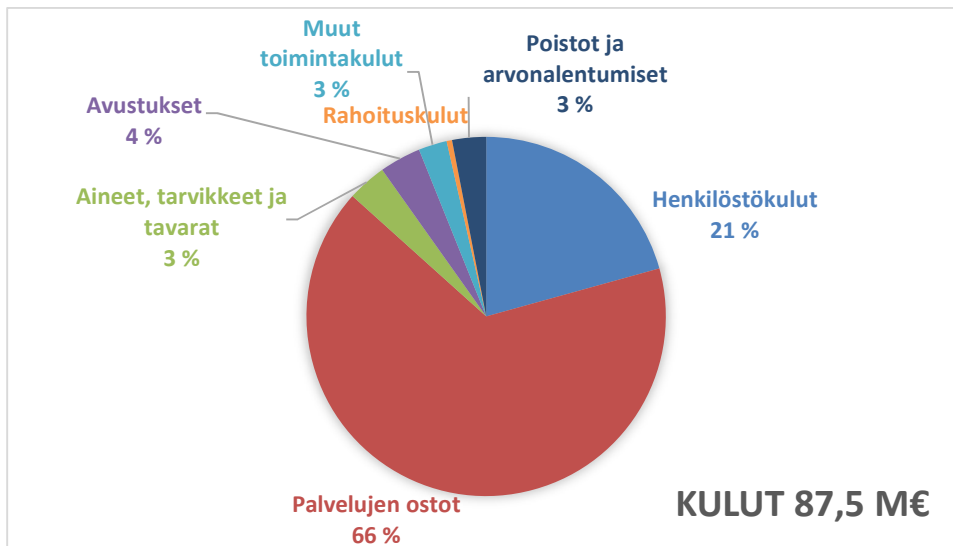
Tuotot

Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 3,7 milj. eurolla ja 29,9 prosentilla edelliseen vuoteen. Tuotoissa on mukana kertaluonteisia eriä.

Kulut

Ulkoiset toimintamenot kasvoivat 2,9 milj. euroa ja 7,6 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna. Palvelujen ostot kasvoivat 1,5 milj. euroa ja 13,1 prosenttia vuodesta 2018. Toimintamenojen kasvua selittää muun muassa välitettävien tulojen osuus 1,2 miljoonaa euroa, jota talousarviossa ei ole kyseisessä kohdassa huomioitu.

Toimintakate ja vuosikate

Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus. Toimintakatteella osoitetaan, paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelutoiminnan myynti- ja maksutuloilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä vero- ja valtionosuusrahoituksella. Toimintakate on kunnissa negatiivinen.

Toimintakatteen alijäämä on 64,8 milj. euroa, joka oli 0,9 milj. euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa. Toimintakatteen alijäämä heikkeni 1,4 milj. euroa ja 2,2 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden.

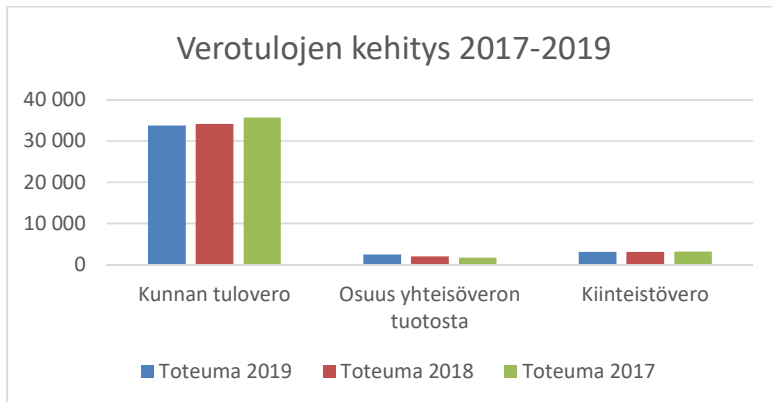
Verorahoituksen kertymä ja rakenne

Verorahoitus koostuu verotuloista (ansiotulon kunnallisvero, yhteisövero ja kiinteistövero) sekä valtionosuuksista.

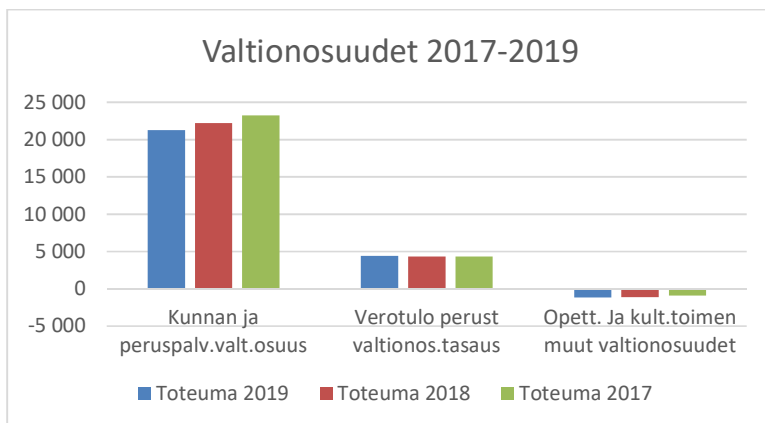
Kaupunki sai verotuloja yhteensä 39,5 milj. euroa vuonna 2019. Verotulot pysyvät vuoden 2018 tasolla.

Kunnallisveroa kertyi 33,8 milj. euroa, laskua edelliseen vuoteen 0,3 milj. euroa ja 0,9 prosenttia. Koko maan osalta kunnallisveron tuotto parani 2,6 prosenttia vuodesta 2018.

Yhteisöveroa kertyi 2,5 milj. euroa, joka on noin 0,5 miljoonaa euroa ja 23,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018 ja 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa oletettiin. Kiinteistöveroa tilitettiin 3,2 miljoonaa euroa, kasvua 0,7 prosenttia vuoteen 2018 nähden.

Mänttä-Vilppulan kaupunki sai valtionosuuksia yhteensä 24,5 milj. euroa., joka on -3,3 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuosikate on kunnan tulojen ja menojen erotus. Jotta kunnan talous olisi tasapainossa, tulisi vuosikatteen pitkässä juoksussa kattaa pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuvat kulut ts. poistot. Vuosikate kuvaa myös kunnan tulorahoituksen riittävyyttä investointeihin. Jos vuosikate on isompi kuin nettoinvestointimenot kunta ei tarvitse ulkopuolista lainarahoitusta.

Kaupungin vuosikate oli 0,7 miljoonaa euroa, joka on noin 0,9 miljoonaa euroa heikompi kuin 2018. Vuosikatteen kasvua heikensi kaupungin toimintamenojen kasvu. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2,7 miljoonaa euroa.

Kunnan nettoinvestoinneilla tarkoitetaan bruttoinvestointien ja rahoitusosuuksien sekä muiden tulojen erotusta. Muihin tuloihin sisältyy osinkotuloja 1,6 miljoonaa euroa (Mäntävuoren Terveys Oy, Pirkanmaan Jätehuolto Oy ja YH-Kodit) sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin peruspääoman korko 0,1 miljoonaa euroa.

Investoinnit esitellään kohdassa Investointiosan toteutuminen.

Tilikauden tulos muodostuu kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotuksesta. Tuloksessa huomioidaan siis vuosikatteesta poiketen myös tilikauden poistot ja satunnaiset erät. Tilikauden tulokseksi muodostui -1,9 miljoonaa euroa Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Tilikauden yli-/alijäämä on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa.

Tilikauden alijäämä

Tilikauden alijäämä poistojen ja satunnaisten erien jälkeen oli 1,9 miljoonaa euroa.

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta on yli- tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirta osoittaa, miten alijäämäinen nettorahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta ja rahoituksen nettorahavirta yhdessä osoittavat kunnan rahavarojen muutoksen.

RAHOITUSLASKELMA	2019	2018
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	762	1 699
Satunnaiset erät		0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 060	-2 946
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-2 097	-1 917
Rahoitusosuudet		0
investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	38	142
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 060	2 946
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 297	-76
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	93	47
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 016	-3 016
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 000	2 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-25	-135
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-842	-1 076
Korottomien velkojen muutos	-835	3 215
Rahoituksen rahavirta	11 375	1 035
Rahavarojen muutos	10 079	958
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	12 292	2 212
Rahavarat 1.1.	2 212	1 254

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja invest. rahavirran kertymä 5 vuodelta,€	-11 646	-17
Investointien tulorahoitus, %	36,3	88,6
Lainan hoitokate	0,3	0,6
Kassan riittävyys	49,8	8,8
Asukasmäärä	9861	9 985

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos lainanhoitokate on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Mänttä-Vilppulan kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta 2019 oli -1,3 miljoonaa euroa. Kassavarojen riittävyyden tunnusluku oli 49,8 päivää, kun vuonna 2018 se oli 8,8 päivää. Rahavarat olivat vuoden vaihteessa 12,3 miljoonaa euroa.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase

VASTAAVAA	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet	69	24
Muut pitkävaikutteiset menot	31	76
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	101	100
Maa- ja vesialueet	5 854	5 871
Rakennukset	25 874	26 903
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 999	9 689
Koneet ja kalusto	473	415
Muut aineelliset hyödykkeet	191	178
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	233	1 422
AINEELLISET HYÖDYKKEET	43 623	44 478
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöistä	5 771	5 647
Kuntayhtymäosuudet	9 266	9 151
Osakkeet ja osuudet osak.	580	580
Muut osakkeet ja osuudet	1 355	1 357
Osakkeet ja osuudet	16 971	16 734
Muut lainasaamiset	15 190	15 283
Muut saamiset	181	181
SIJOITUKSET	32 343	32 199
PYSYVÄT VASTAAVAT	76 067	76 778
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityis		
Muut toimeksiantojen varat		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet		
VAIHTO-OMAISUUS		
Lainasaamiset	17	21
Pitkäaikaiset saamiset yht.	17	21
Myyntisaamiset	3 894	3 130
Lainasaamiset	1 190	1 244
Muut saamiset	683	1 489
Siirtosaamiset	3 605	2 663
Lyhytaikaiset saamiset yht.	9 372	8 526
SAAMISET	9 389	8 547
RAHOITUSARVOPAPERIT yht.	35	35
Rahat		1
Pankkisaamiset	12 256	2 176
RAHAT JA PANKKISAAMISET	12 256	2 177
VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 681	10 760
VASTAAVAA	97 748	87 538

VASTATTAVAA	2019	2018
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388	35 388
Arvonkorotusrahasto	0	0
Edellisten kausien yli-/ali	2 794	3 945
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 909	-1 151
OMA PÄÄOMA	36 273	38 182
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	77	81
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	49	83
Lahjoitusrahastojen pääomat	158	158
Muut toimeksiantojen pääoma	22	13
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	229	254
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuut	36 710	33 326
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat/Liittymismaksut		
PITKÄAIKAINEN	36 710	33 326
LYHYTAIKAINEN		
Joukkovelkakirjalainat	13 000	5 000
Lainat julkisyhteisöiltä	4 616	
Ostovelat	3 235	3 005
Muut velat/Liittymismaksut	312	312
Siirtyvät korot	91	56
Lomapalkkajaksotus	1 895	1 880
Valtionosuusennakot		0
Muut siirtovelat	1 310	2 426
Siirtovelat	3 296	4 362
LYHYTAIKAINEN	24 460	15 695
VIERAS PÄÄOMA	61 170	49 021
VASTATTAVAA	97 748	87 538

Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste	37,0	43,6
Suhteellinen velkaantuneisuus	73,0	56,1
Kertynyt yli- /alijäämä, 1000€	884	2 794
Kertynyt yli- /alijäämä €/as	79	280
Kaupungin lainakanta 31.12., 1000€	54 325	41 341
Lainakanta €/as	5 509	4 140
Lainasaamiset 31.12. 1000€	15 190	15 283
Asukkaita	9 861	9 985

Omavaraisuusaste, % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Rahoitusvarallisuus euroa/asukas = $(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Asukasmäärä}$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut käyttötuloista % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset 31.12. = Sijoitukseen merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Tarkemmin eritelty, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tilinpäätöslaskelmat - osassa.

Mänttä-Vilppulan kaupungin taseen loppusumma oli 97,7 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma kasvoi 10,2 miljoonaa euroa. Nousu johtuu vieraan pääoman kasvusta.

Taseesta laskettava omavaraisuusaste oli tilikauden päättyessä 37% %.

Lainakannan määrä kasvoi 16 milj. eurolla ja lainat asukasta kohti olivat 5 509 euroa. Kaupungilla oli vuodenvaihteessa pitkäaikaista lainaa yhteensä 41 miljoonaa euroa. Lyhytaikaista lainaa pankeilta- ja rahalaitoksilta (sis. joukkovelkakirjalainat ja kuntatodistukset) oli yhteensä 13,0 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainakantaa on suojattu korkoriskiltä johdannaisilla, joiden erittely on esitetty liitetiedoissa. Tehtyjen johdannaisten tavoite on suojata kaupungin olemassa olevien lainojen korkomenoja korkotason nousulta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kuvaa kaupungin mahdollisuuksia selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksellaan. Tunnusluku on sitä parempi, mitä pienempi luvun arvo on. Rahoitusvarallisuus mittaa

kaupungin likvidien varojen riittävyyttä vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kuntien rahoitusvarallisuus on viime vuosina ollut selkeästi negatiivinen.

Kertyneen yli-/alijäämän määrä osoittaa, paljonko kunnalla on tulevana vuosina liikkumavaraa tai mikä määrä on katettava tulevien vuosien ylijäämäisillä tilinpäätöksillä.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

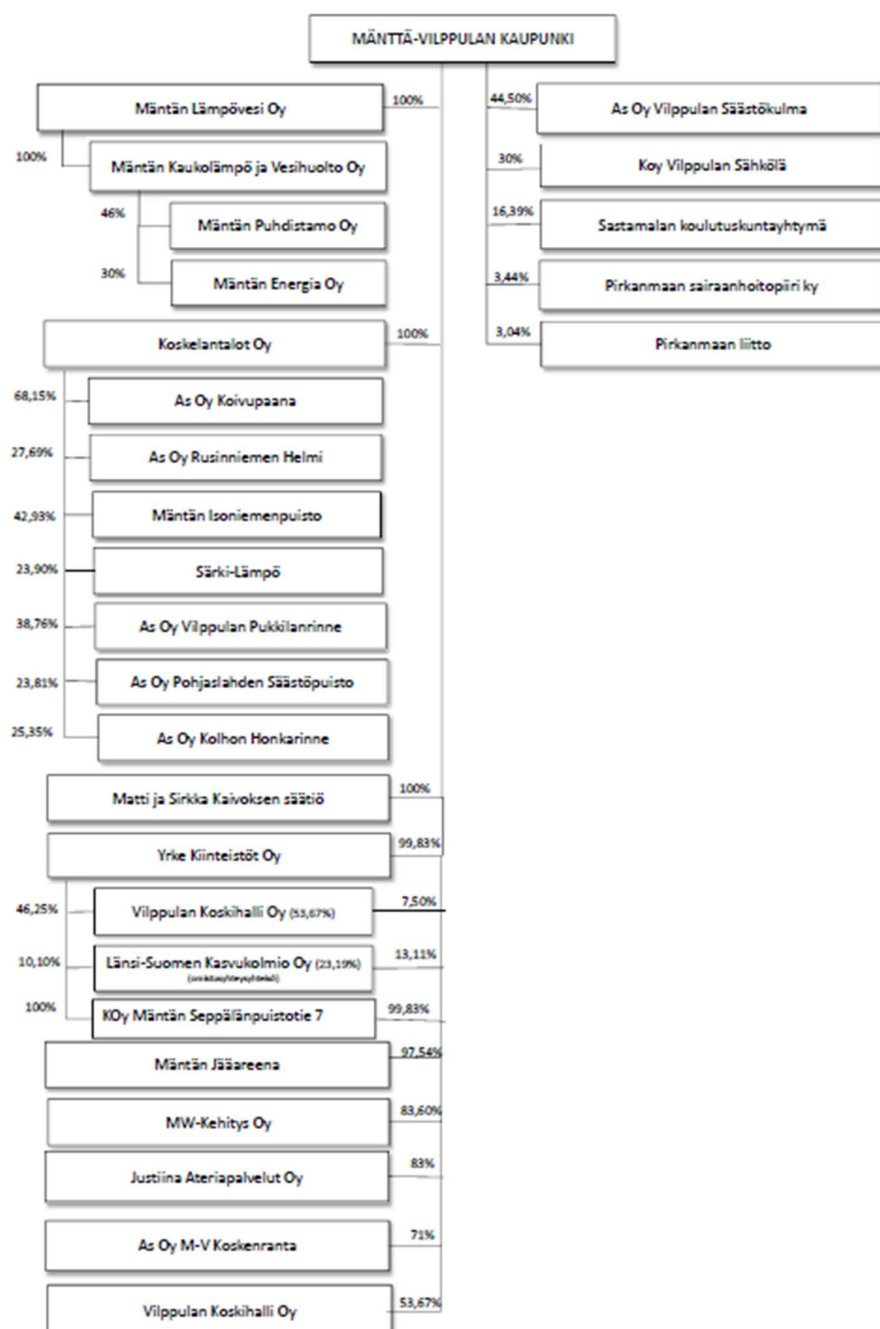
KOKONAISTULOT JA -MENOT 2019			
TULOT		MENOT	
	1 000 €		1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	19 580	Toimintakulut	84 467
Verotulot	39 501	Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	24 580	Korkokulut	404
Korkotuotot	123	Muut rahoituskulut	8
Muut rahoitustuotot	1 857	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		-Pakollisten varausten muutos	
-Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutusvoitot	-2 060	-Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investoinnit	2 097
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	2 099	Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	93	Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 016
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	8 000		
Kokonaistulot yhteensä	101 773	Kokonaismenot yhteensä	89 992

KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Mänttä-Vilppula kaupungin kuntakonsernin muodostavat tytäryhteisöt ja –yhtiöt ja kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt.

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei Yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	4	
Kunnallista liiketoimintaa harj. yhtiöt	4	
Muut yhtiöt	2	
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt	1	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	6	4
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		1
Yhteensä	20	5

Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunkikonsernin toimintaa ohjataan konserniohjeella, talousarviolla ja yksittäisillä valtuuston ja hallituksen päätöksillä. Lisäksi konsernijohto käy tarvittaessa keskusteluja tytäryhtiöiden johdon kanssa konsernin sisäisen tiedonkulun edesauttamiseksi. Kaupungin voimassa oleva konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 22.5.2017 § 140.

Konserniohjeella ohjeistetaan kaupunginvaltuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapolitiittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttaminen. Ohjeella määritellään myös, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta on järjestetty Mänttä-Vilppulan kaupunkikonsernissa.

Lisäksi vuosittain talousarviossa annetaan tilanteen mukaan ohjeita konserniyhtiöille. Lisäksi tytäryhteisöt käyvät raportoimassa kaupunginhallitukselle tiedonantoja säännöllisin väliajoin.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy toimivat nyt viidennen toimintavuoden yhtiönä, joka huolehtii kaukolämmön lisäksi myös vesihuollosta. Yhtiö kirjasi noin 60 000 € positiivisen tuloksen. Toiminnallisuuden kannalta vesihuollon siirtäminen osaksi yhtiötä on osoittautunut hyväksi ratkaisuksi ja vesihuoltotoiminta on saanut muutoksen jälkeen suunnitelmallisuutta sekä pitkäjänteisyyttä. Vuoden 2019 alusta yhtiö otti hoitaakseen Mäntän Puhdistamo Oy:n operoinnin, joka on tuonut haasteita yhtiömme toimintaan.

Yhtiössä on panostettu ja panostetaan myös tulevaisuudessa innovaatioihin, joilla pyritään vastaamaan muutoksiin sekä haasteisiin energia- ja vesihuoltoaloilla.

Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy:n suurimpana haasteena on vesihuoltoverkostojen korjausvelan hoitaminen ja muun toiminnan nykyaikaistaminen. Yhtiö on panostanut voimakkaasti vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksiin ja tulee jatkamaan sitä vielä tulevaisuudessakin. Nykyaikaistamista on tehty vesihuollon mittauksien ja automaation suhteen ja työ jatkuu vielä muutamia vuosia. Hulevesien eriyttäminen viemäriverkosta on yksi tärkeimmistä kehityskohteista.

Verkostosaneeraukset ja hulevesien eriyttäminen aiheuttavat kustannuksia, mutta parantavat toimintavarmuutta ja pitkällä aikavälillä vähentävät merkittävästi käyttökuluja.

Kaukolämmön puolella verkostosaneerauksien jatkaminen ja toimitusvarmuuden parantaminen ovat tärkeimpiä kehityskohteita. Edellisillä pyritään vastamaan kiristyvään kilpailuun energiamarkkinoilla, samoin kuin vaihtoehtoisilla lämmöntuotantotavoilla.

Puhdistamo Oy:n operointi ja puhdistamon teknis- ja taloudellinen kehittäminen tuovat pitkällä aikavälillä kustannussäästöjä, sekä toiminnallista varmuutta jätevesihuoltoon.

Kehitysyhtiöistä **MW-Kehitys Oy** teki tilivuonna lähes nollatuloksen tilinpäätöksen näyttäessä niukasti tappiota. MW-Kehitys Oy on toiminnassaan keskittynyt yrityspalveluiden ja taloudellisen toimintaympäristön selvitysten tuottamiseen sekä yleiseen edunvalvontaan hallituksensa hyväksymän toimintasuunnitelman mukaisesti.

MW-Kehitys osallistuu kaupunkimarkkinoinnin ja matkailutehtävien kehittämiseen. Yhtiö koordinoi myös lähikuntien yhteistä Matkalla Suomen Sydämessä –kokonaisuutta, sekä vastaa Visit Tampere -yhteistyöstä.

Yhteistyö yrittäjäjärjestön kanssa (Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät) on jatkunut aktiivisena ja toimintaan on kuulunut erilaisia yrittäjä- ja sidosryhmätilaisuuksia.

Ystävyyskaupunkitoiminta saksalaisen Simmernin ja kiinalaisen Pekingin kaupungin Shijingshanin piirikunnan kanssa huomioidaan vahvasti MW-Kehityksen toiminnassa. Yhtiöllä on hyvät resurssit kv-yhteyksien hoitamiseen ja edistämiseen, mikä näkyy ulkomaisten ja mänttävilppulalaisten kehittämisorganisaatioiden ja yritysten säännöllisenä yhteistyönä ja käynnissä olevina hankkeina.

MW-Kehityksessä käytössä oleva toiminta- ja organisaatiomalli tukee myös kaupungin talouden tasapainottamisen periaatteita, sillä se varmistaa reagointikyvyn yhtiön kaupungilta saaman perusrahoituksen muutoksiin. Kaupungin perusrahoitus kattaa nyt suoraan yhtiön välttämättömimmät kulut (mm. henkilöstö, toimitilat). Erikseen haettavat hankerahoitukset ovat merkittäviä lisäpanoksia toiminnan suuntaamisessa.

MW-Kehitys Oy:n toiminta perustuu alueen ja yritysten tuntemukseen, pitkiin asiakassuhteisiin, osaamiseen ja kaupunkiomistajan antamaan mandaattiin. Yrityskehittämisen keskeinen tavoite on tuottaa palveluita alueelle sijoittuville, alueella toimiville, kehittyville sekä aloittaville yrityksille. Yhteistyö yrittäjäjärjestön, Poko ry:n ja muiden alueen kehittäjäorganisaatioiden kanssa on keskeinen osa toimintaa. Lisäksi kaupungin kannalta keskeisten elinvoimahankkeiden, kuten saavutettavuuden ja kansainvälisen toiminnan edistäminen, kuuluu keskeisesti yhtiön tehtäviin. Elinvoimatyön perustana on myös tiivis kanssakäyminen kaupungin maankäytön ja alueella toimivien koulutusorganisaatioiden kanssa.

Yrke Kiinteistöt Oy:n perustoiminta, liiketoimintatilojen vuokraaminen, on jatkunut liiketaloudellisesti suotuisasti tasapainoisen yleisen taloudellisen tilanteen ansiosta. Vuokrajärjestelyt asiakasyritysten kanssa ovat jääneet vähäisiksi ja Yrken kassavirtatilanne on pysynyt vakaana. Tulosta rasittavia teollisuuskiinteistöjen lunastuksia toteutettiin tilivuodella yksi. Lunastussopimukset muodostavat edelleen vahvasti tulevien vuosien tulosta painavan alaskirjausmekanismin. Yrke on vastannut tilivuonna myös Sassin kehittämissuunnitelman valmistelusta.

Yrke Kiinteistöt Oy on tehtävänsä mukaisesti tukemassa alueen yritysten toimitilaratkaisuja. Oman tilareservin käyttöaste on erittäin hyvä, noin 95 %. Asiakaskysyntä kohdistuu erityisesti pienempiin vuokraliikehuoneistoihin sekä teollisen että toimistotyön osalta. Tilakapasiteettia on syytä tulevana toimintavuosina kasvattaa korjaus- ja uudisrakentamisen avulla. Sassi-Kannusniemi-alueen kehittämissuunnitelman työstäminen on saatu pääosiltaan valmiiksi kaupungin päätöksentekoa varten vuoden 2019 aikana. Suunnitelman edetessä sisältyy siihen edelleen myös uusia tehtäviä Yrkelle.

Koskelantalot Oy jatkoi vuonna 2019 vuokra-asuntojen vähentämistä purkamalla 78 asuntoa. Kolmen kerrostalon toteutuneet purkukustannukset olivat 618 126 euroa, johon saatiin ARA:lta purkuavustusta 334.726 €. Mänttä-Vilppulan kaupunki osallistui vuokratilojen purkukustannuksiin 195.260 € avustuksella yhtiön hakemuksen mukaisesti.

Koskelantalot Oy:n yhtiökokous hyväksyi 17.12.2019 Etelätie 1A:n purkamisen ja purkukustannuksiin on saatu ennakkopäätös enintään 180.000 € (90 %) ARA:n purkuavustuksesta. Talo tullaan purkamaan kesällä 2020. Matti ja Sirkka Kaivoksen säätiö on myöntänyt Etelätie 1A:n seinään tehtävää muraalia varten avustusta 7.000 €. Talon purkamisesta johtuen avustusta haetaan uudelle kohteelle vuonna 2020.

Vuokratalojen kiinteistönhoito siirtyi Lassila & Tikanoja Oyj:n hoidettavaksi 1.2.2019 Mänttä-Vilppulan kaupungin luovuttua palvelun tarjoamisesta.

Samalla yksi kiinteistönhoitaja siirtyi palvelua tarjoavan yrityksen palvelukseen. Tämän jälkeen kaikki merkittävät kiinteistönhoitotehtävät ovat kilpailutuksen piirissä. Tampuuri- asiakkuudenhallinta- ja isännöintiohjelma otettiin käyttöön tammikuussa 2019 ja henkilökuntaa koulutettiin kevään kuluessa ohjelman käyttöön.

Justiinsa Ateriapalvelut Oy:n ensimmäinen toimintavuosi oli uusien toimintatapojen ja prosessien vuosi. Yhtiön perustamiseen liittyvät tehtävät ajoittuivat alkuneljännekseen 2019. Silloin uusittiin myös kaikki sopimukset toimittajien kanssa ja tehtiin uusia hankintasopimuksia.

Tilojen vuokrasopimukset ja vuokranmäärittely värittivät alkuvuotta, menoerä on merkittävä. Kiinteistön huolto ja laitekorjaukset ovat nyt kokonaisuutena kaupungin / kunnan tehtäviä. Haasteita on saada laitehuoltoprosessit sujuviksi.

Neuvottelut palvelusopimuksesta Mäntänvuoren terveyden kanssa käytiin ja kaupungilta siirtyneen sopimuksen palvelukuvauksien liitteet aiheuttivat runsaasti pohdintaa.

Syksyllä saatiin hallinnon palvelujen ostosopimus päätökseen. Kaupungin tarjoama palvelu pitää sisällään kaikki talous, palkka ja IT palvelut pois lukien Jamix tuotannonohjaus ja laitehankinnat.

Uusi taloudenhallinnan ohjelma ja sähköinen laskujen vastaanotto ja -lähettäminen saatiin myös käyttöön. Talouden seuraaminen helpottui huomattavasti loppuvuonna ja saatiin ajantasaista tietoa. Jamix tuotannonohjaus järjestelmän tehokkaampi käyttö ja talous-palkka ja IT puolen prosessit saatiin toiminnan vaatimalle tasolle.

Hallinnon kulujen seuranta ja jako saatiin valmiiksi vuoden loppuun ja nyt toiminnan kulut jakautuvat suoraan omistuksen suhteessa Mänttä-Vilppula 83 % Juupajoki 17 %

Myyntitulot toteutuivat suunnitellusti ja menot kokonaisuutena samoin. Tulostavoite saavutettiin ja toiminta jäi voitolliseksi 55 000 €. Arvioitu suoritettavoite myös saavutettiin. Myynti jakautui Mäntänvuoren Terveydelle 86 % josta kotiateriat 18 %, ruokailut ruokasaleissa 11 % ja muu myynti 3%

Mäntänvuoren Terveiden asiakkuudet toteutuivat tilauksen mukaan ja suuria muutoksia ei vuoden aikana tapahtunut. Posti irtisanoi kotiateriakuljetukset Mänttä-Vilppulassa. Uuden kuljetusjärjestelyn sopimiseen käytiin keväällä useita neuvotteluja kaupungin, Justiinsa Ateriapalvelujen ja Mäntänvuoren Terveiden kesken. Yhteistyössä eri vaihtoehdot punnittiin ja Mäntänvuoren Terveys teki sopimuksen kuljetuksista 1.7 alkaen uuden toimijan kanssa.

Vilppulan vankilan ateriapalvelut hoidettiin Punatulkun keittiöstä 10.3 saakka. Tukena Oy irtisanoi ateriapalvelusopimuksen päättyväksi 29.2.2020. Pihlajakodin ateriapalvelut sovittiin aloitettavaksi 7.1.2020.

Toimitusjohtaja toimi koko vuoden Titania - työvuorosuunnittelu - ohjelman pääkäyttäjänä ja näin ollen työpaosta ohjautui kaupungin tehtäviin, tehtävä oli määräaikainen ja työpanos laskutettiin kaupungilta.

Tiivis yhteistyö työllisyyspalvelujen kanssa ja aktiivinen palkkatuen hyödyntäminen on antanut mahdollisuuden päivittää määräaikaisen henkilöstön osaamista, ja näkyy myös henkilöstömenoissa.

Työkokeilut ja työssä oppimisen mahdollisuudet ovat avoinna kaikissa Justiinsa yksiköissä, näillä toimin varmistetaan ja etsitään uusia sijaisia ja tulevaisuuden työntekijöitä.

Henkilökunta on hyvin mukana ja toiminta yhtiömuodossa ei ole aiheuttanut muutosta käytännön työhön. Henkilöstöpolitiikassa Justiina Ateriapalvelut noudattaa soveltuvin osin kaupunkikonsernin ohjetta.

Yhdenmukaisten palvelujen tarjoaminen ikäihmisille Juupajoella ja Mänttä-Vilppulassa on päätavoite. Ikääntyneiden ravitseminen on tärkeä asia. Uuden ruokasuosituksen valmistuttua jatkamme ikääntyneiden ateriapalvelujen kehittämistä yhdessä eri asiakasryhmien kanssa.

Tulevan vuoden tavoitteena on ateriapalvelun hallittu markkinointi tai palvelutarjonnan laajentaminen. Yhtiön toiminnan pääpaino on edelleen ikäihmisten ateriapalvelut. Kaupungin YT menettely ja siitä mahdollisesti seuraavat toimenpiteet yhtiön toimintaan huomioidaan.

Mäntän Jääareena Oy:n toimintavuosi 2019 on ollut yhtiön historian ensimmäinen kokonainen toimintavuosi, jonka tulos oli positiivinen (19.405,15). Edeltävänä vuonna tappio oli (122.098,40). Tuloksen selittäviä muutoksia olivat kaupungin tuen nosto 75.000,00 € (kiinteistöveropäätös 12/2018), talouden tasapainottamisohjelman edellyttämä ylimääräinen kahden viikon sulkua (1.-15.4.) ja yhtiön omat toimenpiteet. Toimintavuonna on keskitytty Areenan energiatehokkuuden parantamiseen, joka saadaan päätökseen v. 2020 kuluessa. Muihin kustannuseriin keskitytään energia-asioiden kuntoon saattamisen jälkeen. Vuoden lopulla yhtiön hallitus teki päätöksen, että hallin energiatoiminnoista toteutetaan kehitysprojekti diplomityönä Lappeenrannan yliopiston toimesta.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Konserniyhteisöjä ohjataan sekä erillispäätöksin että ohjeiden kautta. Valtuusto hyväksyi Konserniohjeet 22.5.2017. Talousarviossa 2019 on määritelty tytäryhtiöiden toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan edellisessä kappaleessa.

Kaupungin määräysvallassa olevat konsernityhtiöt raportoivat osavuositarkastuksen neljännesvuosittain. Raportointi sisältää toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurannan.

Konserniyhtiöiden hallitukset saatettiin vuoden 2018 aikana vastaamaan tasa-arvolainsäädäntöä. Samalla päätettiin, että kaupunginhallituksen jäsenten osallistumista konsernityhtiöiden hallituksiin tarkastellaan valtuustokauden vaihtuessa.

Henkilöstöpolitiikan osalta tytäryhtiöt ovat noudattaneet konserniohjetta hyvin. Konserniohjeen henkilöstölukua on mahdollisesti hyvä tarkastella tulevaisuudessa entistäkin yhtenäisemmän ja toimivamman henkilöstöpolitiikan varmistamiseksi koko konsernitasolla.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	64 945	63 493
Toimintakulut	-130 945	-129 382
Osuus osakkuusyht voitosta	28	33
Toimintakate	-65 972	-65 856
Verotulot	39 501	39 314
Valtionosuudet	30 354	31 202
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	20	20
Muut rahoitustuotot	1 897	759
Korkokulut	-762	-805
Muut rahoituskulut	-177	-208
Vuosikate	4 861	4 426
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 906	-6 129
Omistuksen eliminointierot	-13	-92
Arvonalentumiset	-9	
Tilikauden tulos	-1 067	-1 795
Tilinpäätössiirrot	0	1
Tilikauden verot	-87	-102
Laskennallinen verokulu	42	32
Vähemmistöosuudet	-166	-155
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 278	-2 019
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toimintatuotot/toimintakulut, %	49,6	49,1
Vuosikate/poistot, %	82,2	72,2
Vuosikate, euroa/asukas	493	443
Asukasmäärä	9 861	9 985

Tuloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan laskelmien tunnusluvut.

Konsernin toimintatuotot kasvoivat 2,3% ja toimintakulut kasvoivat 1,2%. Toimintakate pysyi viime vuoden tasolla. Konsernin vuosikate oli 493 euroa/asukas ja vuosikate prosentteina poistoista 82,2 %.

Konsernin tilikauden tulos oli alijäämäinen -1,28 miljoonaa euroa

Konsernirahoituslaskelma	2 019	2018
	1 000	1 000 €
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	4 861	4 426
Tilikauden verot	-87	-102
Tulorahoituksen korjauserät	-2 343	-2 632
TOIMINNAN rahavirta	2 431	1 692
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-6 809	-6 950
Rahoitusosuudet investointeihin	118	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	125	3 435
INVESTOINTIEN rahavirta	-6 566	-3 515
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 135	-1 823
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset	-17	-1
Antolainasaamisten vähennykset	4	4
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	11 128	2 744
Pitkäaik. lainojen vähennys	-4 830	-9 360
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 132	7 008
Lainakannan muutokset	14 430	392
Oman pääoman muutokset	190	1 938
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-96	-121
Vaihto-omaisuuden muutos-	-25	-17
Saamisten muutos	271	-2 090
Korottomien velkojen muutos	1 023	2 833
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 173	605
Rahoituksen rahavirta	15 780	2 938
Rahavarojen muutos	11 645	1 115
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	20 367	8 722
Rahavarat 1.1.	8 722	7 607
RAHAVAROJEN MUUTOS	11 645	1 115
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2 019	2018
Toiminnan ja inv.rahavirran kert. 5v, 1000 €	-11 394	-8 533
Investointien tulorahoitus, %	73	64
Lainanhoitokate	1	1
Kassan riittävyys (pv)	52	22

Konsernitase 2019

VASTAAVAA	2019	2018
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	166	112
Muut pitkävaikutteiset menot	810	870
Ennakkomaksut	109	9
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	7 764	7 702
Rakennukset	59 769	60 245
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 194	18 392
Koneet ja kalusto	2 333	2 158
Muut aineelliset hyödykkeet	283	272
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	6 723	7 562
SIJOITUKSET		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 401	1 394
Muut osakkeet ja osuudet	4 187	4 676
Muut lainasaamiset	43	39
Muut saamiset	203	194
PYSYVÄT VASTAAVAT	103 985	103 625
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	256	307
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	547	523
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	97	99
Lyhytaikaiset saamiset	12 226	12 515
RAHOITUSARVOPAPERIT	446	147
RAHAT JA PANKKISAAMISET	19 922	8 575
VAIHTUVAT VASTAAVAT	33 238	21 859
VASTAAVAA	137 479	125 791

VASTATTAVAA	2019	2018
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388	35 388
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	772	772
Arvonkorotusrahasto	11	11
Muut omat rahastot	1 582	615
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 718	6 101
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 277	-2 019
OMA PÄÄOMA	39 194	40 868
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1283	1 082
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	969	1 385
PAKOLLISET VARAUKSET	969	1 385
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	604	751
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	57 819	53 644
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 935	1 784
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	20 029	10 029
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	15 646	16 248
VIERAS PÄÄOMA	95 429	81 705
VASTATTAVAA	137 479	125 791

Konsernin tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	29	33
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	71	61
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	1 441	4 082
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	146	409
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	77 847	63 673
Konsernin lainat, euroa/asukas	7 894	6 377
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	43	39
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	82 688 389	68 275 615
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	8 385	6 838
Asukasmäärä	9 861	9 985

Konsernin lainakanta kasvoi 14,2 miljoonaa euroa, suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi 10,1 %:a ollen 71,0 %. Kun luku on yli 100 %, se merkitsee, että velkojen määrä ylittää käytettävissä olevat tulot ja osoittaa, että kyky selviytyä velkojen takaisinmaksusta on heikentynyt. Omavaraisuusaste laski 30,0 %: iin. Konsernitaseen kertynyt ylijäämä on 221 euroa/ asukas.

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

Kaupungin taseessa oli ylijäämää viimeisimmässä tilinpäätöksessä 2018 yhteensä +2 794 153,71 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2019 tilikauden alijäämä, yhteensä -1 909 934,79 euroa siirretään taseen oman pääoman eriin kohtiin tilikauden yli-/alijäämä.

Siirtojen jälkeen Mänttä-Vilppulan kaupungin taseessa olisi ylijäämää 31.12.2019 yhteensä +884 218,92 euroa.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa. Mänttä-Vilppulan kaupungin taseessa oli vuoden 2018 lopussa kertynyttä ylijäämää 2 794 153 euroa. Tasapainottamisveloitetta ei ainakaan tällä hetkellä ole, koska kertyneitä alijäämiä ei ole.

Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 18.6.2018 hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2018-2021. Talouden tasapainottamisohjelman toteutumista seuraa valtuuston nimeämä ohjausryhmä. Vuoden 2019 aikana talouden tasapainottamisen ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa. Lisäksi kaupungin johtoryhmä on kokouksissaan käsitellyt talouden tasapainottamisen toimenpiteitä ja raportoinut toteutumista ohjausryhmälle.

TOTEUTUMISVERTAILUT

Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntal 110 §). Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kuntalain 110 § mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mukaan arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Kaupungin oma sääntely ja ohjeistus

Hallintosäännön § 70 mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet vastuualueittain. Talousarvio sitoo vastuualueita toiminnallisesti ja taloudellisesti. Määrärahan sitovuus tarkoittaa sitä, että toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille osoitettua määrärahaa. Talousarvion muuttamisesta päättää kaupunginvaltuusto kuntalain 110 §:n mukaisesti. Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotusta ei voida valtuustolle tehdä. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin (hallintosääntö § 71).

- valtuusto hyväksyy määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet vastuualueittain
- valtuustoon nähden sitova määrärahataso on vastuualuetaso
- määrärahojen sitovuudessa noudatetaan nettoperiaatetta, mikä tarkoittaa, että valtuustoon nähden määrärahojen sitova taso vastuualueilla ovat nettomenot

Käyttösuunnitelma ja laskujen hyväksyjät

Talousarvion määrärahat on tarkennettu käyttösuunnitelmissa. Käyttösuunnitelmia vahvistettaessa perustana on ollut kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio perusteluineen. Kukin toimielin voi tehdä talousarvion käyttösuunnitelmaansa muutoksia kustannuspaikalta toiselle vastuualueen kokonaismenojen ja -tulojen puitteissa.

Palvelualuejohtajien ja vastuualueiden esimiesten tulee valvoa, että yksikön toiminnot hoidetaan hyväksyttyä talousarviota sekä siihen liittyviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita ja käyttösuunnitelmaa noudattaen. Mikäli seuranta osoittaa, että talousarviossa ei pysytä tai asetettuja tavoitteita ei saavuteta, palvelujohtajien ja vastuualuejohtajien tulee ryhtyä sopeuttamaan toimintaa siten, että talousarviossa pysytään ja tavoitteet saavutetaan. Lautakunnan on vuosittain määrättävä henkilöt, jotka niiden puolesta hyväksyvät laskut ja tositteet.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden raportointi

Lautakuntien tulee antaa kaupunginvaltuustolle selvitys, osavuosisikatsaus, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä määrärahojen toteutumisesta neljännesvuosittain: 31.3., 30.6., 30.9. sekä 31.12. (tilinpäätös) tilanteesta. Taloustoimisto tekee raporteista kaupunginvaltuustolle yhteenvedon, joka koostuu talouspäällikön raportista ja palvelualueiden talousraporteista.

Raportti sisältää selvityksen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta ja merkittävistä tapahtumista, talouden toteumaraportit, sekä ennusteet koko talousarviovuodelle. Lisäksi on esitettävä mihin toimenpiteisiin on ryhdytty mahdollisten poikkeamien ehkäisemiseksi.

Muilta osin kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät itse raportointitiheydestä, sen laajuudesta ja kattavuudesta käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Erityismääräykset

Talousarvion toteuttamisessa noudatetaan tarvittaessa kaupunginhallituksen antamia tarkempia ohjeita. Kaupungin taloudellisen tilanteen niin edellyttäessä voi kaupunginhallitus määrätä määrärahojen käytön tarkemmin kuin mitä talousarviossa määrätään.

Tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 37 § mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Toiminnalliset tavoitteet määritetään vuosittain talousarviossa ja ne on asetettu vuositasolla toteutettaviksi. Osavuosisikatsausraportti sisältää selvityksen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta ja merkittävistä tapahtumista. Lisäksi on esitettävä mihin toimenpiteisiin on ryhdytty mahdollisten poikkeamien ehkäisemiseksi.

Käyttötalousosan toteutuminen

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto on kokoontunut vuoden 2019 aikana varsinaiseen kokoukseen kymmenen (10) kertaa. Tämän lisäksi valtuusto on kokoontunut valmistelevien valtuustoseminaarien puitteissa sekä keväällä että syksyllä 2019 useampaan otteeseen.

Kaupunginvaltuuston 2019 vuoden toiminnan keskeisimpinä tavoitteina on talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen sekä kaupungin organisaatiorakenteen edelleen kehittäminen.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot	-141 801	-99 878		-87 430	-12 448	87,54
Netto	-141 801	-99 878		-87 430	-12 448	87,54

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Talouden tasapainotusohjelman toimeenpano ja seuranta	Kyllä / Ei	Talouden tasapainotusohjelman vuodelle 2019 asetetut toimenpiteet laitettu toimeen vuoden 2019 aikana	
Kaupungin organisaatiorakenteen kehittäminen	Kyllä / Ei	Vuoden 2020 organisaatiosta päätetty viimeistään 4/2020	Uusi organisaatiorakenne astui voimaan 01/2020

Keskusvaalilautakunta

Vaalien toimittamisesta vastaa Mänttä-Vilppulan kaupungin 5-jäseninen keskusvaalilautakunta. Kaupungissa on viisi äänestysaluetta ja vaalilautakuntaa sekä vähintään yksi vaalitoimikunta.

Keskusvaalilautakunta kokoontui vuoden 2019 aikana yhdeksän (7) kertaa. Vuoden 2019 keväällä keskusvaalilautakunta järjesti paikallisesti eduskuntavaalit.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	18 724	45 000		36 680	-8 320	81,51
Menot	-15 155	-45 000		-31 778	-13 222	70,62
Netto	3 569	0		4 902	4 902	

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoiminnasta vastaa 5-jäseninen tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2019 aikana kahdeksan (8) kertaa.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot	-31 133	-22 715		-32 743	10 028	144,15
Netto	-31 133	-22 715		-32 743	10 028	144,15

Konsernipalvelut

Yleishallinto

Yleishallinnon vastuualueelle kuuluu kustannuspaikkoina kaupunginhallituksen toiminta, toimikunnat, jäsenmaksut, yleisavustukset, käyttövarausmäärärahat, muu kaupunginhallituksen alainen toiminta, ystäväkuntatoiminta, turvallisuus ja valmiustoiminta, kehitysyhtiöt (avustus), projektit sekä maaseutuelinkeinot.

Kaupunginhallitus valmistelee kaupunginvaltuustossa käsiteltävät asiat, huolehtii valtuuston päätösten täytäntöönpanosta sekä johtaa kaupungin hallintoa ja taloutta.

Kehitysyhtiöt ja yritysympäristö

Kaupunkikonserniin kuuluvista kehitysyhtiöistä on toimintakertomuksessa erillinen osuus, josta selviää tarkemmin yhtiöiden toiminta.

Kaupunkimarkkinointi, matkailu ja asuminen

MW-Kehitys on ollut mukana kaupunkimarkkinoinnin kehittämisessä ja toteuttamisessa toimintavuoden aikana. Erityinen ponnistus oli kaupungin yhteispalvelupisteen synnyttäminen, johon on koottu myös matkailutehtävien yleispalveluita. MW-Kehitys koordinoi edelleen lähikuntien yhteistä Matkalla Suomen Sydämessä –kokonaisuutta, sekä vastasi Visit Tampere -yhteistyöstä. Kaupungin tonttitarjonnan ja asumiskohteiden markkinoinnissa hyödynnettiin Asta rakentaja -messuja, jossa esiteltiin mm. uutta tonttivarantoa ja rantarakentamiskohteita Kanervalahdessa.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on avannut toimintavuonna yhteyksiä Kiinaan ja erityisesti Pekingin kaupungin Shijingshanin piirikunnan kanssa. Ystävyyshaupunkisopimukseen tähtäävä yhteistoiminta vaikuttaa vahvasti yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin kiinalaisten kanssa. Syksyllä 2018 toteutettiin mänttävilppulalaisten yritysten tutustumismatka kiinalaisen osapuolen kutsusta.

Yhteistyö Saksan Hunsrückin alueelle on myös jatkunut toimintavuonna. Syksyllä Kreisstadt Simmernissä toimiva alueen kehittämisyritys toi yrittäjistä koostuneen delegaation vierailulle Mänttä-Vilppulaan. Tavoitteellinen yhteistoiminta on Mänttä-Vilppulassa myös Leader PoKo ry:n ja hankevetäjä Silvia Uferin sekä MW-Kehityksen yhteistyön tulos.

MW-Kehityksen toiminta- ja organisaatiouudistuksen tarkoituksena on myös tukea kaupungin talouden tasapainottamisen periaatteita vaikuttamalla yhtiön kaupungilta saamaan perusrahoitukseen. Kaupungin perusrahoitus kattaa nyt suoraan yhtiön välttämättömimmät kulut (mm. henkilöstö, toimitilat). Hankerahoituksen merkitys korostuu entisestään. MW-Kehityksen hallinnoima Sassin Lentopaikan Yrityspuiston kehittämishanke (projektipäällikkö Mari Tastula) sekä Keulink Oy:n kanssa yhteinen Keurusselän satamat ja reitit -hanke (Tero Turunen) ovat vahvistamassa kehittämistoimintaa paikallisverkoston osana.

Yhteistyö yrittäjäjärjestön kanssa (Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät) on jatkunut aktiivisena ja toimintaan on kuulunut erilaisia yrittäjä- ja sidosryhmätalaisyksia.

Leader-toimintaryhmä PoKo ry

Maaseuturahaston alueellisena toimijana on PoKo ry, joka on yksi Suomessa toimivista alueellisista Leader-toimintaryhmistä. Leader-toimintaryhmät tarjoavat mahdollisuuksia paikalliseen kehittämiseen. PoKo ry:n toimialueena on Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat sekä Juupajoki. PoKo ry:ltä voi hakea osarahoitusta uutta luoviin kehittämistoimenpiteisiin, jotka edistävät työllisyyttä, asumisviihtyvyyttä, maaseudun palveluiden uudelleen organisointia tai taloudellisestikin merkittävää kulttuuritoimintaa.

Maaseutuelinkeinot

Laki 'Maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa' (L210/2010) mukaisesti kunta vastaa alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt tehtävät tulevat hoidetuksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Mänttä-Vilppulan kaupunki on tehnyt sopimuksen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostamisesta yhdessä Jämsän, Keuruun, Kuhmoisten, Multian, Petäjäveden, Ruoveden ja Virtain kanssa. Keuruun kaupunki toimii isäntäkuntana vastaten viranomaistehtävien järjestämisestä koko alueelle. Maaseutuhallinnon Keuruun yhteistoiminta-alue aloitti toimintansa vuoden 2013 alusta ja työntekijät siirtyivät Keuruun kaupungin palvelukseen. Yhteistoiminta-alueen palvelupisteet säilyivät ennallaan ja yksi toimipisteistä sijaitsee Mänttä-Vilppulassa.

Maaseutuhallinnon Keuruun yhteistoiminta-alueen kehittämisyksikön toiminta alkoi vuoden 2014 alusta. Maaseutuelinkeinoviranomaiset ja yhteistoimintaryhmä ovat laatineet koko yhteistoiminta-aluetta koskevan maaseudun kehittämisohjelman vuosille 2014 - 2020. Kehittämisyksikön työntekijän kehittämissyö on kustannusvaikutukseltaan neutraalia maaseutuelinkeinoviranomaisen virkatyötä ja toimipiste sijaitsee Mänttä-Vilppulassa.

Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti maataloustukihallinnon kustannukset jaetaan sopijakuntien kesken siten, että kustannuksista 40 % jaetaan kunnissa olevien aktiivisten maatalojen (tukea hakevat tilat) määrän perusteella, 40 % kuntien tukipäätösten määrän perusteella ja 20 % tasan kuntien kesken. Mänttä-Vilppulan kaupungin maksuosuus maaseutuhallinnon kuluista oli vuonna 2018 noin 47 294 euroa. Mänttä-Vilppulassa oli vuonna 2018 aktiivisia maatiloja 111 kpl joille maksettiin EU:n rahoittamia sekä kansallisesti rahoitettuja maataloustukia noin 2,4 miljoonaa euroa.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	2 964 705			1 998 000	-1 998 000	
Menot	-1 915 716	- 1 623 041	-195 260	-1 972 408	154 107	108,48
Netto	1 048 989	-1 623 041	-195 260	25 592	-1 843 893	-1,41

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupunginhallituksen osaamisen kehittäminen	Kyllä / Ei	Kaupunginhallituksen osaamisen kehittämissuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen vuoden 2019 aikana	Ei, alustava kysely tehty, jatketaan vuonna 2020

Kuntalaisdemokratian kehittäminen	Kyllä / Ei	Kuntalaisaloite.fi käyttöön otettu 2/2019	Kyllä
-----------------------------------	------------	---	-------

Viestintä ja kaupunkimarkkinointi

Kaupungin viestintä ja kaupunkimarkkinointi on keskitetty vuoden 2019 alusta kaupungin konsernipaleluihin. Vuoden aikana on rakennettu uutta viestinnän toimintamallia tukemaan sekä viestinnän että kaupunkimarkkinoinnin toteuttamista.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot						
Menot		-81 150		-94 383	13 233	116,31
Netto		-81 150		-94 383	13 233	116,31

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Sisäisen- ja ulkoisen viestinnän sekä kaupunkimarkkinoinnin prosessin kehittäminen	Kyllä / Ei	Prosessit kuvattu viestintäsuunnitelmaan ja laitettu käytäntöön	Kyllä, prosessit ja toimintamalli tehty ja viestintätiimin toiminta aloitettu. Viestintäsuunnitelmaa päivitetään vuonna 2020.

Hallintopalvelut

Hallintopalveluiden tehtävänä on huolehtia kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätösvalmistelusta ja asiakirjatuotannosta sekä ohjata ja yhtenäistää hallintokuntien päätösvalmistelua/asiakirjatuotantoa sekä arkistointia. Lisäksi hallintopalveluiden tehtävänä on hoitaa kaupungin keskusarkisto, hallintopalveluiden kirjaamo sekä vastata myös kaupungintalon neuvontapisteiden palveluista, toimistotarvikehankinnoista, posti-, monistus- ja kulunvalvontapalveluista sekä kaupunginjohtajan sihteerin tehtävistä. Hallintopalvelut ohjaa myös kaupungin viestintää ja verkkoviestintää.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot				6 751	-6 751	
Menot	-280 293	-265 815		-224 526	-41 289	84,47
Netto	-280 293	-265 815		-217 775	-48 039	81,93

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Hallintopalvelukeskuksen organisointi talouden tasapainotusohjelman mukaisesti	Kyllä / Ei	Hallintopalvelukeskuksen toiminta organisoitu 12/2019 mennessä	Kyllä
Asianhallinto-ohjelman uuden version käyttöönotto	Kyllä / Ei	Käytössä 9/2019	Kyllä
Kaupungin asiakirjahallinnon kehittäminen	Kyllä / Ei	Tiedonhallintasuunnitelma valmis 12/2019	Ei

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluihin kuuluvat osa-alueina työsuhde- ja palkkahallinto, työterveyshuolto, työpaikkaruokailu, työsuojelu- ja TYKY-toiminta ja kaupungin yhteinen osaamisen kehittäminen. Kaupunginhallitus vastaa kaupungille työnantajana kuuluvasta henkilöstöpolitiikasta, siihen liittyvästä päätöksenteosta ja henkilöstöasioiden ohjauksesta. Henkilöstöasioiden valmistelusta kaupunginhallitukselle vastaa henkilöstöpäällikkö, joka toimii henkilöstöpalveluiden vastuualueen esimiehenä.

Vuonna 2019 henkilöstöpalveluiden tavoitteet koskivat prosessien sähköistämistä, palkkausjärjestelmän uudistamista ja työaikojen optimaalista käyttöä. Lisäksi henkilöstöpalvelut järjesti esimiehille yhteistilaisuuksia ja tuki organisaatiota päivittäisissä palvelussuhteen elinkaareen liittyvissä asioissa ja teki henkilöstöjärjestöjen kanssa yhteistoimintaan ja työsuojeluun liittyvää yhteistyötä. Henkilöstöpalvelut on osallistunut myös muiden konsernipalveluiden tehtävien valmisteluun, kuten esimerkiksi hallintosäännön uudistaminen, hyvinvointikertomus ja monistamopalveluiden muutos. Vuoden lopussa aloitettiin koko kaupunkikonsernia koskevat tuotannollis-taloudelliset yhteistoimintaneuvottelut, tavoitteena kahden miljoonan euron rakenteellinen kustannussopeutus.

Toiminnallisten tavoitteiden osalta tehtiin valmistelevaa työtä ja esimerkiksi työn vaativuuden arviointijärjestelmän pohjatyö on tehty ja käyty henkilöstöjärjestöjen kanssa läpi. Työaikojen selvitystyö on aloitettu teknisten palveluiden kanssa ja henkilöstöhallinnon järjestelmän vaatimuksia on valmisteltu palkkapalveluiden kanssa. Myös organisaatiouudistus vuodelle 2020 on valmisteltu syksyn 2019 aikana.

Talouden osalta budjettilylyys johtui menojen osalta palkkajärjestelmään tehdyistä velvoittavista uudistuksista mm. tulorekisterin ja muiden lakisääteisten veloitteiden osalta. Tulojen osalta budjettiin vaikutti työterveyshuollon arvioitua pienempi korvaus ja siirtyminen uuteen lounasruokailun maksamismalliin. Toiminnallisten tavoitteiden osalta on huomioitava, että kaikkien tavoitteiden toteuttamiseksi on meneillään omat projektit, joiden valmistuminen on aikataulutettu vuodelle 2020.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	106 053	131 300		69 095	-62 205	52,62
Menot	-604 783	-595 857		-596 814	957	100,16
Netto	-498 731	-464 557		-527 719	63 162	113,60

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Palkka ja henkilöstöhallinnon prosessien sähköistäminen ja sujuvoittaminen	Kyllä/ei	Palkkajärjestelmän uudistaminen ja laajentaminen yhteistyössä tietohallinnon kanssa 12/2019	Ei. Investointi ja käyttöönotto siirretty vuodelle 2021.
Palkkausjärjestelmän uudistaminen	Kyllä/ei	Työn vaativuuden arviointijärjestelmän uudistaminen	Ei. Siirretty yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeen. Pohjatyo ja aloitusprojekti tehty.
Työajan ja työaikamuotojen optimaalinen käyttö kaupunkikonsernissa	Kyllä/ei	Työajan optimaalinen käyttö ja työaikamuodot selvitetty palvelualuekohtaisesti ja työajanhallintajärjestelmä otettu käyttöön koko organisaatiossa 6/2019	Ei. Työaikaprojekti on aloitettu, mutta todettu tarkoituksenmukaiseksi siirtää uuden organisaation yhteyteen vuodelle 2020.

Talouspalvelut

Talouspalveluiden vastuualueelle kuuluvat taloushallinnon eri tehtävät muun muassa kirjanpito, raha- ja maksuliikenne, rahoitus ja verotukseen liittyvät tehtävät. Talouspalveluissa valmistellaan kaupungin talousarvio ja taloussuunnitelma, tilinpäätös ja talouden lakisääteiset tilastot. Tehtävänä on lisäksi tuottaa organisaatiolle ja johdolle ajantasaista, oikeata ja luotettavaa tietoa kaupungin taloudellisesta tilanteesta ja talousarvion toteutumisesta.

Vuoden 2019 otettiin käyttöön uusi versio taloudenohjausjärjestelmästä. Käyttöönoton yhteydessä järjestelmään valmisteltiin vuonna 2020 voimaan tuleva organisaatio. Talouden digitalisaation kehittämistä lähdettiin kehittämään loppuvuodesta. Talouspalvelut saivat loppuvuonna 2019 digihankerahoituksen Valtiovarainministeriöstä, jonka myötä talouspalveluiden toiminnan kehittäminen aloitetaan vuonna 2020.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	10 000	10 000		23 600	13 600	236,00
Menot	-525 853	-640 147		-600 646	-39 501	93,83
Netto	-515 853	-630 147		-577 046	-53 101	91,57

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Raportoinnin kehittäminen	Kyllä / Ei	Taloustietojen raportoinnin ulkoinen ja sisäinen kehittäminen	Kyllä Osavuosikatsausta on kehitetty, talousarvion ja tilinpäätöksen raportit ovat uudistettu.
Laskutusprosessin kehittäminen	Kyllä / Ei	Suunnitelma laskujen hyväksynnän automatisoinnin kehittämisestä ja laskutuksen sähköistämisen edistämisestä	Kyllä Suunnitelma valmistunut loppu vuodesta 2019. VM hankerahoitus ko toimintojen kehittämiseen.
Hankintaprosessin kehittäminen	Kyllä / Ei	Hankintaohjeiden laadinta	Kyllä Hankintaohje hyväksytty KV 16.12.2019

Tietohallintopalvelut

Tietohallinnon vastuualueelle kuuluu ICT-palveluiden tuottaminen kaupungille, konserniyhtiöille ja yhteistoiminta-alueelle. Palvelutuotanto toteutettiin 1+2 henkilöstöllä sekä tarvittaessa ostopalveluina.

Tietotekniikan tehtäväalueella tavoitteena 2019 oli

- varautua mahdolliseen yhteistoiminta-alueen laajentumiseen
- toteuttaa palkkahallinnon järjestelmämuutos
- ottaa käyttöön Office 365 –palvelut (jos määräraha myönnetään)
- toteuttaa uusi Intranet –ratkaisi Office 365 –palvelussa (jos määräraha myönnetään)

Yhteistoiminta-alue säilyi ennallaan, joten muutoksia toimintaan ei tullut. Palkkahallinnon järjestelmämuutos siirrettiin vuodelle 2020.

Office365 on pääasiassa otettu käyttöön, eräiden sovellusten osalta on ollut käyttäjistä johtuvia haasteita.

Intranet-ratkaisun alusta on olemassa O365 ympäristössä, sisällöntuotanto on edelleen meneillä.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	21 413	16 740		29 852	13 112	178,33
Menot	-296 781	-355 981		-309 102	-46 879	86,83
Netto	-275 368	-339 241		-279 250	-59 991	82,32

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Palkkahallinnon järjestelmän vaihdon tukeminen.	Ei	Järjestelmä otettu käyttöön 2019 kuluessa.	Järjestelmän vaihto siirretty 2021
Office365 käyttöön koko henkilöstölle.	Kyllä	Office365 käytössä 2019 kuluessa. (Ehdollinen, vaatii määrärahan talousarvioon.)	Office365 käytössä.

Yhteispalvelut

Yhteispalvelut on tapa tarjota julkishallinnon ja muita palveluja keskitetysti yhdestä paikasta. Yhteispalvelu perustuu kuntien ja valtion viranomaisten väliseen yhteistyöhön ja sopimiseen. Tällä hetkellä Suomessa toimii yli 200 yhteistä asiakaspalvelupistettä. Uusi yhteispalvelulaki on tullut voimaan 1.6.2017. Yhteispalvelulain keskeisimpänä tarkoituksena on tukea digitalisaatiokehitystä ja sähköistä asiointia. Uudistetussa yhteispalvelulaissa säilyy peruseriaatteena viranomaisten sopimusperusteinen yhteistyö. Tavoitteena on, että yhteispalvelussa noudatetaan yhdenmukaisia menettelytapoja ja –keinoja. Viranomaisten digitaaliset palvelut ja niiden käytön neuvonta ja tuki tuodaan keskeiseksi osaksi yhteispalvelutoimintaa. Yhteispalveluiden henkilöstörakenteeseen kuuluu palveluesimies ja kaksi palveluneuvojaa. Vastuualueen päällikkönä on toiminut henkilöstöpäällikkö.

Mänttä-Vilppulaan on perustettu vuoden 2018 aikana valtion ja kaupungin palveluiden asiakaspalvelua yhteispalveluiden palvelukonseptilla tuottava asiointipiste. Palveluvalikoima sisältää nykyisin valtion, kaupungin ja muiden palvelutuottajien palveluita. Vuosi 2019 on ollut ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Vuoden aikana palvelutarjontaa on tehostettu ja uusia palveluita on otettu valikoimaan etenkin kaupungin palveluista.

Taloudelliset tavoitteet ovat ylittyneet budjetoidusta. Tämä johtuu ensimmäisen täyden toimintavuoden yllätyksellisistä menoista ja yhteispalvelusopimusten ennakoitua pienemmästä tuotosta. Toiminnalliset tavoitteet on vuonna 2019 saavutettu. Palveluiden järjestämistä ja markkinointia on kehitetty yhteistyössä asiointipisteen toimijoiden kanssa. Myös asiakastytytyvyyden mittareita on käyty läpi toiminnan kehittämiseksi.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	32 993	70 150		55 339	-14 811	78,89
Menot	-312 131	-273 427		-289 583	15 856	105,79
Netto	-279 139	-203 577		-234 243	30 666	115,06

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lähipalvelutarjonnan kehittäminen	Kyllä/ei	Palveluiden järjestämissuunnitelma, jossa on kuvattu kaupungin, valtion ja muiden palveluntuottajien palvelut asiointipisteellä 2020 alkaen valmis 6/2019	Kyllä
Palveluiden saavutettavuuden varmistaminen ja kaupunkikuvan parantaminen	Kyllä/ei	Tehdään palveluiden markkinointisuunnitelma sekä opas palveluiden käytettävyyden helpottamiseksi 12/2019	Kyllä
Asiakastytytyvyyden kehittäminen	Kyllä/ei	Asiakastytytyvyysskyselyn toteuttaminen neljännesvuosittain ja tulosten sitominen osaksi palvelun laadun seurantamittaristoa.	Kyllä

Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut

Työllisyyspalveluilla tarkoitetaan palveluita, joiden keskeisenä tavoitteena on kuntalaisten työelämävalmiuksien edistäminen tai työllistyminen. Tiivistä yhteistyötä tehdään kunnan eri yksiköiden, työvoimaviranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi tulosalueelle on varattu määräraha koululaisten kesätyöllistämistä varten. Kunnille on asetettu työllisyydenhoitoon liittyen useita velvoitteita, joita ovat mm. laki kuntouttavasta työtoiminnasta, laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta, työmarkkinatuen rahoitusvastuu sekä työttömien terveyden edistäminen.

Työllisyyspalvelut tarjoavat palveluita pitkäaikaistyöttömille ja nuorille, joiden työttömyysjakso on vaarassa pitkittyä. Työn painopiste on erityisesti asiakkaita, jotka ovat saaneet työttömyyden perusteella työmarkkinatukea yli 300 päivää, nuoret, jotka ovat olleet yhtäjaksoisesti työttömänä yli 12 kuukautta tai 6 kuukautta (alle 25-vuotiaat). Kohderyhmään kuuluu myös velvoitetyöllistettävät sekä koululaiset, joille

tarjotaan kesätyöpaikkoja. Työllisyyspalvelut tarjoavat apua myös yrityksille pitkäaikaistyöttömien palkkaamiseen liittyvissä asioissa (palkkatuki, työkokeilu, Mänttä-Vilppula –lisä).

Maahanmuuttopalvelut tukevat asiakkaitaan kotoutumisessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Kuntalaisille tarjotaan ohjausta, neuvontaa ja perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, sosiaalipalveluista, sosiaaliturvasta, asumisesta, terveyspalveluista ja lisäksi maahanmuuttaja-asiakkaille suomen kielen opiskelusta sekä perheenyhdistämisestä.

Vuonna 2019 toteutettiin työllisyys- ja maahanmuuttopalveluitten sisäinen organisaatiouudistus, jossa yhtenäistettiin palveluohjaajien tehtäväkuvia. Palveluohjaajien tehtävissä on huomioitu asiakkaiden palvelutarpeen lisäksi ohjaajien henkilökohtainen erityisosaaminen ja hankerahoitusten asettamat reunaehdot. Nuorten työpajatoiminnan, työllisyyspoliittisen Steppi-hankkeen ja etsivä nuorisotyöntekijän, yhteensä viiden työntekijän palkkaamisessa, hankerahalla ja pysyväisluonteisilla avustuksilla on ollut edelleen tärkeä merkitys. Vastuualueelle nimettiin lähiesimies, joka tekee tarvittavat viranhaltijapäätökset, mutta myös asiakastyötä. Määräaikaista starttiryhmä-toimintaa on järjestetty asiakastarpeen mukaan omin voimin ja yhteistyössä SPR:n hankkeen kanssa. Mänttä-Vilppulan työllisyyspalvelujen palvelusopimus Juupajoen kunnalle jatkuu toistaiseksi.

Kun Posti irtisanoi kaupungin kuriiripalvelut, niiden järjestäminen siirtyi työllisyys- ja maahanmuuttopalvelujen vastuualueelle kesällä 2019.

Syksyllä 2019 Mänttä-Vilppulan palveluvastaava nimettiin Ylä-Pirkanmaan aluekoordinaattoriksi valmistelemaan Pirkanmaan yhteistä hakemusta työllisyyden kuntakokeiluun Mänttä-Vilppulan, Juupajoen, Ruoveden ja Virtain osalta. Tästä johtuen oman vastuualueen tavoitteiden saavuttaminen on osittain viivästynyt.

Työllisyys- ja maahanmuuttopalveluiden avaintunnusluvut

- Työmarkkinatuen kuntaosuus **v.2019** 261 599 €
v. 2018 283 595 €
v.2017 413 820 €

	1/2020	1/2019	1/2018
Avoimet työpaikat	62	113	53
Työttömien määrä työvoimasta	9,9 %	10,0 %	11,6 %
Rakennetyöttömät	213	221	294
Yli 50-vuotiaat	160	171	209
Alle 25-vuotiaat	48	47	58
Ulkomaalaiset työttömät	24	20	16
Osatyökykyiset	73	68	95

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	2 389 386	1 138 729		1 106 569	-32 160	97,18
Menot	-2 943 598	-1 913 354		-1 590 550	-322 804	83,13
Netto	-554 212	-774 625		-483 981	-290 644	62,48

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kuntouttavan työtoiminnan palveluiden tarkoituksenmukainen järjestäminen	Kyllä/ei	Kuntouttavan työtoiminnan palveluiden ostopalveluiden käyttösuunnitelma ja palvelusopimusten selvitys tehty 6/2019 ja kaupungin itse järjestämässä kuntouttavassa työtoiminnassa vähintään 9000 asiakaspäivää 12/2019	Kyllä. Käyttösuunnitelma siirretään alkuvuoteen 2020. Asiakaspäivien toteuma 8641 päivää.
Työmarkkinatuen kuntaosuuden ja työttömyysprosentin minimoiminen	Asiakaspäivät	15 työtöntä kuntalaista/vuosi siirtyy koulutukseen tai palkkatyöhön. Nuorisotyöttömyyden aktivointiaste on väh. 55% 12/2019 Etsivällä nuorisotyöntekijällä on vähintään 40 asiakkuutta vuodessa.	Toteutunut suunnitellusti. Nuorisotyöttömyyden aktivointikeskiarvo v.2019 51,2% (Pirkanmaan 3.paras tulos) Etsivällä nuorisotyöntekijällä toteutunut 65 aktiivista asiakkuutta.
Maahanmuuttopalveluiden kehittäminen	Kyllä/Ei	Vastaanottokeskustoiminta jatkuu paikkakunnalla ja kotouttamisen jälkeiset palvelut työttömille maahanmuuttajille järjestetään palveluohjauksen keinoin.	Kyllä. Yhteistyöpalavereita järjestetty ja palveluohjaajat tekevät maahanmuuttotyötä
Nuorisotyöttömyyden ennaltaehkäisy ja nuorten palveluiden kehittäminen	Aktivointiaste	Nuorten ohjaamon perustaminen yhteistoiminnassa nuorisopalveluiden kanssa osaksi asiointipisteen palvelutarjontaa 12/2019	Projekti aloitettu ja benchmarking käynnissä. Työllisyyskokeiluun liittyvät selvittelyt siirtävät toteutumista, ratkaisu alkuvuonna 2020.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen vastuualue organisoii kaupungin alueella kuljetuksia muun muassa asiointi- ja palveluliikennettä, ostettuja linja-autovuoroja sekä joukkoliikennettä. Osto- ja palveluliikenteen sekä koulukuljetusten kilpailutukset tehtiin keväällä 2019 ja niihin liittyvät palvelut otettiin käyttöön keväällä ja syksyllä 2019.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	70 185	60 600		71 337	10 737	117,72
Menot	-225 293	-232 782		-234 839	2 057	100,88
Netto	-155 108	-172 182		-172 182	-8 680	94,96

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Joukkoliikenteen kehittäminen paikkakunnalla	Kyllä/Ei	Joukkoliikenteen määrä pysyy vähintään samalla tasolla	Kyllä
Osto- ja palveluliikenteen sekä koulukuljetusten tehokas ja tarkoituksen mukainen järjestäminen seuraavalle sopimuskaudelle	Kyllä/Ei	Kilpailutuksen taloudellisesti ja toiminnallisesti onnistunut läpivienti	Kyllä

KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	5 594 734	1 427 519		3 360 543	1 933 024	235,41
Menot	-7 104 448	-5 981 854	-195 260	-5 912 850	-264 264	95,72
Netto	-1 509 714	-4 554 335	-195 260	-2 552 308	-2 197 287	53,74

Peruspalvelulautakunta

Sosiaali- ja terveysterveyspalvelut

Kaupunki on järjestänyt sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ulkoistettuna ostopalveluna 1.1.2013 alkaen. Voimassa oleva palvelusopimus Pihlajalinna ryhmittymän kanssa astui voimaan 1.8.2016 ja sopimus on voimassa alkamisajankohdasta 15 vuotta. Palvelujen vastuullisena tuottajana toimii Mäntänvuoren Terveys Oy.

Peruspalvelulautakunnan vastuulla on palvelusopimuksen toteutumisen valvonta. Lisäksi sopimukseen sisältyy tilaajan ja tuottajan edustajista koostuva yhteinen ohjausryhmä.

Vuoden 2015 alusta on käynnistynyt Juupajoen kunnan kanssa muodostettu sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alue, jonka vastuukuntana on Mänttä-Vilppulan kaupunki. Juupajoen palvelut ovat siirtyneet osaksi Mänttä-Vilppulan palvelusopimusta 1.1.2018 lukien.

Kaupungin palveluksessa ollut sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunta on ollut seuraava:

	2019	2018	2017	2016
Tilaaajohtaja	-	-	0,5	0,5
Palvelujohtaja	1	1	1	1
Hallintoylilääkäri	1 (1.11.19alkaen)	0,4	0,4	0,4
Toimistosihteeri/hallinto	1	1	1	-
Koulutuksesta vastaava lääkäri/terveyskeskus	0,3	0,3	0,3	0,3
Koulutuksesta vastaava lääkäri/hammashuolto	0,3	0,3	0,3	0,3
Johtava sosiaalityöntekijä	1	1	1	-
Sosiaalityöntekijä	3	3	3	4
Sosiaaliasiainhoitaja	-	-	-	1
Sosiaaliohjaaja	1	1	1	-
Sosiaalineuvoja-lastenvalvoja	1	1	1	1
Etuuskäsittelijä	1	1	1	2
Toimistosihteeri/Juupajoki	1 (1.8.19 alkaen täyttämättä)	1	1	1
Pihlajakoti, palveluvastaava	1	1		
Pihlajakoti, lähihoitaja 1.10.2019 alkaen	8			
Yhteensä	19,6	12	11,5	11,5

Henkilöstössä tapahtuneet muutokset: Osa-aikaisen hallintoylilääkärin jäätyä eläkkeelle on hallintoylilääkärin virka täytetty 1.11.2019 alkaen kokoaikaisena. Toimistosihteerin eläköidyttyä Juupajoelta kesällä 2019 on tehtävä jätetty täyttämättä.

Sosiaalityöntekijöiden rekrytoinnissa on ollut ongelmia koko vuoden ajan. Tämä on näkynyt sekä lapsiperheiden palveluissa (ml. lastensuojelu) että aikuissosiaalityössä siten, että asiakkaiden palvelu on osittain viivästynyt normaalista tilanteesta. Lakisääteisissä määrärajoissa on kuitenkin pääsääntöisesti pystytty toimimaan.

Merkittävimmät muutokset palvelutuotannossa ja palvelujen organisoinnissa vuoden 2019 aikana:

Pihlajakodin lupa-asia on ollut Avin käsittelyssä, Pihlajakoti ei saanut toiminnalleen lupaa. Toiminta siirtyi kokonaan kaupungin omaksi toiminnaksi 1.10.2019 alkaen.

Aluehallintovirasto on linjannut terveyskeskuksen kiirevastaanoton järjestämistä (ei yöaikaista kiirevastaanottoa). Lisäksi aluehallintovirasto on antanut valvontapäätöksen kotihoidon toiminnasta, kotihoidon valvonta on päättynyt. Aluehallintovirastolle on annettu lausunto kuntoutustyöryhmän toiminnasta ja lääkinnällisen kuntoutuksen toteutumisesta.

Pirkanmaan maakunnalliseen perhehoidon keskukseseen on liitytty myös ikäihmisten osalta. On osallistuttu Pirkanmaan maakunnallisen omais- ja perhehoidon sekä henkilökohtaisen avun yksikön kehittämiseen. Kehittämiskohteena on ollut erityisesti henkilökohtaisen avun työnantajamalli.

On osallistuttu Pirkanmaan yhteiseen lastensuojelun toimeksiantosuhteisen perhehoidon hankintaan, jota hallinnoi Tampereen kaupunki.

Mäntänvuoren Terveiden palvelut:

Maakunnallinen apuvälinekeskus aloitti toiminnan 1.1.2019.

Asiakasraati on aloittanut 5/2019 ja kokoontunut vuoden 2019 aikana 3 kertaa.

Kotikuntoutusprojekti käynnistyi. Puolen vuoden aikana kotikuntoutukseen osallistui 76 asiakasta.

Paavolakoti lopetti toimintansa 5/2019. Paavolakodissa olleet 11 mänttä-vilppulalaista asiakasta siirtyivät asumaan Mäntänvuoren terveyden omiin tehostetun palveluasumisen yksiköihin. Tästä aiheutui jonkin verran jonoa tehostettuun palveluasumiseen loppuvuodesta.

Etäpalveluja on otettu käyttöön vuoden 2019 aikana, mm. Duodecimin sähköinen omahoitajapalvelu sekä etävastaanottopalveluita.

Voimavarahoitaja aloitti palvelun syksyllä 2019.

Ite-pisteet ovat käynnistyneet 9/2019.

MÄNTTÄ-VILPPULA ILMAN JUUPAJOKEA	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT			
Kaupungin toiminnan tulot	5 407 530	6 626 757	1 219 227
Mänttä-Vilppulan toiminnan tulot yhteensä	5 407 530	6 626 758	1 219 227
TOIMINTAMENOT			
Kaupungin toiminnan menot	-6 507 974	-8 414 267	-1 906 293
Sote-palvelusopimuksen ostot MVT Oy	-40 517 000	-40 850 679	-333 679
josta ateriapalvelujen osuus	-1 080 750	-539	
Mänttä-Vilppulan palvelut yhteensä	-47 024 974	-49 264 946	-2 239 972
M-V SOS+PTH eläkemenoperusteiset	-479 898	-489 910	-10 012
M-V ESH eläkemenoperusteiset	-422 404	-402 332	20 072
Mänttä-Vilppulan eläkemaksut yhteensä	-902 302	-892 242	10 060
MÄNTTÄ-VILPPULA ILMAN JUUPAJOKEA	-42 519 746	-43 530 431	-1 010 685

PALVELUIDEN NETTOMENOT YHT. -43 600 678,00

JUUPAJOKI Mänttä-Vilppulan talousarviossa	TA 2018	TP 2019	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT			
Kaupungin toiminnan tulot		616 231	
Juupajoen korvaus yhteistoiminta-alueelle		6 654 108	
Juupajoen toiminnan tulot yhteensä	6 818 475	7 270 339	451 864
TOIMINTAMENOT			
Kaupungin toiminnan menot		616 231	
Sote-palvelusopimukset ostot MVT Oy		6 654 108	
JUUPAJOKI YHTEENSÄ Mänttä-Vilppulan talousarviossa	-6 818 475	-7 270 339	

PERUSPALVELULAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA-muutos	Toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	16 024 686	5 407 530	6 818 475	13 690 217	1 464 212	111,98
Menot	-59 628 364	-47 927 276	-6 818 475	-57 220 648	2 474 897	104,52
Netto	-43 600 678	-42 519 746	0	-43 530 431	1 010 685	102,38

Palvelutuotannon vähenemisestä johtuen Mänttä-Vilppulan asiakasmaksutulot ovat vähentyneet vuoteen 2018 verrattuna yhteensä noin 283 000€, vanhuspalveluissa noin 190 000€ ja terveyspalveluissa noin 93 000€.

Palveluntuottajalle välitettäviä kotikuntakorvauksia ei ole budjetoitu vuoden 2019 talousarvioon. Tältä osin tilinpäätöksessä näkyy sekä tuloina että menoina välitetyt kotikuntakorvaukset yhteensä 614 550€.

Lisäksi on maksettu takautuvasti kotikuntakorvauksia Pihlajakodin osalta noin 540 000€, jota ei myöskään ollut budjetoitu.

Kaupungilla toteutuvien menojen osalta suurin menolisäys on tapahtunut lastensuojelussa, jossa menokasvu on vuoteen 2018 verrattuna noin 322 000€, johtuen lastensuojelun laitoshoidon palvelutarpeen lisääntymisestä. Omaishoidon tuen menot ovat lisääntyneet vuodesta 2018 vuoteen 2019 noin 99 000€.

Mänttä-Vilppulan kaupungilla ja Mäntänvuoren Terveys Oy:llä on erilaisia näkemyksiä liittyen eräiden laskujen kustannusvastuuseen ja myös palvelusopimuksen hinnan määrytymiseen.

Juupajoen sosiaalipalveluiden ja perusterveydenhuollon menoista osa muodostuu sisäisinä kiinteistömenoina Juupajoen kirjanpitoon.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungissa on saatavilla laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut (hyvinvointikertomus 6)	Kyllä/ Ei	Palvelusopimuksen mukainen palvelutuotanto jatkuu; palvelun voi saada mahdollisimman pitkälle kotiin	Toteutunut
Väestön palveluohjaus sosiaali- ja terveyspalveluissa toimii (hyvinvointikertomus 5)	Kyllä/ Ei	Palveluohjausjärjestelmä käytössä myös lapsiperheille	Osittain, palveluohjausjärjestelmässä edelleen kehitettävää
Ajan tasalla olevat palvelut	Kyllä/ Ei	Lape-hankkeen jatkosuunnitelman toteuttaminen ja koordinointi	Osittain, Lape-ryhmän työskentely jatkunut
Aktiivinen vaikuttaminen sote- ja maakuntauudistus valmistelussa	Kyllä/ Ei	Osallistutaan ja tuodaan aktiivisesti esille alueemme toimintamallia	Osittain, sote- ja maakuntauudistus jäi toteutumatta

KESKEISET SUORITTEET MÄNTTÄ-VILPPULA

Keskeisissä suoritteissa on tapahtunut enimmäkseen vähentymistä, mm. lääkärikäynneissä, hammaslääkärikäynneissä, yksityisten palvelukotien hoitopäivissä (ikäihmiset), kotihoidon käynneissä. Tämä näkyy kaupungin talouden toteumassa vähenevinä tuloina.

Täydentävän toimeentulotuen asiakasmäärä on kasvanut, mutta tämä ei ole heijastunut täydentävän toimeentulotuen menoihin.

Vastaanottopalvelut 2019 2018 2017

lääkärikäynnit	6470	7468	8511
hoitajakäynnit	12699	13045	11595

Ensiapu

lääkärikäynnit	9577	10112	9994
hoitajakäynnit	1790	1922	1868

Suunterveydenhuolto

hammaslääkärikäynnit yht.	7799	9616	10008
suuhygienisti/hammas-hoitajakäynnit yht.	3016	2615	2903

Terveyskeskussairaala

hoitopäivät yht.	9018	9111	9086
------------------	------	------	------

Ikäihmisten asumispalvelut

kuntoutusosasto hoitopäivät yht	6193	5866	5223
tehpa /omat hoitopäivät yht.	47534	47846	51632

Yksityiset palvelukodit

hoitopäivät yht.	4220	8556	8805
------------------	------	------	------

Palveluasuminen/Luhtavilla

hoitopäivät yht.	6158	6343	991
------------------	------	------	-----

Kotihoito

käynnit yht.	109866	117728	116552
asiakkaat/kk	255,67	270,92	260,50

Kuljetuspalvelut/vuosi

Vpl- asiakkaat	128	186	187
Shl-asiakkaat	39	37	32

Kehitysvammapalvelut

autettu asuminen	14	13	14
ohjattu asuminen	6	7	7

Päihde- ja mielenterveysasiakkaat 31.12.

asumispalvelut	15	14	13
----------------	----	----	----

Täydentävä toimeentulotuki/vuosi

asiakkaita	370	346	296
------------	-----	-----	-----

Lastensuojelun asiakkaita /vuosi

sijoitettuja lapsia 31.12., sis. jälkihuollon sijoitukset	37	40	
joista huostaan otettuja	16	12	

KESKEISET SUORITTEET JUUPAJOKI

Vastaanottopalvelut 2019 2018 2017

lääkärikäynnit	1461	1737	
hoitajakäynnit	1784	1925	

Suunterveydenhuolto

hammaslääkärikäynnit yht.	1178	1472	
suuhygienisti/hammas- hoitajakäynnit yht.	624	424	

Ikäihmisten asumispalvelut

kuntoutusosasto hoitopäivät yht	ei tiedossa	ei tiedossa	
tehpa /omat hoitopäivät yht.	7100		

Yksityiset palvelukodit

hoitopäivät yht.	1974	3848	
------------------	------	------	--

Kotihoito

käynnit yht.	32929	30466	
asiakkaat/kk	59,92	70,17	

Kuljetuspalvelut/vuosi

Vpl- asiakkaat	13	12	12
Shl-asiakkaat	6	6	3

Kehitysvammapalvelut

autettu asuminen	--	--	--
ohjattu asuminen	--		

Täydentävä toimeentulotuki/vuosi

asiakkaita	46	51	45
------------	----	----	----

Lastensuojelun asiakkaita /vuosi

sijoitettuja lapsia 31.12., sis. jälkihuollon sijoutk.	--	--	
joista huostaan otettuja			

- merkintää on käytetty silloin kun palvelun piirissä on alle 5 asiakasta

Sivistyspalvelut

Sivistystoimen hallinto

Mänttä-Vilppulan sivistyslautakunta kokoontui 10-jäsenisenä 9 kertaa ja pykälää kertyi yhteensä 54.

Sivistystoimi on toiminut aktiivisesti lisävaltionavustusten hakemisessa ja seuraavista avustuksista on saatu päätökset vuonna 2019 tai niiden loppumisvuosi tai toiminta-aika on vuonna 2019:

Hanke	Summa €	Käyttöaikataulu / loppuraportti
Tutoropettajien toiminta ja kouluttaminen, Taidekaupungin digitutorit, OPH	10 720	2017 - 2019 / 31.8.2019
Liikkuva Taidekaupunki, AVI	7 500	2018 - 2019 / 30.8.2019
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2018, OPH	15 000	2018 - 2019 / 28.2.2020
Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin 2018, OPH	24 725	2018 - 2019 / 31.3.2020
Let's BeActive School Day, OPH	3 000	2019 / 10.11.2019
Valtion erityisavustus koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin, OPH	43 000	2018 - 2020 / 30.9.2020
Perusopetuksen vuosiluokkien 1 -2 A1-kielen opetusta koskevan täydennyskoulutuksen järjestäminen, OPH	10 000	2019 - 2020 / 31.3.2021
Varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistäminen, OPH	25 000	2019 - 2020 / 31.3.2021
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2019, OPH	14 500	2019 - 2020 / 31.3.2021
Kielten tutoropettajatoiminnan kehittäminen, OPH	6 000	2019 - 2020 / 31.1.2021
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet, OPH	54 000	2019 - 2020 / 31.3.2021

Valtionavustusta on haettu kerhotoiminnan kehittämiseen vuodesta 2009 lähtien. Yhteyshenkilönä ja koordinaattorina on toiminut rehtori Leena Ekola ja syksystä 2018 lähtien rehtori Pirkko Ketola. Avustusta saatiin lukuvuodelle 2018 - 2019 15 000 euroa ja lukuvuodelle 2019 - 2020 14 500 euroa. Kerhonohjaajina ovat toimineet koulun henkilökunnan lisäksi kolmannen sektorin ohjaajat esim. eläkeläisjärjestö satu- ja tarinakerhoa. Kerhotoiminnan tarjonta on ollut monipuolista ja eri elämänaloja kattavaa. Oppilaita on kuultu enemmän kuin ennen kerhotarjonnassa. Alakoulujen kerhotoiminta on ollut vahvempaa kuin yläkoulujen.

Kohdennettua valtionavustusta perusopetusryhmien pienentämiseen lukuvuodelle 2018 - 2019 saatiin 24 725 euroa ja lukuvuodelle 2019 - 2020 54 000. Saadut euromäärät ovat pohjautuneet tarkkoihin tuntilaskelmiin, jotka on saatu kouluilta.

Liikkuva taidekaupunki -hankkeeseen saatiin lukuvuodelle 2018 - 2019 7 500 euroa. Savosenmäen koulun luokanopettaja Kristiina Lamminpää koordinoi hanketta. Kaikki peruskoulut ovat mukana hankkeessa. Kouluille on ostettu liikuntavälineitä, esim. tasapainolautoja, nyrkkeilysäkkejä, jumppapalloja, frisbeekiekkoja ja maalikoreja ja sulkapallosettejä. On keskitytty välituntitoiminnan kehittämiseen ja ns. joukotauot kesken koulupäivän ovat mahdollistaneet eri lajien kokeiluja varsinkin alakouluilla. Välituntiliikunnan kehittämisen teema oli ”Vipinää välkälle”. Hankkeen tavoitteen oli Liikkuva koulu – ohjelman jalkauttaminen jokaiseen kouluun ja jokaiseen opetusryhmään. Liikkuminen on tapahtunut liikuntatuntien lisäksi välitunneilla, toiminnallisilla oppitunneilla, siirtymisissä ja koulumatkoilla.

Opetushallitus myönsi lisäksi 3 000 euroa Euroopan urheiluviikon Let’s BeActive School Day -tapahtumaan, jota vietettiin kouluissa 23. - 30.9.2019.

Sivistyslautakunnan toteumaprosentti on 98,12 ja sivistystoimiston 90,69 prosenttia.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2018	TA 2019	TA+muutos	Toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot%
Tulot				50	-50	
Menot	-202 817	-217 691		-203 079	-14 612	93,3
Netto	-202 817	-217 691		-203 029	-14 662	93,3

Varhaiskasvatus

Mänttä-Vilppulan varhaiskasvatuksen vastuualue huolehtii siitä, että lasten lakisääteistä varhaiskasvatusta on saatavissa kunnan järjestämänä ja valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, kuin kaupungissa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet perustuvat Suomen perustuslakiin, varhaiskasvatustakiin ja asetukseen sekä opetushallituksen antamiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Toimintaa ohjaa myös paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatuksen vastuualueeseen kuuluvat myös kotihoidontuki ja yksityisen hoidon tuki. Kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen päätökset tehdään KELA:ssa.

Varhaiskasvatusta järjestettiin perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäivähoidossa ja päiväkodeissa sekä avoimessa päiväkodissa. Avoimen päiväkodin toiminta aloitettiin kokeiluna loppuvuonna 2017 ja se on jatkunut siitä asti kerran viikossa Vilppulassa kokoontuvana ryhmänä. Avoin päiväkotitoiminta toimii tiiviissä yhteistyössä päiväkodin lapsiryhmien, henkilöstön, perhetyön ja seurakunnan kanssa.

Alle kouluikäisiä lapsia oli varhaiskasvatuksessa 31.12.2019 oli 285, joka on 64,6 % 0-6 –vuotiaiden ikäryhmästä. Osallistuneista alle kolme vuotiaita oli 61. Tehostettua tai erityistä tukea sai 26 lasta. Päiväkotihoidossa lapsia oli 258, joista vuorohoitoa käytti 31 lasta, ryhmäperhepäivähoidossa oli 8 ja perhepäivähoidossa 19 lasta. Perhepäivähoitoilasten varahoito järjestettiin päiväkodeissa. Osallistumisaste hieman laski vuodesta 2018, jolloin 0-6-vuotiaista jopa 71,3% osallistui varhaiskasvatukseen.

Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta tarvitsevia esioppilaita oli 59 (72 % ikäryhmästä, vuonna 2018 prosentti oli 62,7). Esioppilaiden osapäivähoitoa järjestettiin esiopetuksen yhteydessä päiväkodissa,

osapäivähoitona sekä koulun esiopetustiloissa että päiväkodin tiloissa. Esioppilaiden erilaisiin osapäivähoitopaikkoihin vaikuttivat kaupungin eri alueiden erilaiset tilat ja käytettävissä oleva henkilöstö.

Kotihoidon tuen kustannukset jäivät selvästi ennakoitua pienemmiksi. Yksityisen hoidon tuen korvaukset nousivat, mikä on seurausta siitä, että yksityisten perhepäivähoitajien määrän kasvoi elokuun alusta neljään hoitajaan.

Henkilöstö ja toiminta

Määräaikaista henkilöstä jouduttiin lisäämään, sillä elokuussa jouduttiin perustamaan lisäryhmä Miinanhelmen päiväkodin yhteyteen ennakoitua suuremman hakijamäärän vuoksi. Lisäryhmän henkilöstön palkkakustannukset lisäsivät henkilöstökustannuksia yli talousarvioon tehdyn budjetin. Sairauslomien ja vuosilomien sijaiskustannukset laskivat edellisvuodesta, yhteensä noin 18 000€.

Mänttä-Vilppulassa on viisi kotona toimivaa perhepäivähoitajaa kuten viime vuonna.

Varhaiskasvatus haki ja sai valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistämiseksi vuosille 2019 - 2020. Hankkeen tavoitteena on jatkaa lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (lape) pyrkimyksiä tukea ja vahvistaa vanhemmuutta sekä kehittää matalan kynnyksen palveluita. Hankkeen puitteissa varhaiskasvatukseen palkattiin työntekijä, joka on mahdollisimman helposti vanhempien saavutettavissa ja tukemassa heitä vanhemmuuteen liittyvissä haasteissa. Työntekijä kohtaa perheitä varhaiskasvatuksen yksiköissä sekä työskentelee vanhempien tukena myös perheiden kotona. Hankkeen nimi on Marikan matkassa. Hanke alkoi syyskuussa 2019 ja päättyy kesäkuun lopussa 2020.

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Toteutunut 2019
Läsnäolopäivät			
Päiväkodit, sis. vuorohoidon	51 251	62 065	41860
Perhepäivähoito, sis. ryhmäperhepäivähoidon	7 258	4 831	3714
Läsnäolopäivät yhteensä	58 509	66 896	45574

Mänttä-Vilppulan varhaiskasvatuksesta on ollut edustaja valtakunnalliseen varhaiskasvatuksen kehittämisverkosto Loiston tapaamisissa sekä paikallisessa lastenkulttuurin työryhmässä (laku). Henkilöstön ulkoiset koulutukset ovat olleet pääosin aluehallintoviraston ja Opetushallituksen sekä Tampereen seudun opetus- ja kasvatustieteiden tutkimuskeskuksen henkilöstölle suunnatun kehittämispalvelun (Osake) järjestämiä uuden varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaisten toimintakulttuurin kehittämistä tukevia koulutuksia. Henkilöstö osallistui myös Avainasemassa vuorovaikutus koulutukseen elokuussa, joka järjestettiin Mäntässä yhteistyössä Juupajoen ja Ruoveden kanssa. Henkilökunta on osallistunut myös muihin koulutuksiin tarpeen mukaisesti ja yksiköillä on ollut vuoden aikana lisäksi omia sisäisiä koulutuksellisia teemailtoja.

Elokuussa Miinanhelmen päiväkotiin perustetulle lisäryhmälle ei löytynyt omia ryhmätiloja, joten ryhmästä muodostui metsäryhmä. Metsäryhmän myötä ulko-opetus on saanut nostetta myös muissa ryhmissä, jonka vuoksi myös ulko-opetuksen mahdollisuuksista on järjestetty koulutusta.

Ulko-opetus on luonnollista jatkoa muutaman vuoden takaisesta Ilo kasvaa liikkuen hankkeesta. Ilo kasvaa liikkuen hanke on nyt muuttunut kansalliseksi varhaiskasvatuksen liikkumis- ja hyvinvointiohjelmaksi Liikkuva varhaiskasvatus, jossa myös olemme aktiivisesti mukana.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	Muutokset	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	386 367	336 000		388 598	52 598	115,7
Menot	-3 769 240	-3 932 099		-3 908 433	-23 666	99,4
Netto	-3 382 873	-3 596 099		-3 519 835	-76 264	97,9

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Avointa varhaiskasvatustoimintaa jatketaan ja arvioidaan tarve toiminnan laajentamiselle.	Kyllä/Ei	Vähintään kerran viikossa toteutettava avoimeen päiväkotitoimintaan osallistuu keskimäärin 5 perhettä/viikko.	Kyllä, toiminta aktiivista. Yhdelle toimintakerralle osallistuneiden vanhempien keskiarvo on 4,7, lapsien 6,0. Toimintakertoja on ollut 18, yhtenätoista kertana on osallistuvia vanhempia viisi tai enemmän. Vaihteluväli on ollut 3-8 perhettä / toimintakerta.
Tilapäisen hoidon mahdollisuutta markkinoidaan aktiivisesti perheille, jotka hoitavat lasta kotona. Käyttö tilastoidaan.	Kyllä/Ei	Tilapäishoitoa on markkinoitu aktiivisesti eri toimenpiteillä yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa ja käyttömäärä (laskutettujen päivien lkm) on tilastoitu.	Kyllä. Tilapäisen hoidon mahdollisuudesta tehty esite, jota jaettu neuvoloihin markkinoinnin tueksi. Tilapäistä hoitoa on käytetty 94 päivää.
Henkilöstöresurssien joustava käyttö. Vähennetään sijauskustannuksia sekä yksiköiden välisellä että yksiköiden sisäisellä aktiivisella yhteistoiminnalla henkilökunnan sairastapauksissa ja loma-aikana.	Kyllä/Ei	Ohjeistuksen laatiminen, hyväksyttäminen ja jalkauttaminen.	Kyllä ja ei. Ohjeistus on laadittu, se on käsitelty YT-ryhmässä sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa. Ohjeistus käsitellään vielä sivistyslautakunnassa vuoden 2020 alkupuolella, jonka jälkeen ohjeistus otetaan käyttöön.

Esiopetus

Esiopetusta järjestettiin peruskouluissa erillisryhmissä ja sekä Miinanhelmen päiväkodissa erillisryhmässä. Päiväkodin yhteydessä olevat esiopetusryhmät kuuluivat hallinnollisesti Savosenmäen kouluun.

Esiopetusoppilaita oli 86, mikä on 1 oppilasta enemmän kuin edellisvuonna. Esiopetuksessa oli 14 kuljetusedun saanutta oppilasta.

ESIOPETUSOPPILAAT						
Tilastointipäivä 20.9.2019			Ennuste			
	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Vilppulankosken koulu	35	37	29	23	20	20
Kolhon koulu	9	7	9	5	8	3
Savosenmäen koulu	49	41	48	46	38	31
Yhteensä	93	85	86	74	66	54

Miinanhelmen esiopetuksen toteumaprosentti on 102,10 prosenttia. Savosenmäen esiopetuksen toteumaprosentti on 92,19 prosenttia. Vilppulankosken esiopetuksen toteumaprosentti on 95,84 prosenttia ja Kolhon esiopetuksen 85,16 prosenttia.

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Esiopetus €/oppilas	5 338	5 832	5 496
Miinanhelmi	4 077	4 756	4 553
Savosenmäki	7 984	10 540	8 222
Vilppulankoski	4 574	4 580	4 922
Kolho	9 036	9 665	7 202

Oppilaat TP2019 = 20.9.2018 ja 20.9.2019 keskiarvo. TA2019 = 20.9.2018 oppilaat

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Esiopetuksen alkaessa samat käytännöt eri kouluilla tuen kirjaamisessa. Esiopetuksen ja varhaiskasvatuspuolen tavoitteiden yhdistäminen samaksi suunnitelmaksi; nivelvaiheen selkiyttäminen.	Yhteisiä tapaamisia ja suunnittelupalavereja, rinnakkain hallinto, esiopettajat, varhaiskasvatuksen opettajat ja erityisopettajat.	Tuen muodon ja tavoitteiden kirjaaminen; kirjallinen toimintaohjeistus.	Kirjallinen toimintaohjeistus tuen muodon ja tavoitteiden kirjaamiseksi on laadittu koko kaupungin tasolla. Yhteisiä tapaamisia ja suunnittelupalavereja on pidetty; syksyn yhteinen poikkihallinnollinen tapaaminen ja keväällä on tulossa saattaenvaihtopalaverit varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kesken. Esiopettajien välistä suunnittelutyötä on tehty säännöllisesti

			Keväällä 2019 kirjattu käytännöt nivelevaiheessa varhaiskasvatuksesta esiopetukseen tuen tarpeen ja siirrettävän tiedon osalta. Lukuvuoden aikana noudatettu tätä toimintaohjetta.
--	--	--	--

Valmistava opetus

Valmistavaa opetusta on järjestetty kaikille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joilla ei ole tarvittavia kielellisiä valmiuksia perusopetuksessa opiskeluun. Valmistava opetus on järjestetty 1.8.2019 alkaen alakouluikäisille Savosenmäen koulussa ja yläkouluikäisille Koskelan yläkoulussa. Valmistavasta opetuksesta lapset siirtyvät yleisopetuksen luokkiin Mänttä-Vilppulaan. Valmistavan opetuksen ryhmän perustamiskokona on pidetty kolmea oppilasta muiden kuntien tapaan. Lisäryhmän perustamisedellytykset täyttyvät, kun ryhmässä on 10 oppilasta tai oppilasaines ryhmässä on hyvin heterogeeninen tai muuten haastava. Opettajamäärä tarkastellaan oppilasmäärän mukaan lukukausittain.

Savosenmäen valmistava opetus

Savosenmäen valmistavassa opetuksessa toimii yksi virassa oleva erityisluokanopettaja. Valmistavan ryhmän oppilasmäärä on vaihdellut nopeasti ja ennakoimattomasti, mikä on tehnyt opetuksen järjestämisen haastavaksi. Tilastopäivänä 20.9. oppilaita oli valmistavassa luokassa 4 oppilasta. Lisähaastetta on tuonut valmistavan luokan oppilaiden laaja ikäskala (7v-13v) sekä oppilaiden heterogeeniset kehitys- ja tieto/taitotaso. Tämän vuoksi ryhmään rekrytoitiin syksyllä määräaikainen luokanopettaja ja koulunkäynninohjaaja.

Esiopetuksen ja perusopetuksessa olevien S2-oppilaita on integroitu osittain valmistavaan opetukseen mm heikon kielitaidon vuoksi.

Savosenmäen koulussa järjestetään S2-opetusta oppilaille, joiden äidinkielenä on joku muu kuin suomi. Huoltajan kanssa sovitaan, opiskeleeko oppilas suomen kieli ja kirjallisuus vai S2-oppimäärän mukaan.

S2- ja valmistavan luokan opetuksen -resursseja on käytetty tarpeen ja eri tilanteiden mukaan joustavasti sekä valmistavan luokan että perusopetuksessa S2-opetuksessa olevien oppilaiden opetuksessa. Oppilaiden integrointia on tapahtunut joustavasti perusopetus – valmistava opetus – S2-opetus suuntaan oppilaiden tarpeiden mukaan.

Koskelan yläkoulun valmistava opetus

Koskelan yläkoulussa toimii yksi virassa oleva valmistavan luokan opettaja sekä pääasiassa eri kieli- ja kulttuuritaustaisten oppilaiden kanssa työskentelevä koulunkäynninohjaaja. Oppilasmäärässä on ollut suuria vaihteluita yhden lukuvuoden aikana ja oppilasmäärä valmistavassa opetuksessa on vaihdellut 0 – 8 välillä. Käytännössä valmistavan luokan opettaja ja koulunkäynninohjaaja ovat työskennelleet edellisen kahden vuoden aikana 31 eri oppilaan kanssa, joista osa on muuttanut toiselle paikkakunnalle ja osa on integroitunut yleisopetuksen ryhmiin Mänttä-Vilppulaan.

Siirtyminen kokonaan yleisopetuksen ryhmiin ei kuitenkaan ole sujunut helposti vaan suurin osa oppilaista tarvitsevat vankkaa tukea vielä pitkään sen jälkeen, kun valmistava opetus on loppunut. Valmistavaan opetukseen suunnattua resurssia onkin voitu käyttää jonkin verran myös s2 –opetuksen ja yhä enenevässä määrin kuormitetun erityisopetuksen tukemiseen. Kaikki Koskelan yläkoulun eri kieli- ja kulttuuritaustaisista oppilaista käyvät osan tunneista edelleen valoluokan mukana.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Valmistavan luokan oppilaiden integroituminen oman ikä- tai taitotasonsa mukaisien yleisopetuksen luokkien taide- ja taitoaineiden sekä reaaliaineiden oppitunneille.	Opettajien arviointi integroitumisen onnistumisesta ja mielekkyydestä.	Integroinnissa onnistuminen.	Integroinnit on toteutettu oppilaan yksilöllisten tarpeiden ja taitojen mukaisesti
Valmistavassa luokassa yhden lukuvuoden opiskelleiden oppilaiden kielitaidon taso on A1.2 tai B1.1 riippuen oppilaan oppimisvalmiuksien lähtötasosta (luku- ja kirjoitustaidottomat vs. omassa kotimaassaan opiskelleet).	Kielitaitotestit.	Huhtikuussa tehdyt kielitaitotestit (KIKE) ja niistä saadut kielitaitoprofiilit mahdollisimman hyvät verraten lapsen omaan lähtötasoon.	Oppilas ei saavuta B.1.1. kielitaidon tasoa yhden vuoden aikana. Suurin osa oppilaista saavuttaa kielitaidon tason A.1.3. valmistavan opetuksen aikana.

Perusopetus

Oppilasmäärän kehitys

Oppilaita oli 9 oppilasta vähemmän kuin edellisvuonna. Valmistavan opetuksen oppilaita oli 4 tilastointipäivänä 20.9.2019 joka oli 16 lasta vähemmän kuin edellisvuonna. Yhteensä perusopetusoppilaita oli 834 (mukana valo-oppilaat).

OPPILASMÄÄRÄT KOULUITTAIN							
Tilastointipäivä 20.9.2019							
V=valmistavan luokan oppilaat				Ennuste			
	17-18 V	18-19 V	19-20 V	20-21	21-22	21-22	
Vilppulankosken koulu	193 9	189 13	193	191	171	165	
Kolhon koulu	65	57	53	52	51	51	
Savosenmäen koulu	295	291	293 4	300	287	280	
Vilppulan yhteiskoulu	138	125 7	124	123	135	126	
Koskelan yläkoulu	183	164	156	140	151	145	
Pienryhmä	11	13	11	15	15	15	
Yhteensä	885 9	839 20	830 4	821	810	782	

Savosenmäen koulu = Savosenmäen koulu ja Koskelan alakoulu

Koskelan yläkoulun oppilasmäärä aleni 8 oppilaalla. Vilppulan yhteiskoulun 1 oppilaalla, Kolhon koulun 4 oppilaalla, Vilppulankosken koulun oppilasmäärä nousi 4 oppilaalla. Savosenmäen koulun oppilasmäärä pysyi ennallaan. Maahanmuuttajien valmistavan opetuksen oppilasmäärä laski 16 oppilaalla.

Viroista

Vuonna 2019 sivistyslautakunta valitsi toistaiseksi voimassa oleviin virkoihin erityisluokanopettajan Vilppulankosken kouluun, historian ja yhteiskuntaopin tuntiopettajan Koskelan yläkouluun, luokanopettajan Kolhon kouluun ja erityisluokanopettajan Savosenmäen koulun valmistavaan opetukseen.

Koulujen budjettien toteumaprosentit

Vilppulankosken koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite ylittyi, toteuma on 100,09 prosenttia.

Kolhon koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 92,91 prosenttia.

Savosenmäen koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 98,04 prosenttia.

Pienryhmät (Harjaantumisopetus): Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 80,72 prosenttia.

Vilppulan yhteiskoulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 96,14 prosenttia.

Koskelan yläkoulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoitteet saavutettiin, toteuma on 93,61 prosenttia.

Muiden yhteisten toimintojen toteumaprosentti oli 88,54 prosenttia. Prosenttia pienentää toimintatuottojen kasvu 34 000 eurolla (tulot yhteensä 336 035 €). Uusia tukia ja avustuksia korvamerkittyinä koulupuolelle saatiin noin 100 000 euroa vuonna 2019 ja lisäksi aiemmin saatuja avustuksia oli käytettävissä noin 34 000 euron verran.

Matkustus- ja kuljetuspalveluihin eli oppilaiden kuljetuksiin kului esi- ja perusopetuksessa 513 977 euroa ja maahanmuuttajien valmistavan opetuksen kuljetuksiin 8 226 euroa. Esi- ja perusopetuksen kuljetusten kustannukset nousivat 30 667 euroa ja valmistavan opetuksen kuljetusten kustannukset laskivat 1 629 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Esi- ja perusopetuksen oppilaskuljetukset kilpailutettiin vuosille 2019 - 2022 mahdollisella yhden vuoden optiolla. Kuljetuspalvelut ostetaan seuraavilta yrityksiltä: taksipalvelu Mika Roponen, Mäntän Tilausliikenne Oy, PL-Power Oy ja Töysän Linja Oy. Sivistystoimi järjesti koulukuljetuksen 192 perusopetuksen oppilaalle. Koulukuljetuskriteerit voi lukea perusopetuksen www-sivuilta.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Kunnat voivat järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa 1-2-luokkalaisille ja erityisoppilaille, mutta pakkoa ei ole. Toimintaan saa valtionosuutta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuminen	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Vilppulankosken koulu	18	33	23	16	21	19
Kolhon koulu	15	13	4	8	10	10
Savosenmäen koulu	36	38	32	25	31	33

Pienryhmä	7	6	7	6	5	4
Yhteensä	76	90	66	55	67	66

Vilppulankosken koulun aamu- ja iltapäivätoiminnan (apip-toiminnan) toteuma on 105,34 Kolhon koulun 55,61, Savosenmäen koulun 68,86 ja Savosenmäen koulun pienryhmien 78,76 prosenttia.

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	Toteutunut 2019
Perusopetus €/oppilas	8 673	9 087	8 817
Vilppulankosken koulu	7 333	7 707	7 633
Kolhon koulu	9 320	9 513	9 160
Savosenmäen koulu	7 084	7 323	7 156
Vilppulan yhteiskoulu	11 005	11 988	11 617
Koskelan yläkoulu	9 870	10 330	10 100
Pienryhmät	21 773	23 172	20 263

Oppilaat TA2019= 20.9.18 oppilaat TP2019= 20.9.18 ja 20.9.19 keskiarvo. Koulukuljetuskustannukset sekä aamu- ja iltapäivätoiminta ei ole mukana €/oppilas tunnusluvuissa.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	Muutokset	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	483 624	340 960		408 207	67 247	119,7
Menot	-9 054 265	-9 301 952	-44 000	-9 009 350	-336 602	96,4
Netto	-8 570 640	-8 960 992	-44 000	-8 601 143	-403 849	95,5

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaikki perusopetuksen oppilaat saavat päättötodistuksen, apuna vuosiluokkiin sitomaton opetus.	%	100 %	Yläkoulut 98 %
Koulujen toiminnan yhteistyön kehittäminen laaja-alaisissa opinnoissa; 1-2 painopisteen valitseminen 7 painopistealueesta vuosittain kouluilla esim. arjen taitojen hallinta, siinä	Koulutusta arviointiin uuden ops:n mukaisesti sekä kehittämisryhmät kouluilla.	Uuden ops:n tavoitteita toteutetaan systemaattisesti. Toteutetaan arjessa konkreettisesti.	Koulujen OPS työ käynnistynyt ja edennyt suunnitelman mukaan. Kolhon koulussa painopistealueena on ollut arjen taidot; yhteisen viihtyvyyden parantaminen (esim. luokilla yhteisiin asioihin liittyvät järjestävätehtävät). Tavoite on toteutunut.

voi olla kouluruokailun kehittäminen.			Vilppulankosken koulussa painopisteenä on ollut itsestä huolehtiminen ja arjen taidot. Keväällä ja syksyllä järjestetty tunnetaitoviikot ja lisäksi kuukausittain painottaen aiheeseen liittyvää vaihtuvaa teemaa. Tavoite on toteutunut. Yläkouluissa valittujen painopistealueiden kehittäminen on toteutunut suunnitellusti. Oppilaiden osallistamista kouluntyöhön ja sen suunnitteluun on lisätty. Tieto- ja viestintätekniikan käyttöä kehitetty. Savosenmäen koulun tiimit ja painopisteet: 1. Toiminnallinen kielen opetus alkuopetuksessa Työstänyt opetuksellisia kokonaisuuksia ja opetusmateriaalia varhennetun kielen opetuksen toteuttamiseksi 2. Arviointi osaksi arkea Kokeillut sähköisen formatiivisen arviointityökalun käyttöä (Qridi). Työstänyt arvioinnin yhdenvertaisuutta rinnakkaisluokkien kesken. 3. TVT Kehittänyt ja koordinoanut Oppilas-Digiagenttien toimintaa. Lisännyt TVT-välineiden pedagogista käyttöä opettajien/oppilaiden koulutuksella ja ohjauksella 4. Positiivinen ja hyvinvoiva koulu Järjestänyt Be active-päivän. Lisännyt Harrastusoppimiskeskustelun/HOJKS –palaverin osaksi. Jakanut paikallista Sporttikorttia oppilaille.
--	--	--	--

			5. Kädentaidot Kehittänyt ja työstänyt luokkatasoista työkalupankkia Peda- nettiin.
--	--	--	--

Lukiokoulutus

Mäntän lukio

Tavoitteena edelleen on, että toisen asteen opiskelijat jäisivät omalle seutukunnalle opiskelemaan. Kaupunginvaltuusto on päättänyt strategialinjauksessa, että lukiota kehitetään taidepainotteiseen suuntaan.

Syksyllä 2019 on Mäntän lukiota kehitetty siten, että huppu-urheiluakatemia (HUA) rinnalle on myös kehitetty musiikkiakatemia ja kuvataideakatemia. Tämä ns. kolmen akatemian malli on nostettu keskeiseksi myös lukion markkinointisuunnitelmassa. Akatemioiden lisäksi on loppusyksystä 2019 aloitettu keskustelu yhteistyön tiivistämisestä MSKK:n suuntaan. Keskeisenä toimenpiteenä yhteistyökeskusteluissa on ollut kaksoistutkintoon liittyvien lukio-opintojen järjestäminen. Tämä suunnittelutyö jatkuu tiiviinä myös keväällä 2020.

Lukiokoulutukseen järjestämiseen saatu valtionosuus ei riitä kattamaan lukiokoulutuksesta aiheutuneita kustannuksia. Lukion oppilasmäärä ja ensisijaisten hakijoiden määrä on ollut aleneva monta vuotta. Kevään 2019 yhteishaussa Mäntän lukioon haki 22 ensisijaista hakijaa, joita kaikki aloittivat lukiossa. Mäntän lukion oppilasmäärä oli 124.

Lukiokoulutuksen järjestäminen on sitä kalliimpaa mitä vähemmän opiskelijoita on. Pakolliset ja soveltavat kurssit on kuitenkin järjestettävä, jonka vuoksi oppilasmäärät kurssia kohti ovat hyvinkin alhaiset. Mäntän lukiossa joudutaan järjestämään opetusta hyvinkin pienille ryhmille, etenkin kun opiskelijat kirjoittavat ko. kurssit. Lukion tavoite vähäisestä oppilasmäärästä huolimatta on, että opiskelijat menestyvät yo-kirjoituksissa ja tämä tavoite on saavutettu.

Kustannusten ylitys johtui pääosin ylityksestä erilliskorvausten osalta. Erilliskorvaukset muodostuvat opettajien opetusvelvollisuuden ylittävistä tunneista, kerroin tunneista, resurssitunneista (esim. luokanvalvojatunnit) ja muista erilliskorvauksista maksetuista korvauksista. Vuonna 2019 jouduttiin edellisen vuoden tavoin antamaan poikkeuksellisen paljon tukiopetusta kieliin painottuen. Lisäksi lukion pienet opetusryhmät johtuen lukion alhaisesta oppilasmäärästä lisäävät kustannuksia. Erilliskorvaukset ovat pysyneet vuoden 2018 tasolla.

Talousarviota tehtäessä seuraavan lukuvuoden oppilasmäärät lukiossa ja opettajien tuntimäärät ovat ennakoimattomia. Lukion kokonaisoppilasmäärä pysyi vuoden 2018 tasolla ja oppilaskohtaiset menot lukiossa olivat samaa luokkaa kuin vuonna 2018.

OPPILASMÄÄRÄT LUKIO						
Tilastointipäivä 20.9.2019						
	Ennuste					
	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Opiskelijat	106	126	124	114	93	103
Etäopiskelijat	0	2	0	2	2	2
Yhteensä	106	128	124	116	95	105

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA 2019	Toteutunut 2019
€/opiskelija	9 941	8 818	10 265

Oppilaat TP2019 = 20.9.2018 ja 20.9.2019 keskiarvo. TA2019 = 20.9.2018 oppilaat.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	Muutokset	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	4 998	20 000			20 000	
Menot	-1 157 201	-1 131 068		-1 283 069	157 201	113,4
Netto	-1 152 203	-1 111 068		-1 283 069	177 201	115,5

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Hyvät oppimistulokset.	Vuosittaiset ylioppilaskirjoitukset suhteutettuna opiskelijoiden lähtötasoon.	Pysyminen vuosien 2014 -2017 tasossa verrattaessa saman kokosiin lukioihin.	on toteutunut Mäntän lukio on koko Suomen lukiovertailussa 96. sijalla (N=404) 2018
Oppilasmäärän vakiinnuttaminen 2017 - 2018 tasolle (markkinointi, huippu-urheiluakatemia, kannettavat tietokoneet).	Opiskelijamäärä verrattuna 2017 - 2018.	Opiskelijamäärä lukuvuoden 2017 - 2018 tasolla.	on toteutunut.
Kaikki lukion opiskelijat saavat päättötodistuksen	%	100 %	78 %

Tuki- ja ostopalvelut

Ammattiopetus

Eläkeperusteiset KuEl-maksut, 69 095 euroa johtuvat aiemmin Mäntän kaupungin omistuksessa olleen kauppaoppilaitoksen eläkemaksuista.

Kuraattorit

Kuraattoripalvelut jatkuivat kahden kuraattorin voimin. Vastaava kuraattori hoitaa toisen asteen opiskelijat SASKY:n toimipisteessä ja lukiolla sekä Vilppulan yhteiskoulussa ja Koskelan yläkoulussa. Toiselle kuraattorille kuuluvat Savosenmäen, Vilppulankosken ja Kolhon koulun oppilaat

Kuraattori- ja psykologipalveluista vastuussa oleva kunta voi laskuttaa ko. palvelujen käyttämisestä aiheutuneet oppilas- tai opiskelijakohtaiset henkilöstökustannukset oppilaan kotikunnalta.

Kuratiivisten palveluiden järjestämisessä on ollut ongelmia lokakuusta 2019 alkaen johtuen vastaavan kuraattorin virkavapaasta. Vastaavan kuraattorin sijaista on haettu paitsi Kuntarekryn kautta myös kaikkia muita kanavia käyttäen. Rekrytoinnissa ei onnistuttu vuoden 2019 aikana.

TVT-suunnittelija

Tvt-suunnittelijan työ on erityisen tärkeää uuden opetussuunnitelman myötä. Hän myös suunnittelee ja kehittää tietotekniikkaa yhdessä tvt-ryhmän kanssa.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	Muutokset	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	5 953	1 000		834	-166	83,4
Menot	-160 574	-183 645		-166 424	-17 221	90,6
Netto	-154 620	-182 645		-165 590	-17 055	90,7

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kuraattorien yhteistyön syventäminen sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa.	Kyllä/Ei	Perhetyöntekijöiden ja kuraattorien tapaamisten varmistaminen ja prosessin jatkokehittäminen.	on toteutunut

Muut sivistys- ja opetuspalvelut

Musiikin ostopalveluista on tehty sopimus Merikanto-opiston kanssa ja toiminta sujui entiseen tapaan hyvin. Musiikin ostopalvelujen toteumaprosentti on 101,49 prosenttia. Koko opiston opetustunteja pidettiin 19 150, Mänttä-Vilppulan tunnit tästä 4 415 tuntia. Mänttä-Vilppulasta oppilaspaikan sai 22 uutta oppilasta. Mänttä-Vilppula on suurin palvelun ostaja Merikanto-opistolta, vuoden 2019 kuntaosuus oli 80 000 euroa.

Musiikin opetus

Valtuuston sitovuustaso	TP2018*	TA2019	Muutokset	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot	-159 576	-120 426		-122 215	1 789	101,5
Netto	-159 576	-120 426		-122 215	1 789	101,5

Muut sivistys- ja opetuspalvelut

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TP 2018	TA2019	Toteutunut 2019
Musiikkiopetus, €/opetustunti	28	25	28
Musiikkiopetus, €/oppilas	645	602	593

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	Muutokset	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	880 944	697 960		797 690	99 730	114,3
Menot	-14 503 673	-14 886 881	-44 000	-14 692 570	-238 311	98,4
Netto	-13 622 729	-14 188 921	-44 000	-13 894 880	-338 041	97,6

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut

Kulttuuripalvelut (hallinto, kulttuuripalvelut ja kulttuuripääkaupunki)

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan toimintaan sisältyi vuoden 2019 aikana palvelualueen hallinto, kulttuuripalvelut, kansalaisopistopalvelut (Autere-opisto ja Ruoveden Opisto), kirjastopalvelut ja nuorisopalvelut. Lautakunnan tehtäviin kuului myös kaupungin taidehankintamäärärahojen käytöstä päättäminen.

Taidekaupungin kulttuuripalveluihin sisältyivät kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan hallintotehtävät, kulttuuritoimintaa ja -avustuksia tukeva palvelutoiminta sekä kulttuuripääkaupunkihanke.

Kulttuuripalveluiden yhteydessä kehitettiin ja tuettiin monia paikallisia kulttuuritapahtumia yhteistyössä eri yhdistystoimijoiden kanssa. Kaupunki tuki merkittäviä festivaaleja kuten Mäntän kuvataideviikkoja ja Mäntän Musiikkijuhlia sekä Kevyttä Klassista -tapahtumaa ja Mänttä Food Festival -tapahtumaa. Kaupungin tukemat pääfestivaalit keräsivät Taidekaupunkiin n. 22.000 tapahtumakävijää.

Kuvataideviikot on tällä hetkellä Suomen laajin nykytaiteen kesänäyttely, johon on osallistunut jo yli 1000 taiteilijaa vuodesta 1993 lähtien. Vuoden 2019 näyttely keräsi ennätysyleisön, yli 17 000 kävijää. Mäntän Musiikkijuhlat on myös vakiinnuttanut paikkansa Suomen tunnetuimpana pianomusiikin erikoisfestivaalina, ja festivaali on nimetty jo kolmatta kertaa Euroopan festivaalien parhaimmiston (EFFE Label 2019-2020, Europe for Festivals, Festivals for Europe). Musiikkijuhlien kävijämäärä on kasvanut kuuden perättäisen vuoden ajan ja tapahtuman kokonaiskävijämäärä oli 3660. Laulumusiikkiin keskittyvä Kevyttä Klassista -tapahtuma Myllyrannan Suulissa järjestettiin toista kertaa ja tapahtumaa ollaan vakiinnuttamassa jokavuotiseksi festivaaliksi osaksi kaupungin kulttuurikesää. Tapahtuma kokosi yhteen 1000 kävijää.

Paikallisia muita tapahtumia avustettiin vuosittaisilla kulttuuri- ja pienavustuksilla. Nämä kohdentuivat erityisesti teatteri-, kuoro-, kotiseutumuseo-, kansanmusiikki- ja taideseuratoimintaan koko kunnan alueella (lautakunnan myöntämät kohdeavustukset 12 kpl). Kulttuuripalveluiden omana tuotantona toteutettiin myös vuosittaiset veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän tapahtumat sekä Hämeen Kevätsoitto -kansanmusiikitapahtuma ja yhdistystoimijoille avoin Harrastusmessut-tapahtuma. Lisäksi kaupungintalon näyttelytoimintaa koordinoitiin 8:ssä eri taide- ja kurssinäyttelyssä.

Mänttä-Vilppula on aktiivisesti mukana Tampereen haussa Euroopan kulttuuripääkaupungiksi pääkuntakumppanina. Hankkeen valmistelua on toteutettu erillisellä hankkeella yhteistyössä Serlachius-museoiden kanssa. Kuluvan vuoden aikana julkistettiin Mänttä-Vilppulan kulttuuristrategia ja koottiin tapahtumaideoita kevään 2020 kulttuuripääkaupunkihakuun. Valinta kulttuuripääkaupungiksi tapahtuu kaksivaiheisesti kesään 2021 mennessä.

Taidehankintamäärärahoja käytettiin Miinanhelmen päiväkodin teoshankintaan, valokuvateoksiin ja Taidekaupunkikuosin toteutukseen. Kesäkuussa 2019 julkistettiin Koen Vanmechelenin T-Rex -teoshankinta.

Kulttuuripalveluiden alijäämäinen tulos johtuu pääosin tapahtumien järjestämiseen ja niihin liittyvien henkilökulujen arvioitua suuremmista kuluista.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2018	TA 2019	TA+muutos	Toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot %
Tulot				24 038	-24 038	
Menot	-229 820	-260 508		-310 153	49 645	119,0
Netto	-229 820	-260 508		-286 115	25 607	109,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Kulttuuritapahtumien kehittäminen ja tukeminen	Tapahtumien määrä Osallistujien määrä / vaikuttavuus Yksikköhinta € / asukas	20 tapahtumaa / vuosi 20.000 osallistujaa 20 € / asukas (hallinto ja palvelut)	20 tapahtumaa. 22.000 osallistujaa.
Taide- ja kulttuurinäyttelyiden toteuttaminen	Näyttelyiden määrä	10 näyttelyä/vuosi	8 näyttelyä.
Kulttuuritilojen kehittäminen	Kyllä/Ei	Tilojen toiminnallinen kartoitus ja tilasuunnitelmat.	Käynnissä tilapalveluiden kanssa.
Yhdistystoiminnan aktivointi	Kyllä/Ei	Yhdistysmessut, yhdistysten palvelutuotannon koulutustilaisuus.	Harrastusmessut toteutettu 26.10. Tapahtumatuotannon koulutus Autere-opiston ohjelmassa.
Taidehankinnat ja sijoittelu	Kyllä/Ei	Taidekokoelman ajantasaisuus ja vuosittainen sijoittelusuunnitelma.	Kokoelma luetteloitu ja päivitetty.
Kulttuuristrategia	Kyllä/Ei	Kulttuuristrategian ja kehittämistoimien julkistus 2-3/2019.	Yleisötilaisuus 2/2019 KH:n käsittely 3/2019 KV:n hyväksyntä 5/2019
Euroopan kulttuuripääkaupunki - hakemusvalmistelu	Kyllä/Ei	Tiivis hankeyhteistyö Tampereen kanssa. Kansainvälinen yhteistyö. Järjestöjen ja tapahtumatuottajien sitominen ohjelmatyöhön.	Osallistuminen maakunnalliseen valmistelu- ja ohjausryhmätyöhön käynnissä. Paikalliset työpajat toteutettu (6 kpl).

Autere-opisto

Autere-opisto on Mänttä-Vilppulan kaupungin ylläpitämä kansalaisopisto, jossa harjoitetaan vapaata sivistystyötä kaikkien asukkaiden hyväksi. Opisto mahdollistaa elinikäistä oppimista, tukee asukkaiden elämänhallintaa, hyvinvointia ja monipuolista harrastustoimintaa. Opetukseen voi osallistua kuka tahansa iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Kansalaisopistojen toiminnan perusrahoitus tulee valtiolta yksikköhinnan perusteella, kurssimaksuista ja kunnan omasta rahoitusosuudesta.

Vuonna 2019 Autere-opiston opetustunteja toteutettiin 5940 kpl sisältyen noin sataan eri kurssiin. Opiskelijoita on ollut henkilöittäin laskettuna 1370 ja kurssiosallistumisia kaikkiaan noin 2600. Opisto on hakenut lisäksi kurssimaksun alennukseen oikeuttavaa opintotasetilityypistä valtionavustusta, joka on

kohdennettu työttömille, eläkeläisille, senioreille ja maahanmuuttajille. Yleisöluennot ovat olleet kaikille avoimia ja maksuttomia.

Ruoveden kunta / Ruoveden-Opisto osti vapaan sivistystyön palvelut Autere-opistolta. Ostopalvelusopimus on solmittu vuodeksi kerrallaan ja yhteistyötä tehtiin tällä mallilla jo yhdeksättä vuotta. Opistojen yhteinen opinto-ohjelma jaettiin joka talouteen ja se toteutettiin myös verkkolehtenä kuntien verkkosivuilla.

Autere-opiston alijäämäinen tulos johtuu pääosin eläkemaksujen (KuEL) arvioitua suuremmista kuluista, kurssipaikkojen muutoksista aiheutuneista vuokrakuluista sekä kurssimaksutulojen pienentymisestä.

Tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP2019
Autere-opisto, €/opetustunti	64	59	59	59

Valtuuston sitovuustaso	TP 2018	TA 2019	TA+muutos	Toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	201 171	192 300		182 612	- 9 688	95,0
Menot	-563 249	-487 815		-536 664	48 849	110,0
Netto	-362 078	-295 515		-354 052	58 537	119,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Opistopalveluiden aktiivinen käyttö ja kansalaisten harrastustoiminnan lisääminen	Osallistujamäärät kursseille/vuosi Yksikköhinta € / asukas	2500 29 € / asukas	2600
Monipuolisen opetustarjonnan toteuttaminen tehokkaasti	Opetustuntien määrä	5900/lukuvuosi	5940
Hallintopalveluiden ja kurssien tuottaminen Ruoveden Opistolle	Opetustuntien määrä	2300/lukuvuosi	1960

Kirjastopalvelut

Kirjastolla on toimipisteet Mäntässä, Vilppulassa, Kolhossa ja Pohjaslahdella. Siirtokokoelmia vietiin neljään vanhusten palvelukeskukseen ja kirjastolla oli myös muutama kotipalveluasiakas. Käyntejä kirjastoissa oli yhteensä 71 083 ja lainoja 148 991. Asukasta kohden käyntejä kertyi 7,1 ja lainoja 14,9. E-aineistojen lainoista Mänttä-Vilppulan osuus oli 11 056. Asiakkaiden käytössä oli mm. tietokoneita, langaton verkko, Taidelainaamo, kopiointipalvelu, ompelukone sekä digitointi- ja editointimahdollisuus.

Kirjastoissa järjestettiin tapahtumia kaikenikäisille yhteensä 107, kuten mm. konsertteja, luentoja, satutunteja ja pelipäiviä. Mäntän, Vilppulan ja Kolhon kirjastoissa oli yhteensä 23 näyttelyä. Kirjastojen yhteistyökumppaneita tilaisuuksien ja näyttelyiden järjestämisessä olivat mm. Autere- ja Merikanto-opistot, nuorisopalvelut, Keurusselän Seudun sukututkijat, Vilppula-Seura sekä Kolhon kyläyhdistys. Kirjastot ovat matalan kynnyksen tiloja, joissa kaupunkilaiset järjestivät mm. runomatineoita.

Painopistealueita olivat kirjastoasioinnin vaihtoehtojen ja tilojen toiminnallisuuden kehittäminen, kaupunkilaisten lukuharrastuksen edistämien sekä asiakaspalvelun hyvän laadun kehittäminen. Kirjastoissa otettiin käyttöön verkko- ja korttimaksamiset sekä mobiilikirjastosovellus. Vilppulan kirjastossa toteutettiin hanketta Kortilla kirjastoon – omatoimisesti. Laina-automaatti otettiin käyttöön ja valtionavustuksella asennettiin mm. omatoimijärjestelmä ja valvontakamerat. Kirjastotilan muutostöiden myötä myös esteettömyys koheni. Hankkeen tavoitteena oli parantaa kirjastopalveluiden saavutettavuutta ja laatua.

Koululaisten lukuharrastuksen lisäämiseksi jatkui tiivis yhteistyö koulujen kanssa. Peruskoulujen opetussuunnitelmaan kirjattuja ja muita käyttäjäkoulutuksia sekä kirjavinkkauksia oli 31 kertaa. Kirjastojen satutunneilla kävi runsaasti päiväkotiryhmiä. Kirjastot välittivät paljon aineistoa kouluille ja päiväkodeille. Uutta olivat lukukoiratoiminnan aloittaminen ja kirjaston lukuvinkit KMV-lehdessä. Kirjastoissa järjestettiin useita kirjallisuusaiheisia tilaisuuksia, mm. kirjailijavierailuita.

Asiakaspalvelun hyvää laatua edistettiin mm. tehostamalla asiakaspalautteen keräämistä. Kirjasto sai vuoden mittaan paljon hyvää palautetta.

Vuoden 2019 aikana saatettiin loppuun hanke:

Hanke	Summa €	Käyttöaikataulu
Avustushakemus kirjastotoiminnan kehittämiseen AVI Kortilla kirjastoon - omatoimisesti	15 000	2.5.2018-31.12.2019 toteutus v. 2019

Tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kirjasto, €/laina (v. 2018-19 luvuissa mukana myös e-lainat)	4	4	4	4
Kirjasto, €/asukas	62	64	65	63

Valtuuston sitovuustaso	TP 2018	TA 2019	TA+muutos	Toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	18 883	27 300		27 288	-12	99,9
Menot	-665 688	-676 596		-658 780	-17 816	97,4
Netto	-646 805	-649 296		-631 492	-17 804	97,3

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kirjastopalveluiden aktiivinen käyttö	Lainamäärät Yksikköhinta / asukas	145 000 lainaa 64 € / asukas	148 991 lainaa+11 056 e-lainaa = 160 047 (painettu ja e-aineisto)
Kirjastoasioinnin ja tilojen kehittäminen.	Kyllä/Ei	Palveluiden kehittäminen Vilppulan kirjastossa omatoimiratkaisuilla.	Verkko- ja korttimaksamisen sekä mobiilikirjastosovelluksen käyttöönotto; omatoimijärjestelmän asentaminen sekä kiinteistön muutostyöt ja kalusteiden uusiminen Vilppulan kirjastossa
Kaupunkilaisten lukuharrastuksen tukeminen.	Kyllä/Ei	Opetussuunnitelmien mukaiset lukudiplomit ja kirjavinkkaukset yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Avoimet kirjailijavierailut ja tapahtumat.	OPSin mukainen yhteistyö koulujen kanssa, satutunnit, kirjailijavierailut, lukukoiratoiminta, kirjaston kirjavinkit KMV-lehdessä ja Piki-verkkokirjastossa
Asiakaspalvelun hyvä laatu	Kyllä/Ei	Myönteiset asiakaspalautteet. Piki-kirjastojen asiakaspalvelun kehittämisprojektiin osallistuminen.	Asiakaspalautteen keräämisen tehostaminen; myönteinen palaute kouluilta ja asiakkailta

Nuorisopalvelut

Nuorisotilojen (Mänttä, Vilppula ja Kolho) koko vuoden käyntimäärä oli 7224. Kolhossa aukioloillat puolittuivat syyskaudella. Nuorisotilat olivat avoinna vuoden 2019 aikana vuorokausittain seuraavasti: Mänttä 169 pv., Vilppula 235 pv. ja Kolho 111 pv.

Toimintaa kehitettiin kuluvaan vuonna enemmän ohjatun ryhmätoiminnan suuntaan. Erityisesti Nuorten Akatemian rahoittama Mahis-kerhotoiminta sujui varsin lupaavasti. Lions Clubien kanssa yhteistyönä syntynyt moottoripajatoiminta osoitti myös tarpeellisuutensa. Tapahtumia järjestettiin nuorisotiloissa (esim. lan- ja manga-tapahtumat), oltiin mukana rekry- ja harrastusmessuilla sekä autettiin tapahtumajärjestämistä myös muualla kaupungin alueella (esim. Kolhon lasten juhannuskisat). Retkitoiminnan kiinnostus on tällä hetkellä vähentynyt nuorten keskuudessa.

Nuorisopalvelut antoivat myös yhdistyksille kuluttomia asiantuntija- ja järjestelypalveluita (esim. äänentoistolaiteapu). Nuorisopalveluiden yhteistyöneuvotteluja käytiin lisäksi Saksan Rhein-Hunsrück Kreis -alueen edustajien kanssa seuraavan kesän 2020 nuorisoleiriä koskien.

Nuorten Tienaa! -kesätyökampanjan nuorisopalvelut järjesti jo 26. kerran. Lions Clubit olivat jälleen mukana hyödyntämässä työnantajille palkkakustannuksia.

Poikkihallinnollisena yhteistyömuotona nuoriso-ohjaajat jalkautuivat oppilaitoksiin. Nuorisopalvelut olivat vahvasti mukana tukioppilastoiminnassa ja 6. ja 7.-luokkalaisten ryhmätykset järjestettiin yhdessä seurakunnan kanssa. Sivistyspalveluiden, sosiaalipalveluiden ja työvoimapalveluiden kanssa on tehty aktiivista yhteistyötä erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien nuorten palveluiden kehittämisessä.

Nuorisotoiminnan avustuksia myönnettiin yhteensä 4320 euroa: Mäntän nuorisosirkus ry, Mäntän Valo ry, Mäntänvuoren Partiolaiset ry, Pohjaslahden Pyrintö ry ja Kolhon Vihuri ry.

Nuorisovaltuusto jatkoi toimintaansa aiemmassa kokoonpanossa ja edustajat olivat mukana lautakuntien työskentelyssä. Nuorisovaltuuston toiminta on aktivoitunut hienosti kuluvan vuoden aikana ja nuorten näkemyksiä on tuotu vahvemmin esiin eri lautakunnissa ja strategiatöiden kuten kulttuuristrategian valmistelussa.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2018	TA 2019	TA+muutos	Toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	2 360	1 500		20	-1 480	1,3
Menot	-165 079	-160 375		-152 512	-7 863	95,1
Netto	-162 719	-158 875		-152 492	-6 383	95,9

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Nuorten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen	Kyllä/Ei	Nuorten kehittämisideoiden esiintuonti. Nuorisovaltuuston toiminnan aktivointi ja osallistuminen palvelualueiden kehittämiseen.	Nuorisovaltuusto-toiminta kertomusvuoden aikana aktiivista.
Nuorisotoiminnan tilojen ja palveluiden kehittäminen	Kyllä/ei	Nuorisotilojen ajanmukaistaminen ja tilojen toiminnallisuuden kartoitus. Pienryhmätoiminnan lisäys.	Mäntän tilakysymys suunnittelussa. Kolhon tilojen kehittäminen 2020 talousarvioon. Mahis-kerhotoiminta ja muu pienryhmätoiminta aktiivista.
Kaupungin palvelualueiden ja eri toimijoiden yhteistyö nuorisoa koskevissa asioissa	Kyllä/Ei	Eri palvelualueiden yhteiskokoontumiset 2 x vuodessa	Yhteistyötä kirjaston, koulujen (Breikkipaja, yläkoulut) ja Mäntänvuoren Terveiden perhetyön kanssa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma käynnissä.

KULTTUURI- JA HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ

Henkilötyövuodet	TA2016	TA2017	TA2018	TA2019	TP2019
Kirjasto	9,23	9,23	9,23	9,23	9,23
Autere-opisto	2,09	2,09	2,09	1,1	1,1
Kulttuuripalvelut (hallinto+palvelut+ kulttuuripääkaupunki)	0,97	0,97	0,97	1,7	1,9
Nuorisopalvelut	4	3	3	3	3
Yhteensä	16.29	15.29	15,29	15,03	15,23

Valtuuston sitovuustaso	TP 2018	TA 2019	TA+muutos	Toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot %
Tulot	222 414	221 100		233 958	12 858	105,8
Menot	-1 673 610	-1 585 294		-1 658 108	72 814	104,6
Netto	-1 451 196	-1 364 194		-1 424 150	59 956	104,4

Tekninen palvelukeskus

Syksyllä 2019 aloitettiin talouden tasapainotusohjelma, joka kiinnitti resurssit vuoden 2019 viimeisen neljänneksen ajaksi.

Tekniset palvelut ei saavuttanut kaikilta osin taloudellisia tavoitteitaan: nettotulos -3 370 000 euroa jäi noin 318 000 euroa tavoitteesta, kun huomioidaan ulkoiset ja sisäiset tulot ja menot ilman poistoja. Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suurimmalta osin. Toteutumatta jäi erityisesti toiminnan laajuuden, laadun ja tehokkuuden kehittämiseen liittyviä tavoitteita.

Tekninen hallinto

Vuoden aikana aloitettiin raidepilottihanke sekä liikenteen kehittämistyötä jatkettiin kaikilla osa-alueilla. Sassin kehittämistyötä jatkettiin koko teknisten palveluiden alueella sekä keskityttiin Taidekaupungin saavutettavuuden parantamiseen asumisohjelman avulla.

Tekninen johtaja irtisanoutui 1.7.2019. Tilapalvelupäällikkö on hoitanut teknisen johtajan tehtäviä ajalla 1.7.2019-31.12.2019. Resurssivajauksen vuoksi kaikkia tehtäviä ei ole pystytty hoitamaan suunnitellulla tavalla ja aikataulussa.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot				7 048	-7 048	
Menot	-291 061	-302 936		-279 959	-23 004	92,4
Netto	-291 061	-302 963		-272 910	-30 053	90,1

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti kaikilla palvelualueilla ja se otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon toimintojen kehittämisessä.	kyllä/ei	Saadut asiakaspalautteet käydään läpi, analysoidaan ja raportoidaan osavuositarkastusraportoinnin 9/2019 yhteydessä	Kyllä
Viestinnässä ja tiedottamisessa käytetään vuorovaikutteisia ja monipuolisia tapoja ja tekniikoita ottaen huomioon eri väestöryhmien erilaiset tieto-, palvelu- ja asiointitarpeet.	kyllä/ei	Laaditaan teknisten palveluiden viestintäohje 6/2019 mennessä	Ei Tehdään yhteisesti koko kaupungin viestintäohje

Kaupunkisuunnittelu

Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin siinä määrin, kuin vastualueen oli mahdollista ne saavuttaa. Mänttä-Vilppulan keskustaajaman osayleiskaava hyväksyttiin ja on lainvoimainen. Kaupunkisuunnittelu osallistui asemakaavojen ja poikkeamislupien ohjaamiseen, asunto-ohjelman valmisteluun ja yhdessä MW –kehitys Oy:n kanssa Sassin alueen kehittämissuunnitteluun. Ympäristön parantamistöistä Kirkkopuiston kunnostustyö valmistui keväällä 2019. Vilppulan keskustan

kehittämissuunnitelmaa ja siihen liittyvää liikenteen kehittämistyötä tehtiin kesän ja syksyn aikana. Keuruun kanssa yhteistyössä toteutettiin Keurusselän satamat ja reitit hanketta, johon liittyi Myllyrannan sataman yleissuunnittelun ohjaaminen. Lisäksi tehtiin useita pienempiä yleissuunnitelmia ja hankkeita, muun muassa suunnitelma Mäntän urheilukeskuksen ympäristöön sekä arkkitehtuuriopas.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot						
Menot	-113 162	-119 230	-12 500	-120 895	-10 835	91,8
Netto	-113 162	-119 230	-12 500	-120 895	-10 835	91,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Taidekaupungin saavutettavuuden , elinvoimaisuuden ja vetovoiman vahvistaminen.	kyllä/ei	Vilppulan keskustan ja Mäntän keskustan kehittämissuunnitelmat on laadittu/päivitetty 9/2019 mennessä	Kyllä Käynnissä
Elinkeinoelämän kehittäminen. Yrittäjyyden ja työpaikkakehityksen edistäminen.	kyllä/ei	Mäntän keskustan liikekorttelien kehittämissuunnitelma on valmis 12/2019	Ei
Asuinympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden kehittäminen	kyllä/ei	Puistosuunnitelmat on laadittu/päivitetty, kukkaistutukset suunniteltu ja puistojen hoidon ohjeistus on valmis 9/2019 mennessä	Ei

Siivous- ja ruokapalvelut

Siivous- ja ruokapalvelut on kehittänyt yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa ja sopeuttanut toimintaansa muuttuneisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin. Kesällä ruokapalveluiden henkilöstöä työskenteli sijaisuuksissa Justiina Ateriapalvelut Oy:ssä.

Siivouspalveluissa siivoustyönohjaaja ilmoitti syksyllä eläköityvänsä 01.02.2020 ja oli vuosilomalla marras-joulukuun. Syksyllä on valmistauduttu tulevaan organisaatiomuutokseen, siivous- ja ruokapalvelut -yksikkö siirtyy kokonaisuudessaan tilapalvelut-yksikköön vuoden 2020 alusta.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	2 931 769	1 838 872		1 873 104	34 232	101,9
Menot	-2 811 281	-1 772 741		-1 759 251	-13 490	99,2
Netto	120 488	66 131		113 853	47 722	172,2

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Toimintojen sopeuttaminen yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.	kyllä/ei	Ruokapalveluiden toiminta sopeutetaan eläköitymiset huomioiden ja laaditaan yhteistyömalli konsernin ateriapalveluyhtiön kanssa 6/2019 mennessä	Ei Prosessi on osittain kesken, ja jatkuu vuodelle 2020.
Asiakastytyväisyyden kohentaminen; Asukasdemokratian kehittämisessä ja asiakaspalvelussa digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet otetaan aktiiviseen käyttöön perinteisten osallistumis- ja vaikuttamismuotojen rinnalla (esim. aloitteet, ajanvarausjärjestelmät, yhteydenpito, asiakastytyväisyyskyselyt ja kuntalaispalautteet)	kyllä/ei	Tehdään ruokapalveluiden asiakaspalautekysely 5/2019 ja tulokset analysoidaan ja raportoidaan 8/2019	Kyllä. Kysely on tehty syksyllä 2019 ja käsitelty yksiköissä yhteistyötahojen kanssa.

Kiinteistö- ja mittauspalvelut

Vastuualueen taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Toiminta on keskittynyt määräalojen lohkomistoihin ja niiden osalta vastuualue on onnistunut. Myös tontin lohkomisista tehtiin ja siten toimitustuotannon tulot tuplaantuivat arviosta.

Vuoden 2019 aikana ei hankittu kiinteää omaisuutta. Toimintatuottoa maan myynnistä tuli reilut 56 000 €. Kaupunki myi vuokratontin 508-1-121-9 tontilla toimineelle yrittäjälle Mäntän keskustan alueelta. Vilppulan Kangasmaan teollisuusalueelta myytiin noin 7500 m² suuruinen määräala kiinteistöstä 508-401-2-357 lisäalueeksi teollisuusyritykselle. Vilppulan alueelta myytiin myös ns. Vilpun Vintin kiinteistö rakennuksineen. Mäntän Mustanlahden alueelta myytiin teollisuustontti Yrke Kiinteistöt Oy:lle. Lisäksi kaupunki myi kaksi metsäpalsta. Maanvuokratuloissa pieni nousu johtuu eräiden edellisvuosien aikana kerääntyneiden rästivuokrien tuloutumisesta vuodelle 2019.

Toiminnalliset tavoitteet täyttyivät suunnitellusti kiinteistönmuodostuksessa. Metsä Board Oy:n vaatimuksesta kaupungin kiinteistönmuodostus jatkui mm. tehtaan ympäristön kuntoon saattamiseen määräaloja lohkamalla. Henkilöstöresursseista johtuen työt priorisoitiin; maapoliittisen ohjelman laatimiseen ei ole päästy ja prosessikuvausten laatiminen keskeytettiin. Kiinteistö- ja mittauspalvelut osallistuivat myös osaltaan Sassin alueen selvitys- ja valmistelutyöhön.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	231 933	159 000		232 883	73 883	146,5
Menot	-294 125	-299 546		-298 943	-603	99,8
Netto	-80 191	-140 546		-66 059	-74 467	47,0

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asiakastyytyväisyyden kohentaminen	Lohkottujen palstojen määrä [kpl]	30 kpl	24
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys; Kaupungin oman varallisuuden käyttö ja huolto on järkevää ja ennakoivaa	kyllä/ei	Laaditaan maapoliittinen ohjelma 12/2019 mennessä	Ei
Toimintojen sopeuttaminen yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.	kyllä/ei	Laaditaan uusien tehtäväkuvien mukaiset prosessikuvaukset 6/2019 mennessä	Ei

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen henkilöstön määrä on toteutunut henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Toiminnassa on noudatettu budjettikuria, ja henkilöstömenoylitykset (5%) ovat johtuneet pääsääntöisesti tilojen toiminnallisten muutosten johdosta.

Vuoden kuluessa toteutettiin loppuun Lydia Widemannin portaat Mäntänvuorella ja uimahallin kulunvalvonnan II -vaihe (kaapit uimahallille ja muut myyntipisteet).

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	289 495	291 780		296 876	5 096	101,8
Menot	-1 695 984	-1 823 654		-1 904 305	80 651	104,4
Netto	-1 406 489	-1 531 874		-1 607 429	75 555	104,9

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Toimintoja sopeutetaan yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.	kyllä/ei	Liikuntapalveluiden yhtiöittämisselvitys on tehty sekä palveluverkko ja järjestämistapa on selvitetty 3/2019 mennessä	Kyllä
Asiakastyytyväisyyden kohentaminen; Asukasdemokratian kehittämisessä ja asiakaspalvelussa digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet otetaan aktiiviseen käyttöön perinteisten osallistumis- ja vaikuttamismuotojen rinnalla (esim. aloitteet, ajanvarausjärjestelmät, yhteydenpito, asiakastyytyväisyyskyselyt ja kuntalaispalautteet)	kyllä/ei	Vuonna 2018 tehdystä asiakaspalautekyselystä saadut asiakaspalautteet käydään läpi, analysoidaan ja raportoidaan 2/2019 mennessä Liikuntapoliittinen ohjelma / liikuntastrategia on laadittu 6/2019 mennessä	Kyllä Ei Muuttui organisaatiomuutoksen yhteydessä.

Kaavoituspalvelut

Kaavoituspalvelut pysyi taloudellisissa tavoitteissaan vuonna 2019. Palkkakuluista säästyi 50 % työajalle palkattavaksi suunnitellun kaavaharjoittelijan henkilöstökustannukset ja joitakin suunniteltuja kaavahankkeita ei käynnistetty yleissuunnittelun ollessa vielä kesken tai käynnistämättä.

Kaavoituspalveluiden toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Kaavoituspalvelut käynnisti Rakennusrekisterien tarkistusprojektin, jota varten valtuusto myönsi 30 000 euron lisämäärärahan syksyllä 2019. Projektiin palkattiin avustava rakennustarkastaja kolmen vuoden määräaikaiseen virkaan.

Koivuniemen asemakaavahanke päätettiin syksyllä viedä läpi alkuperäistä suunnitelmaa pienempialaisena ja hanke aikataulutettiin uudelleen. Tämän lisäksi useita asemakaavahankkeita edistettiin vuoden aikana, Sähköaseman asemakaavahanke sai lainvoiman, kaavoituspalvelut osallistui yleissuunnitelmien ohjaukseen sekä asumisohjelman viimeistelyyn.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	72 450	83 000		81 322	-1 678	98,0
Menot	-321 581	-334 631		-300 446	-34 185	89,8
Netto	-249 131	-251 631		-219 124	-32 507	87,1

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Asumisen tonttitarjonnan monipuolistaminen. Elinkeinojen, matkailun, virkistys- ja harrastustoiminnan mahdollisuuksien parantaminen.	kyllä/ei	Koivuniemen asemakaavahanke on valtuuston hyväksymiskäsittelyssä 12/2019 mennessä	Ei Valmistuu kevään 2020 aikana
Asuinympäristön viihtyisyyden ja elinympäristön turvallisuuden edistäminen	kyllä/ei	Laaditaan suunnitelma ja prosessikuvaus kevätkatselmuksen järjestämisestä sekä toimenpiteistä 5/2019 mennessä	Kyllä
Lupa- ja asiointipalveluiden saavutettavuuden sekä prosessien tehostaminen digitalisoimalla palveluita ja prosesseja aktiivisesti	kyllä/ei	Rakennusrekisterin tietojen ajan tasalle saattaminen kiinteistöveroselvityksen avulla viedään eteenpäin vuonna 2019 laaditun suunnitelman mukaisesti	Kyllä

Tilapalvelut

Toiminnallisia tavoitteita ei saavutettu resurssivajeen vuoksi. Myöskään taloudelliset tavoitteet eivät toteutuneet. Tuloja toteutui noin 60 000 euroa vähemmän kuin tavoite, esimerkiksi linja-autoaseman vuokratulot jäivät saamatta.

Menot ylittyivät noin 500 000 eurolla tavoitteeseen verrattuna. Ylitys koostuu pääasiassa rakennusten, niiden koneiden ja laitteiden ja alueiden kunnossapidon sekä energian kustannuksista. Vuoden 2019 budjetti on laadittu käyttäen sellaisia säästötavoitteita, joita ei ole pystytty toteuttamaan erityisesti kiinteistöjen huomattavasta korjausvelasta johtuen. Kiinteistöselvityksen mukaista ohjelmaa ei ole myöskään päästy vielä toteuttamaan, joten säästöjä ei ole kertynyt kiinteistöjen vähenemisen myötä.

Kunnossapitoa tehtiin huomattavasti budjetoitua enemmän mm. seuraavissa rakennuksissa: Vilppulankosken koulu, Päiväkotikiinonhelmi, vanha Jäähalli, Vanhainkoti Sarapihan vuokra-asunnot, Kaupungintalo, Vilppulan yhteiskoulu, Terveysasema Vilppula, Koskelan yläkoulu ja lukio.

Tilapalvelut yksikköön palkattiin 1.4.2019 alkaen tilapalvelupäällikkö alkuvuoden täyttämättä olleeseen virkaan. Tekninen johtaja irtisanoutui 1.7.2019. Tilapalvelupäällikkö on hoitanut teknisen johtajan virkaa loppuvuoden ajan. Lisäksi kiinteistönhoidon esimies irtisanoutui 5.9.2019. Uusi kiinteistönhoidon esimies palkattiin 1.11.2019, jonka jälkeen tilapalveluissa ei ole ollut toistaiseksi sähkömiestä. Resurssivajauksen vuoksi kaikkia tehtäviä ei ole pystytty hoitamaan suunnitellulla tavalla ja aikataulussa.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	4 900 253	4 720 341		4 778 505	58 164	101,2
Menot	-3 661 043	-3 373 482		-3 883 084	509 602	115,1
Netto	1 239 210	1 346 859		895 422	-451 437	66,5

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungin omien kiinteistöjen hoito, ylläpito ja kehittäminen on aktiivista, suunnitelmallista ja jatkuvaa.	kyllä/ei	tehdään sisäinen asiakaspalautekysely 6/2019 mennessä ja tulokset analysoidaan ja raportoidaan 9/2019 mennessä	Ei
Toiminnan ja talouden tiukka yhteys; rakenteet ja prosessit ovat tarkoituksenmukaisia, toimivia ja tehokkaita.	kyllä/ei	Sisäisen vuokran järjestelmä on tarkistettu, päivitetty ja otettu käyttöön talousarvion 2020 laadintaprosessissa	Ei
	kyllä/ei	Puitesopimukset on kilpailutettu 12/2019 mennessä	Ei

Ympäristö ja pelastuspalvelut

Keurusselän ympäristölautakunnan ja sen alaisen ympäristönsuojelujaoston toiminta perustuu kuntien väliseen yhteistoimintasopimukseen. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Keuruun kaupunki toimii lautakunnan, jaoston sekä niiden alaisen Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston isäntäkuntana. Lautakunnan ja jaoston toiminta ja kustannusten jako on ollut yhteistoimintasopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaista.

Pelastuspalveluista huolehtii Pirkanmaan pelastuslaitos. Kuntien maksuosuudet perustuvat asukaslukupohjaiseen kustannusjakoon.

Ympäristö- ja pelastuspalveluiden menojen toteutuma 2019 oli noin 1 000 000 euroa, mikä on noin 50 000 euroa vähemmän kuin budjetoitu.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot						
Menot	-922 760	-1 090 586		-1 038 332	-52 254	95,2
Netto	-922 760	-1 090 586		-1 038 332	-52 254	95,2

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Lähipalveluiden turvaaminen; maakuntauudistuksen aiheuttamiin muutoksiin varautuminen.	kyllä/ei	Selvitys ympäristönsuojelun järjestämistavasta on tehty 2019	Ei

Infrapalvelut

Vastuualue ei ole pysynyt täysin talousarvion puitteissa. Tulojen ylitys johtuu lähinnä lisääntyneestä metsän ja taajamakoneen myynnistä sekä Mäntän satamien venepaikkamaksuista, joiden perintä siirtyi Keurusselän Pursiseura Ry:ltä kaupungille. Menojen ylitys johtuu pääasiassa alueiden kunnossapitopalveluista, sähköenergiasta, koneiden ja laitteiden vuokramenoista ja kalustohankinnoista.

Suurimmat yksittäiset investoinnit olivat uuden asuinalueen Kanervalahdenkujan infran rakentaminen ja Koulukaaren saneeraus.

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	139 800	89 000		177 065	88 065	198,6
Menot	-1 116 507	-1 095 327	-8 000	-1 230 935	127 608	111,6
Netto	-976 707	-1 006 327	-8 000	-1 053 871	39 544	103,9

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Digitalisaation hyödyntäminen prosessien tehostamisessa.	kyllä/ei	Otetaan käyttöön älykäs katuvalojen ohjausjärjestelmä 2/2019 mennessä (ohjausjärjestelmällä saavutetaan sähköenergian säästöä 10-15 t€ vuodessa).	Kyllä
Asukasdemokratian aktiivinen kehittäminen ja asiakastytyväisyyden kohentaminen.	kyllä/ei	Kaupungin hoidossa olevat yksityistiet siirretään tiekuntien hoidettavaksi 10/2019 mennessä	Ei
Toimintoja sopeutetaan yhteiskunnalliset muutokset, väestökehitys- ja verotuloennusteet sekä ihmisten muuttuvat palvelutarpeet ja kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.	kyllä/ei	Tehdään infrapalveluiden henkilöstöressurssiselvitys 8/2019 mennessä	Kyllä

TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ

Valtuuston sitovuustaso	TP2018	TA2019	TA+muutos	Toteuma TP2019	Poikkeama	Tot%
Tulot	8 547 700	7 181 993		7 446 803	264 810	103,7
Menot	-11 227 503	-10 212 160	-20 500	-10 816 150	583 490	105,7
Netto	-2 679 803	-3 030 167	-20 500	-3 369 347	318 680	110,5

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu (ulkoinen ja sisäinen)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	14 981 102	6 818 475	21 799 577	25 565 890	-3 766 313
Myyntituotot	3 965 421	6 818 475	10 783 896	11 975 211	-1 191 315
Maksutuotot	4 554 705		4 554 705	5 177 962	-623 257
Tuet ja avustukset	577 300		577 300	609 554	-32 254
Muut toimintatuotot	5 883 676		5 883 676	7 803 163	-1 919 487
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-80 761 058	-7 078 235	-87 839 293	-90 452 280	2 612 987
Henkilöstökulut	-18 127 303	0	-18 127 303	-18 129 706	2 403
Palkat ja palkkiot	-13 576 152		-13 576 152	-13 563 554	-12 598
Henkilösivukulut	-4 551 151	0	-4 551 151	-4 566 152	15 001
Eläkekulut	-4 078 999		-4 078 999	-4 126 891	47 892
Muut henkilösivukulut	-472 152		-472 152	-439 261	-32 891
Palvelujen ostot	-51 211 805	-6 838 975	-58 050 780	-59 583 764	1 532 984
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 808 202	-44000	-2 852 202	-3 090 746	238 544
Avustukset	-3 650 910	-195 260	-3 846 170	-3 252 136	-594 034
Muut toimintakulut	-4 962 838		-4 962 838	-6 395 928	1 433 090
Toimintakate	-65 779 956	-259 760	-66 039 716	-64 886 390	-1 153 326
Verotulot	41 700 000		41 700 000	39 501 302	2 198 698
Valtionosuudet	24 450 000		24 450 000	24 579 522	-129 522
Rahoitustuotot ja -kulut	88 300	0	88 300	1 567 270	-1 478 970
Korkotuotot	250 800		250 800	122 590	128 210
Muut rahoitustuotot	255 000		255 000	1 857 131	-1 602 131
Korkokulut	-415 000		-415 000	-404 298	-10 702
Muut rahoituskulut	-2 500		-2 500	-8 153	5 653
Vuosikate	458 344	-259 760	198 584	761 704	-563 120
Poistot ja arvonalentumiset	-2 604 772	0	-2 604 772	-2 675 789	71 017
Suunnitelman muk. poistot	-2 604 772		-2 604 772	-2 675 789	71 017
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	-2 146 428	-259 760	-2 406 188	-1 914 085	-492 103
Poistoeron muutos	4 150		4 150	4 150	
Tilikauden ylijäämä (alij.)	-2 142 278	-259 760	-2 402 038	-1 909 935	-492 103

Verotulojen toteuma (1 000 euroa)

Verotulot 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikeama	Toteuma %
Kunnan tulovero	36 250	0	36 250	33 804	2 446	93,25 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 300	0	2 300	2 532	-232	110,09 %
Kiinteistövero	3 150	0	3 150	3 166	-16	100,51 %
Yhteensä	41 700	0	41 700	39 502	2 198	94,73 %

Tuloverojen perusteet verovuosina 2015–2019

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulot M€	Muutos
2015	22,00	166	-1,7
2016	22,00	164	-0,9
2017	22,00	157	-4,4
2018	22,00	157	-0,3
2019	22,00		

verotettava tulo = tuloveroprosentti x verovuoden maksuunpantu vero

Kiinteistöveron perusteet verovuosina 2016–2019

	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,10	1,10	1,10	1,10
Vakituinen asuinrakennus	0,50	0,60	0,60	0,60
Muu asuinrakennus	1,00	1,15	1,15	1,15
Voimalaitosrakennus	1,40	1,40	1,40	1,40

Käyttötalouden valtionosuudet (1 000 euroa)

Valtionosuudet 1000€	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikeama	Toteuma %
Kunnan ja peruspalv.valt.osuus	25 350	0	25 350	21 310	4 040	84,1 %
Verotulo perust valtionos.tasaus		0		4 426	-4 426	
Opett. Ja kult.toimen muut valtionosuudet	-900	0	-900	-1 156	256	128,4 %
Yhteensä	24 450	0	24 450	24 580	-130	100,5 %

Investointiosan toteutuminen

Talousarvion investointien toteutumisvertailu

	Kustannus- arvio koko hankkeella	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Toteuma	Poikkeama
ARVOPAPERIT JA ASUNTO-OSAKKEET		0	240000	240 000	-240 000
Osakkeiden ostot ja myynnit		0	240 000	240 000	-240 000
MUU KÄYTTÖOMAISUUS		75 000	0	40 338	34 662
Uusi palkkajärjestelmä	35 000	35 000	0	0	35 000
Pro Economica Premium -taloushallintajärjestelmän hankinta	40 000	40 000	0	40 338	-338
KIINTEÄ OMAISUUS		50 000	0	0	50 000
Maa-alueet, osto	50 000	50 000	0	0	50 000
IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS		180 000	0	178 105	1 895
Taidehankinnat	160 000	30 000		27 807	2 193
Taajamakone	150 000	150 000	0	150 298	-298
Liikuntapalvelujen huoltoauto	60 000				

	Kustannus- arvio koko hankkeella	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Toteuma	Poikkeama
TILAPALVELUT	7 095 000	1 415 000	48 843	570 153	893 690
Koulut					
Vilppulankosken koulun IV-koneiden uusiminen (keittiö, ruokasali, sosiaalitilat)	320 000	300 000	18 608	53 171	265 437
Vilppulankosken puukoulu, ilmanvaihto	320 000	20 000		0	20 000
Koskelan yläaste/Mäntän lukio, salaojien rakentaminen ja vesikaton perusparannus	390 000	115 000		323 256	-208 256
Yhteiskoulu, kotitalousluokan peruskorjaus	110 000	10 000		0	10 000
Esikoulu Vilppula, LV- ja S-saneeraus	165 000				
Mäntänvuoren koulu, ilmanvaihto	20 000				
SOTE	0				
Sarapihan paikoitusalueet ja liikennejärjestelyt sekä ambulanssikatot	350 000	250 000		28 164	221 836
Vanhainkoti Punatulkku, piha-alueet	110 000	10 000		0	10 000
Liikuntapaikat	0				
Kolhon kuntosali, IV-rakentaminen	60 000	50 000	9 602	4 001	55 601
Uimahallin asiakaspukukaapit		85 000		81 391	3 609
Uimahallin peruskorjaus, suunnittelu	550 000				
Uimahallin kassa- ja kulunvalvonta			20 633	19 240	1 393
Parkkivuoren urheilutalon perusparannus vaiheet 1-3	1 965 000	350 000		24 047	325 953
Liikuntasali (Mänttä), LVIS-saneeraus	30 000				
Muut	0				
Kaupungintalon saneeraus	2 100 000	100 000		0	100 000
Julkisten rakennusten perusparannus	435 000	55 000		14 925	40 075
Avainjärjestelmän uusiminen	150 000	50 000		0	50 000
Mäntän liikuntasalin keittiön kippikattila	20 000	20 000		21 958	-1 958

	Kustannus- arvio koko hankkeella	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Toteuma	Poikkeama
INFRAPALVELUT	8 155 000	1 815 000	114 584	1 055 019	874 565
Kanervalahdenkuja	230 000	230 000		188 602	41 398
Mustalahdenkadun rakentaminen	600 000				
Koulukaaren (Vilppula) perusparannus	540 000	500 000		337 400	162 600
Teeripolun perusparannus	215 000				
Riihitie, Kolho	520 000	20 000		13 808	6 192
Länsitie Sarakatu	720 000				
Tehtaankadun silta	530 000				
Seppälän puistotie	1 000 000				
Vilppulan keskustaku	1 100 000				
Päällystys- ja pienet korjaustyöt	300 000	100 000		66 187	33 813
Katuvalaistus	450 000	150 000		193 725	-43 725
Linja-autopysäkkikatos (Vilppulan yk)	10 000	10 000		9 815	185
Hulevesijärjestelmä	0				
Hulevesiverkoston ja jätevesiverkoston eriyttäminen	170 000	50 000	17 716	69 491	-1 775
Lahdensivunkadun hulevesiviemäröinti	75 000		15 000	9 872	5 128
Liikuntapaikat	0				
Kuntoratojen perusparannus	60 000	30 000		14 737	15 263
Kolhon ja Pohjaslahden kenttien pp	45 000				
Reitistöhanke	10 000				
Parkkivuoren ympäristön parantaminen	20 000				
Muut yleiset alueet	0				
Liikuntakeskuksen alueen rakentaminen	250 000	50 000		22 477	27 523
Senioripuistot (2 kpl)	55 000	30 000		0	30 000
Leikkipaikkojen rakentaminen	100 000	25 000		8 959	16 041
Kaupungin opastusjärjestelmä	80 000	15 000	21 450	7 057	29 393
Taidehankinnan aluetyöt	35 000	35 000		15 308	19 692
Vilppulankosken uusi kvl-silta radan alle	30 000				
Matonpesupaikkojen perusparannus, Kolho	80 000	20 000		11 215	8 785
Levähdyspenkkien rakentaminen kevyen liikenteen reittien varrelle	80 000		19 019	2 979	16 040
Kehityskohteet ja muut hankkeet	0				
Sassin alueen kehittäminen	450 000	200 000	41 399	83 387	158 012
Junaliikennepilottihanke	400 000	350 000		0	350 000

Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	458 344	-259 760	198 584	761 704	-563 120
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	0	0		-2 059 766	2 059 766
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 535 000	-448 418	-3 983 418	-2 096 980	-1 886 438
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0		2 098 563	-2 098 563
Toiminta ja investoinnit netto	-3 076 656	-708 178	-3 784 834	-1 296 479	-2 488 355
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0			0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0			93 333	-93 333
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0			8 000 000	-8 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	-3 015 745	3 015 745
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3 076 656	-708 178	-3 784 834	3 781 109	-7 565 943

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus 1)	Määrärahat				Tuloarviot			
		Alkup. Talousarvio	TA:n muutokset	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Talousarvio	TA:n muutokset	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS									
Kaupunginvaltuusto	N	99 878		87 430	12 448				
Keskusvaalilautakunta	N	45 000		31 778	13 222	45 000		36 680	-8 320
Tarkastuslautakunta	N	22 715		32 743	-10 028				
Konsernipalvelut	N	5 981 854	195 260	5 912 851	264 263	1 427 519		3 360 542	-1 933 023
Yleishallinto	N	1 623 041	195 260	1 972 408	-154 107			1 998 000	1 998 000
Viestintä- ja markkinointipalvelut	N	81 150		94 383	-13 233				
Hallintopalvelut	N	265 815		224 526	41 289			6 751	6 751
Henkilöstöpalvelut	N	595 857		596 814	-957	131 300		69 095	-62 205
Talouspalvelut	N	640 147		600 646	39 501	10 000		23 600	13 600
Tietohallintopalvelut	N	355 981		309 102	46 879	16 740		29 852	13 112
Yhteisöpalvelut	N	273 727		289 583	-15 856	70 150		55 339	-14 811
Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut	N	1 913 354		1 590 550	322 804	1 138 729		1 106 569	-32 160
Joukkoliikenne	N	232 782		234 839	-2 057	60 600		71 336	10 736
Sosiaali- ja terveystalvet	N	47 927 276	6 818 475	57 220 998	-2 475 247	5 407 530	6 818 475	13 714 407	-1 488 402
Sivistyspalvelut	N	14 886 881	44 000	14 692 570	238 311	697 960		797 689	99 729
Sivistystoimen hallinto	N	217 691		203 079	14 612			50	50
Varhaiskasvatus	N	3 932 099		3 908 433	23 666	336 000		388 598	52 598
Perusopetus	N	9 301 952	44 000	9 009 350	336 602	340 960		408 207	67 247
Lukiokoulutus	N	1 131 068		1 283 069	-152 001	20 000		0	-20 000
Tuki- ja ostopalvelut	N	183 645		166 424	17 221	1 000		834	-166
Muut sivistys- ja opetuspalvelut	N	120 426		122 215	-1 789			0	0
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	N	1 585 294		1 658 108	-72 814	221 100		233 958	12 858
Kulttuuripalvelut	N	41 900		310 152	-268 252			24 038	24 038
Autere-opisto	N	706 423		536 664	169 759	192 300		182 612	-9 688
Kirjastopalvelut	N	676 596		658 780	17 816	27 300		27 288	-12
Nuorisopalvelut	N	160 375		152 512	7 863	1 500		20	-1 480
Taidekaupunkimarkkinointi	N			0				0	
Tekniset palvelut	N	10 212 160	20 500	10 816 149	-583 489	7 181 993		7 446 803	264 810
Tekninen hallinto	N	302 963		279 959	23 004			7 048	7 048
Kaupunkisuunnittelu	N	119 230	12 500	120 895	10 835				
Siivous- ja ruokapalvelut	N	1 772 741		1 759 250	13 491	1 838 872		1 873 104	34 232
Maankäyttöpalvelut	N	299 546		298 943	603	159 000		232 883	73 883
Liikuntapalvelut	N	1 823 654		1 904 305	-80 651	291 780		296 876	5 096
Kaavoituspalvelut	N	334 631		300 446	34 185	83 000		81 322	-1 678
Tilapalvelut	N	3 373 482		3 883 084	-509 602	4 720 341		4 778 505	58 164
Ympäristö- ja pelastuspalvelut	N	1 090 586		1 038 332	52 254				
Infrapalvelut	N	1 095 327	8 000	1 230 935	-127 608	89 000		177 065	88 065
TULOSLASKELMA									
Verotulo						41 700 000		39 501 302	-2 198 698
Valtionosuudet						24 450 000		24 579 522	129 522
Korkotulot						250 800		122 590	-128 210
Muut rahoitustulot						255 000		1 857 131	1 602 131
Korkomenot		415 000		404 298	10 702				
Muut rahoitusmenot		2 500		8 153	-5 653				
Satunnaiset erät									
INVESTOINTIOSA									
Arvopaperit ja asunto-osakkeet				240 000	-240 000				
Muu käyttöomaisuus		75 000		40 338	34 662				
Kiinteä omaisuus		50 000		0	50 000				
Irtain käyttöomaisuus		180 000		178 105	1 895				
Infrapalvelut		1 815 000	114 584	1 055 019	874 565				
Tilapalvelut		1 415 000	48 843	570 153	893 690				
RAHOITUSOSA									
Antolainauksen muutokset								93 333	-46 667
Lainakannan muutokset								12 984 255	0
Pakollisen varauksen purku									
Vaikutus maksuvalmiuteen									
YHTEENSÄ		84 713 558	379 187	92 948 693	-993 473	81 636 902	6 818 475	104 728 212	-3 694 270

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	2019		2018	
ulkoinen				
Toimintatuotot				
Myyntituotot	10 138 861,12		5 193 901,52	
Maksutuotot	5 173 289,57		4 695 164,29	
Tuet ja avustukset	609 554,28		787 831,88	
Muut tuotot	3 658 760,33	19 580 465,30	4 391 346,61	15 068 244,30
Valmistus omaan käyttöön				
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-18 129 706,34		-18 163 720,41	
Palkat ja palkkiot	-13 563 554,14		-13 523 467,45	
Henkilösivukulut	-4 566 152,20		-4 640 252,96	
Eläkekulut	-4 126 891,12		-4 152 936,04	
Muut henkilösivukulut	-439 261,08		-487 316,92	
Palvelujen ostot	-57 748 462,12		-51 053 590,42	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 089 087,65		-4 709 780,09	
Avustukset	-3 248 696,64		-2 820 632,32	
Muut toimintakulut	-2 250 902,90	-84 466 855,65	-1 780 342,95	-78 528 066,19
Toimintakate		-64 886 390,35		-63 459 821,89
Verotulot		39 501 302,45		39 313 712,69
Valtionosuudet		24 579 522,00		25 425 910,00
Rahoitustuotot ja -kulut			419 497,25	
Korkotuotot	122 590,40		139 795,45	
Muut rahoitustuotot	1 857 131,48		751 201,89	
Korkokulut	-404 298,08		-454 715,08	
Muut rahoituskulut	-8 153,48	1 567 270,32	-16 785,01	
Vuosikate		761 704,42		1 699 298,05
Poistot ja arvonalentumiset yht	-2 675 789,21	-2 675 789,21	-2 854 176,74	-2 854 176,74
Tilikauden tulos		-1 914 084,79		-1 154 878,69
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	4 150,00	4 150,00	4 150,00	4 150,00
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-		-1 909 934,79		-1 150 728,69

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2019		2018	
TOIMINNAN rahavirta				
Vuosikate	761 704,42		1 699 298,05	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-2 059 765,88	-1 298 061,46	-2 945 598,67	-1 246 300,62
INVESTOINTIEN rahavirta				
Investointimenot	-2 096 980,06		-1 917 229,72	
Rahoitusosuudet inves.menoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vast. hyöd luovutust.			141 706,33	
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 098 563,00	1 582,94	2 945 598,67	1 170 075,28
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 296 478,52		-76 225,34	
RAHOITUKSEN rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	93 333,34	93 333,34	46 666,67	46 666,67
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000 000,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 015 744,56		-3 015 744,56	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 000 000,00	12 984 255,44	2 000 000,00	-1 015 744,56
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalm. muutokset				
Toimeksiant. Varojen ja po muutokset	-24 604,79		-135 041,74	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos	-841 893,66		-1 076 295,87	
Korottomien velkojen muutos	-835 343,12	-1 701 841,57	3 214 934,89	2 003 597,28
Rahoituksen rahavirta		11 375 747,21		1 034 519,39
Rahavarojen muutos		10 079 268,69		-958 294,05
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.2019	12 291 542,86		2 212 274,17	
Rahavarat 1.1.2019	2 212 274,15		1 253 980,12	
	10 079 268,71		-958 294,05	

Tase

Tase 31.12	2019	2018
VASTAAVAA	97 747 902,90	87 537 689,76
A PYSYVÄT VASTAAVAT	76 067 019,65	76 777 959,26
I Aineettomat hyödykkeet	100 857,95	100 310,39
1. Aineettomat oikeudet	69 402,51	24 251,53
2. Muut pitkävaikutteiset menot	31 455,44	76 058,86
II Aineelliset hyödykkeet	43 623 255,91	44 478 308,74
1. Maa- ja vesialueet	5 853 617,06	5 871 562,56
2. Rakennukset	25 874 055,31	26 902 942,89
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 998 725,18	9 688 973,11
4. Koneet ja kalusto	472 529,03	414 649,55
5. Muut aineelliset hyödykkeet	191 490,04	178 365,91
6. Ennakkom. ja keskeneräiset hankinnat	232 839,29	1 421 814,72
III Sijoitukset	32 342 906,79	32 199 340,13
1. Osakkeet ja osuudet	16 971 378,93	16 734 478,93
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
3. Muut lainasaamiset	15 190 152,27	15 283 485,61
4. Muut saamiset	181 375,59	181 375,59
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	12,74	22,34
2. Lahjoitusrahastojen varat	12,74	22,34
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	16 626,05	21 626,05
2. Lainasaamiset	16 626,05	21 626,05
Lyhytaikaiset saamiset	9 372 701,60	8 525 807,94
1. Myyntisaamiset	3 894 410,40	3 129 678,05
2. Lainasaamiset	1 190 000,00	1 243 565,00
3. Muut saamiset	683 398,47	1 489 284,54
4. Siirtosaamiset	3 604 892,73	2 663 280,35
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	35 271,12	35 271,12
IV Rahat ja pankkisaamiset	12 256 271,74	2 177 003,05

Tase 31.12	2019	2018
VASTATTAVAA	97 747 902,90	87 537 689,76
A OMA PÄÄOMA	36 272 644,03	38 182 578,82
I Peruspääoma	35 388 425,11	35 388 425,11
IV Edellisten kausien yli-/ali	2 794 153,71	3 944 882,40
V Tilikauden yli-/alijäämä	-1 909 934,79	-1 150 728,69
 B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	 76 777,46	 80 927,46
1. Poistoero	76 777,46	80 927,46
 C PAKOLLISET VARAUKSET		
 D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 228 941,96	 253 556,35
1. Valtion toimeksiannot	48 513,34	82 603,30
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	158 067,66	158 227,26
3. Muut toimeksiantojen pääoma	22 360,96	12 725,79
 E VIERAS PÄÄOMA	 61 169 539,45	 49 020 627,13
I Pitkäaikainen	36 709 899,48	33 325 644,04
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	36 709 899,48	33 325 644,04
 II Lyhytaikainen	 24 459 639,97	 15 694 983,09
1. Joukkovelkakirjalainat	13 000 000,00	5 000 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 615 744,56	3 015 744,56
6. Ostovelat	3 235 291,50	3 005 250,40
7. Muut velat/Liittymismaksut	312 284,97	312 019,44
8. Siirtovelat	3 296 318,94	4 361 968,69

Konsernitilinpäätöksen laskemat

Konsernin tuloslaskelma

Konsernituloslaskelma	2019	2018
Toimintatuotot	64 945 096,35	63 492 994,71
Toimintakulut	-130 945 083,65	-129 382 473,68
Osuus osakkuusyht voitosta	27 698,43	33 048,60
Toimintakate	-65 972 288,87	-65 856 430,37
Verotulot	39 501 302,45	39 313 712,69
Valtionosuudet	30 354 027,95	31 202 111,83
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	20 421,52	19 741,68
Muut rahoitustuotot	1 897 386,62	759 562,20
Korkokulut	-762 310,44	-804 994,08
Muut rahoituskulut	-177 091,97	-207 789,23
Vuosikate	4 861 447,26	4 425 914,72
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 905 879,18	-6 129 548,90
Omistuksen eliminointierot	-13 719,54	-91 849,94
Arvonalentumiset	-9 014,68	0,00
Tilikauden tulos	-1 067 166,14	-1 795 484,12
Tilinpäätössiirrot	212,80	720,16
Tilikauden verot	-87 411,79	-101 744,78
Laskennallinen verokulu	42 816,66	32 657,27
Vähemmistöosuudet	-166 239,59	-155 351,09
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 277 788,06	-2 019 202,56

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernirahoituslaskelma	2019	2018
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	4 861 447,26	4 425 914,72
Tilikauden verot	-87 411,79	-101 744,78
Tulorahoituksen korjauserät	-2 342 510,60	-2 632 012,04
TOIMINNAN rahavirta	2 431 524,87	1 692 157,90
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-6 809 316,91	-6 950 335,79
Rahoitusosuudet investointeihin	117 911,93	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	125 508,63	3 434 842,59
INVESTOINTIEN rahavirta	-6 565 896,35	-3 515 493,20
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 134 371,48	-1 823 335,30
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset	-17 013,18	-767,98
Antolainasaamisten vähennykset	3 898,66	3 898,66
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik. lainojen lisäys	11 127 654,42	2 744 140,16
Pitkäaik. lainojen vähennys	-4 830 092,38	-9 360 144,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 132 128,64	7 007 844,52
LAINAKANNAN MUUTOKSET	14 429 690,68	391 840,48
Oman pääoman muutokset	190 400,50	1 938 277,77
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-95 938,42	-121 304,26
Vaihto-omaisuuden muutos-	-24 779,07	-17 405,78
Saamisten muutos	270 626,83	-2 090 425,18
Korottomien velkojen muutos	1 023 224,00	2 834 400,84
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 173 133,34	605 265,62
Rahoituksen rahavirta	15 780 110,00	2 938 514,55
Rahavarojen muutos	11 645 738,52	1 115 179,25
Rahavarojen muutos		
RAHAVARAT 31.12.	20 367 768,38	8 722 029,86
RAHAVARAT 1.1.	8 722 029,86	7 606 850,61
RAHAVAROJEN MUUTOS	11 645 738,52	1 115 179,25

Konsernitase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	165 912,13	112 248,48
Muut pitkävaikutteiset menot	810 255,27	870 156,17
Ennakkomaksut	109 064,60	9 365,26
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	7 764 342,49	7 701 778,87
Rakennukset	59 768 834,15	60 245 106,49
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 193 840,73	18 392 032,32
Koneet ja kalusto	2 332 632,77	2 157 981,25
Muut aineelliset hyödykkeet	283 279,63	272 114,19
Ennakkomaksut ja keskenerä. hank.	6 722 942,64	7 562 128,72
SIIJOITUKSET		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 400 676,26	1 394 158,01
Muut osakkeet ja osuudet	4 187 020,82	4 675 556,10
Muut lainasaamiset	43 041,89	38 986,66
Muut saamiset	202 756,89	193 697,60
PYSYVÄT VASTAAVAT	103 984 600,27	103 625 310,12
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	255 898,65	306 679,60
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAIUUUS	547 429,83	522 650,76
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	97 415,94	99 512,76
Lyhytaikaiset saamiset	12 226 117,80	12 514 843,86
RAHOITUSARVOPAPERIT	445 651,24	146 667,76
RAHAT JA PANKKISAAMISET	19 922 117,14	8 575 362,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT	33 238 731,95	21 859 037,24
VASTAAVAA	137 479 230,87	125 791 026,96

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388 425,11	35 388 425,11
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	771 801,09	771 801,09
Arvonkorotusrahasto	11 256,91	11 256,91
Muut omat rahastot	1 582 345,39	615 629,54
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 718 288,56	6 100 995,94
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 277 788,08	-2 019 202,56
OMA PÄÄOMA	39 194 328,98	40 868 906,03
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 283 257,37	1 081 614,09
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	968 613,09	1 384 685,87
PAKOLLISET VARAUKSET	968 613,09	1 384 685,87
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	604 182,74	750 902,11
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	57 818 725,28	53 643 674,48
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1 935 217,46	1 783 862,08
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	20 028 527,97	10 028 832,24
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	15 646 377,98	16 248 550,06
VIERAS PÄÄOMA	95 428 848,69	81 704 918,86
VASTATTAVAA	137 479 230,87	125 791 026,96

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Verotilityslain uudistuksesta johtuen joulukuussa peritään myös kuntien osuudet ennakonpalautuksista.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Kaupungilla on koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimuksia on voimassa 13.8.2012-30.6.2022 ja 22.1.2019-22.1.2026 asti.

Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Mänttä-Vilppulan kaupunki toimii Juupajoen kunnan sosiaali-, ja terveystalveluiden isäntäkuntana, joten Juupajoen kunnan sosiaali-, ja terveystoimen luvut sisältyvät Mänttä-Vilppulan kaupungin tilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupunkikonsernin tytäryhteisöt (12 kpl). Kuntayhtymät (3 kpl), joissa kaupunki on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt, joita on kuusi kappaletta. Yhdistelemättä on jätetty neljä osakkuusyhteisöä ja yksi omistusyhteyssyhteisö, joilla on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja –tasetta laadittaessa vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä. Taseessa on pitkäaikaisia laskennallisia verovelkoja 151.301,51 € ja lyhytaikaisia 83.772,22 €. Pitkäaikaisia laskennallisia verosaamisia 7.232,28 € (PSHP).

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin, sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty KILA:n kuntajaoston konserniyleisohjeen 2015 mukaisesti käyttäen ns. sovellettua hankintamenomenetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi. Osakeyhtiömuotoisten tytärien poistosuunnitelmia ei ole oikaistu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernin kannalta olennaiset on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernintilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernintilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä. Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöksiä ei ole oikaistu kaupungin jaksotusperiaatteita vastaaviksi, koska tarvittavia tietoja oikaisujen tekemiseksi ei ole ollut saatavilla.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta olennaisuuden periaatteen mukaan.

Omaisuuksien eliminointierot tilikaudella

Konsernin sijoituksista tilikaudella kuluiksi kirjatut eliminointierot 13.719,54 €.

Konsernirakenteen sisäiset muutokset

Sastamalan Koulutuskuntayhtymän omistusprosentti nousi 0,05 % ja As Oy Mänttä-Vilppulan Koskenrannan omistusosuus laski 3 %.

Muut konsernirakenteen muutokset

Yrke Kiinteistöt Oy osti Mäntän Seppälänpuistotie 7 –yrityksen koko osakekannan. Kaupan myötä yritys tulee yhdisteltäväksi tyttärenä kaupunkikonserniin. Yrken omistusosuus yrityksestä on 100 % ja kaupungin Yrkestä 99,83 %.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tytäryhteisöjen edellisten tilinpäätösten epäolennaiset korjaukset on kirjattu vuoden 2019 tuotoiksi/kuluiksi.

PSHP:n konserniin kuuluvan Tampereen yliopistollisen tukisäätiön erillistilinpäätöstä on oikaistu osakkeiden arvonalentumisten osalta ja vaikutus kaupunkikonsernissa 4.914,53 €. PSHP:n taloudellisten vastuiden liitetiedossa oleva potilasvakuutusvastuu on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 122/26.11.2019 mukaisesti ilmoitettu pienempänä, mikä vaikutus konsernin vastuisiin noin 250.000 €.

Koskelantalot Oy:n konsernieliminointia on oikaistu edellisten tilikausien yli-/alijäämään ja vaikutus kaupunkikonserniin on -472.189,47 €.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	4 054 007	6 516 347	3 395 360	5 611 164
Sosiaali- ja terveyspalvelut	48 097 557	46 488 094	13 690 217	14 436 453
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 938 361	1 803 651	1 027 252	1 098 830
Yhdyskuntapalvelut	5 566 976	5 392 424	1 467 637	1 460 672
Muut palvelut	5 288 196	3 292 479		
Yhteensä	64 945 096	63 492 995	19 580 465	22 607 119

7) Verotulojen erittely			
	2019		2018
Kunnan tulovero	33 803 696		34 122 421
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 531 879		2 046 296
Kiinteistövero	3 165 727		3 144 995
Muut verotulot			
Yhteensä	39 501 302		39 313 712

8) Valtionosuuksien erittely			
	2019		2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	21 309 969		22 238 482
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 425 996		4 328 334
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 156 443		-1 140 906
Valtionosuudet yhteensä	24 579 522		25 425 910

9) Palvelujen ostojen erittely			
	2019		2018
Asiakaspalvelujen ostot	44 020 721		44 144 216
Muiden palvelujen ostot	13 727 741		13 894 760
Palvelujen ostot yhteensä	57 748 462		58 038 976

11) Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista

Uusi poistosuunnitelma otettu käyttöön 1.1.2015. Vanhoihin hyödykkeisiin sovellettu aikaisempaa poistosuunnitelmaa

	Uusi/Vanha	Poistomenetelmä	%
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
Aineettomat oikeudet	5/5	Tasapoisto	20,00 %
Liikearvo	2/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut pitkävaikutteiset menot			
*Vesiosuuskuntien vesihuoltoavustukset	5/5	Tasapoisto	20,00 %
*ATK-ohjelmistot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
*Muut pitkävaikutteiset menot	2/4	Tasapoisto	25,00 %
*) Edellä kohdassa "muut pitkävaikutteiset menot" poistoaika voi olla kuitenkin erityisestä syystä khall päätöksellä enintään 20 v (KPL§5-9)			
Aineelliset hyödykkeet			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 / 40	Tasapoisto	2,50 %
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 / 30	Tasapoisto	3,30 %
Talousrakennukset	10/15	Tasapoisto	6,60 %
Vapaa-ajan rakennukset	20 / 25	Tasapoisto	4,00 %
Asuinrakennukset	30 / 40	Tasapoisto	2,50 %
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa		
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 / 20	Tasapoisto	5,00 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10/15	Tasapoisto	6,60 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Vedenjakeluverkosto	30 / 35	Tasapoisto	2,90 %
Viemäriverkko	30 / 35	Tasapoisto	2,90 %
Kolho-Vilppula-Mänttä runkovesi/viemäri	30 / 40	Tasapoisto	2,50 %
Sähköjohdot, muutoasemat, ulkovalaistulaitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Sähkö-, vesi yms laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 / 15	Tasapoisto	6,60 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10/10	Tasapoisto	10,00 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10/10	Tasapoisto	10,00 %
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet	4/5	Tasapoisto	20,00 %
Muut liikkuvat työkoneet	5/7	Tasapoisto	14,30 %
Muut raskaat koneet	10/12	Tasapoisto	8,30 %
Muut kevyet koneet	5/7	Tasapoisto	14,30 %
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5/10	Tasapoisto	10,00 %
ATK-laitteet	3/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut laitteet ja kalusto	3/4	Tasapoisto	25,00 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukaan		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset	Ei poistoaikaa		

12) Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Potilasvahinkovaraus 1.1.	1 359 947	1 178 998		
Lisäykset tilikaudella	0	180 949		
Vähennykset tilikaudella	-403 617	0		
Potilasvahinkovaraus 31.12.	956 330	1 359 947		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	24 738	14 803		
Lisäykset tilikaudella	0	11 455		
Vähennykset tilikaudella	-12 455	-1 520		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	12 283	24 738		

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	47 446	37 130	55 838	37 130
Rakennusten myyntivoitot	5688		5 688	
Muut myyntivoitot	2 083 098	1 996 889	1 998 240	2 947 005
Myyntivoitot yhteensä	2 136 232	2 034 019	2 059 766	2 984 135
Myyntitappiot	237 493	265 907		38 536
Myyntitappiot yhteensä	237 493	265 907	0	38 536

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	4150	4 150
Yhteensä	4 150	4 150

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18) Arvonkorotukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	11 257	11 257		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.	11 257	11 257	0	0
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	11 257	11 257	0	0

Rahoitusarvopaperit				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Rahoitusarvopaperit yht.	445 651	146 668	35 271	35 271

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	24 252	76 059		100 310
Lisäykset tilikauden aikana	20 523	3 676		24 198
Rahoitusosuudet tilikaudella				0
Vähennykset tilikauden aikana				0
Siirrot erien välillä	48 423			48 423
Tilikauden poistot	-23 795	-48 279		-72 074
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0
Poistamaton hankintameno 31.12.	69 403	31 455		100 858
				0
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	69 403	31 455		100 858
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				0

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankkeet	Yhteensä
Hankinta-arvo 1.1.	5 871 563	26 902 943	9 688 973	414 650	178 366	1 421 815	44 478 309
Lisäykset					13 124	1 833 997	1 847 122
Rahoitusosuudet							0
Vähennykset	-17 946	-31 677				-414,81	-50 037
Siirrot erien välillä		392 072	2 303 995	278 068		-3 022 558	-48 423
Tilikauden poistot		-1 380 269	-994 244	-220 188			-2 594 701
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-9 015					-9 015
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 853 617	25 874 055	10 998 724	472 529	191 490	232 839	43 623 255
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 853 617	25 874 055	10 998 724	472 529	191 490	232 839	43 623 255
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 090 038	1 003 137	83 442	83 442
Muut maa- ja vesialueet	6 674 305	6 698 642	5 770 175	5 788 121
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 764 342	7 701 779	5 853 617	5 871 563

Pysyvien vastaavien sijoitukset							
	Osakkeet ja osuudet					Muut saamiset	
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistussak. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 646 794	580 099	9 150 940	1 356 646	16 734 479	15 464 861	15 464 861
Lisäykset	125 000		115 000		240 000		
Rahoitusosuudet							
Vähennykset	-1 100			-2000	-3 100	-93 333	-93 333
Siirrot erien välillä							
Hankintameno 31.12.	5 770 694	580 099	9 265 940	1 354 646	16 971 379	15 371 528	15 371 528
Arvonlennukset							
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 770 694	580 099	9 265 940	1 356 646	16 971 379	15 371 528	15 371 528

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Koskelantalot Oy	Mänttä-Vilppula	100	100	1766	7213	4
Matti ja Sirkka Kaivoksen säätiö	Mänttä-Vilppula	100	100	736	12	-1
Yrke-Kiinteistöt Oy	Mänttä-Vilppula	99,83	99,83	2977	2646	-237
MW-Kehitys Oy	Mänttä-Vilppula	83,6	83,6	55	101	-3
As Oy Koivupaana	Mänttä-Vilppula	0	68,15	226	58	-5
Vilppulan Koskihalli Oy	Mänttä-Vilppula	7,5	53,67	356	480	65
Mäntän Jääareena Oy	Mänttä-Vilppula	97,54	97,54	299	3109	19
Mäntän Lämpövesi Oy	Mänttä-Vilppula	100	100	0	3560	0
Mäntän Kaukolämpö ja Vesihuolto Oy	Mänttä-Vilppula	100	100	1606	12079	60
Justiina Ateriapalvelut Oy	Mänttä-Vilppula	83	83	253	179	46
As Oy Mänttä-Vilppulan Koskenranta	Mänttä-Vilppula	71	71	98	107	0
KOy Mäntän Seppälänpuistotie 7	Mänttä-Vilppula	0	99,83	34	144	-15
Yhteensä				8406	29688	-67
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin ky	Tampere	3,44	3,44	6991	19475	323
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	Sastamala	16,39	16,39	7365	1466	446
Pirkanmaan liitto	Tampere	3,04	3,04	44	19	0
Yhteensä				14400	20960	769
Osakkuusyhteisöt						
Mäntän Puhdistamo Oy	Mänttä-Vilppula	0	46	-17	342	-26
KOy Vilppulan Säästökulma	Mänttä-Vilppula	44,5	44,5	144	1	-2
KOy Vilppulan Sähkölä	Mänttä-Vilppula	30	30	45	0	0
As Oy Rusinniemen Helmi	Mänttä-Vilppula	0	27,69	241	5	0
Mäntän Energia Oy	Mänttä-Vilppula	0	30	270	548	0
As Oy Mäntän Isoniemenpuisto	Mänttä-Vilppula	0	42,93	295	28	0
Yhteensä				978	924	-28
Yhdistelemättömät Osakkuusyhteisöt						
As Oy Kolhon Honkarinne	Mänttä-Vilppula	0	25,35	70	0	0
Särki-Lämpö Oy	Mänttä-Vilppula	0	23,9	8	3	0
As Oy Pukkilarinne	Mänttä-Vilppula	0	38,76	94	0	-1
Pohjaslahden Säästöpuisto	Mänttä-Vilppula	0	23,81	52	0	0
Muut omistusyhteisöt						
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	Mänttä-Vilppula	13,11	23,19	54	0	0
Yhteensä				278	3	-1

23) Saamisten erittely				
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		347 106		307 783
Lainasaamiset	15 190 152	1 130 000	15 283 486	1 130 000
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	15 190 152	1 477 106	15 283 486	1 437 783
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	57 118		13 151
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
				13 151
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus-yhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	15 190 152	1 534 224	15 283 486	1 450 934

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut tulojäämät	73 558	52 536		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yht.	73 558	52 536		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	149 398	125 715	130 194	130 194
Kelan korvaus työterveyshuollosta	265 159	195 447	153 676	90 534
Mäntänvuoren Terveys	2 000 000	1 903 351	2 000 000	1 903 351
Ely-keskus	47 036	134 068	47 036	134 068
Juupajoen kunta		69 657	0	
Valtiovainministeriö	105 741	0	105 741	69 657
Ulkopuolisen rahoituksen jaksotus	50 534	129 457		
Lääkäreiden koulutuskorvaukset	35 030	20 216	23 936	9 658
Muut tulojäämät	1 389 484	494 684	50 312	325 818
Tulojäämät yhteensä	4 042 382	3 072 595	2 510 895	2 663 280
Laskennalliset verosaamiset (pa)				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut maksut	30 759	30 680		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	4 073 141	3 103 275	2 510 895	2 663 280
Siirtosaamiset yhteensä	4 146 698	3 155 811	2 510 895	2 663 280

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	35 388 425	35 388 425	35 388 425	35 388 425
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	35 388 425	35 388 425	35 388 425	35 388 425
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	771 801	771 801		
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	771 801	771 801		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	11 257	11 257		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	11 257	11 257		
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1	615 629	644 901		
Lisäykset	966 929	638		
Vähennykset	-213	-29 910		
Rahaston pääoma 31.12	1 582 345	615 629		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	4 081 793	4 133 446	2 794 154	3 944 882
Lisäykset tilikaudella	18 650	2 474 129		
Vähennykset tilikaudella	-1 382 155	-506 580		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	2 718 288	6 100 996	2 794 154	3944882
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 277 788	-2 019 203	-1 909 935	-1 150 729
Oma pääoma yhteensä	39 194 329	40 868 906	36 272 644	38 182 578

Tilikausien ali- ja ylijäämän muodostuminen	
	Ali-/ylijäämä euroina
2019	-1 909 934,00
2018	-1 150 729
2017	3 011 018
2016	24 537
2015	550 213
2014	1 520 046
2013	5 498 521
2012	-3 892 522
2011	-3 054 059
2010	1 407 345
2009	3 385 612

26) Erittely poistoerosta		
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	76 777	80 927
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	76 777	80 927

27) Pitkäaikaiset velat		
	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 498 310	16 217 284
Lainat julkisyhteisöltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	13 498 310	16 217 284

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	956 330	1 359 947		
Muut pakolliset varaukset	12 283	24 739		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	968 613	1 384 686	0	0

30) Vieras pääoma				
	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		197 674		134 183
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	197 674	0	134 183
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		52 473		47 763
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	52 473	0	47 763
Velat osakkuus- sekä muille omistus-yhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0		0	
Vieras pääoma yhteensä	0	250 147	0	181 946

32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	1 534 296	1 392 648		
Muut velat	1 619 755	1 609 945	312 285	312 019
Muut velat yhteensä	3 154 050	3 002 593	312 285	312 019

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	181 377	71 893		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 575 740	5 267 746	1 894 824	1 879 755
Korkojaksotukset	148 800	133 267	91 186	56 197
Muut menojäämät	2 246 217	3 364 539	1 310 310	2 426 016
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	8 152 134	8 837 446	3 296 320	4 361 968

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

35-37) Vakuudet				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	12 995 110	13 023 503		
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	304 588	304 588		
Yhteensä	13 299 698	13 328 091		
Vakuudet yhteensä	13 299 698	13 328 091	0	0

38) Leasingvastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	228 749	229 011	32 962	25 698
Myöhemmin maksettavat	523 332	664 674	71 587	83 518
Yhteensä	752 082	893 684	104 549	109 216

40) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma			7 977 467	9 324 785
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	625 107	624 481	624 481	624 481
Jäljellä oleva pääoma	140 188	211 863	139 562	211 501

Sopimusvastuut yhteensä				
	523 724	785 126		
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 890 249	2 319 439	1 656 006	2 084 960
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	1 835 612	2 192 027	1 835 612	2 192 027

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen				
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut	523 724	785 126		
Sopimusvastuut yhteensä	523 724	785 126		
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 890 249	2 319 439	1 656 006	2 084 960
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	1 835 612	2 192 027	1 835 612	2 192 027

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Koronvaihtosopimus 1 Kyseessä on OTC koronvaihtosopimus sopimustunnus 31956, jossa kaupunki maksaa Kuntarahoitus Oyj:lle kiinteää korkoa 1,191%, ja pankki maksaa 3 kuukauden euribor-korkoa. Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan Kura 15985/12 suojaamiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääomat, eräpäivät ja koronmaksupäivät on laitettu vastaamaan toisiaan. Sopimuksen alkamispäivä 13.8.2012 ja päättymispäivä 30.6.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	2 500 000 -58 571	3 500 000 -96 246	2 500 000 -58 571	3 500 000 -96 246
Koronvaihtosopimus 2 Kyseessä on OTC koronvaihtosopimus sopimustunnus 5190410, missä kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 1,45 % ja pankki maksaa kaupungille 6 kk euribor korkoa. Koronvaihtosopimus on 10 vuoden bullet suoja. Sopimuksen alkamispäivä 2.1.2018 ja päättymispäivä 3.1.2028. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	5 000 000 -614 763	5 000 000 -384 626	5 000 000 -614 763	5 000 000 -384 626
Koronvaihtosopimus 3 Sopimusnumero 1719036. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus millä on suojattu kaupungin Kuntarahoitus Oyj:stä nostama 20 miljoonan euron pitkäaikainen laina. Koronvaihtosopimuksessa pankki maksaa kaupungille neljännesvuosittain 3 kk eurobor korkoa ja vastaavasti kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 0,262 % korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 15.3.2017 ja päättymispäivä 15.9.2026. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	14 000 000 -246 495	16 000 000 -51 860	14 000 000 -246 495	16 000 000 -51 860
Koronvaihtosopimus 4 Sopimusnumero 10694601. Kyseessä on OP:n kanssa tehty koronvaihtosopimus, missä kaupunki maksaa OP:lle kiinteää 1,055 % ja pankki maksaa kaupungille 3 kk euribor korkoa. Sopimuksen alkamispäivä 30.6.2022 ja päättymispäivä 30.6.2032 Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	10 000 000 -540 581		10 000 000 -540 581	
Koronvaihtosopimus 5 Sopimusnumero 10694606. Kyseessä on OP:n kanssa tehty nollakorkolattiasopimus, joka on yhdistetty koronvaihtosopimukseen 5190410. Sopimuksen alkamispäivä 2.7.2019 ja päättymispäivä 4.7.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	5 000 000 43 324		5 000 000 43 324	
Koronvaihtosopimus 6 Sopimusnumero 10694613. Kyseessä on OP:n kanssa tehty nollakorkolattiasopimus, joka on yhdistetty koronvaihtosopimukseen 1719036. Sopimuksen alkamispäivä 17.6.2019 ja päättymispäivä 15.6.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	14 000 000 105 821		14 000 000 105 821	
Koronvaihtosopimus 7 Koronvaihtosopimus Nordea Bank Ab 1680148-1802361 Koronvaihtosopimuksella suojataan lainasalkussa olevaa yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koron peruste 6 kk euribor. Sopimus erääntyy 8.4.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	1 473 214 -127 526	1 591 071 -174 609		
Koronvaihtosopimus 8 Koronvaihtosopimus Nordea Bank Ab 680206-1802635 Koronvaihtosopimuksella suojataan lainasalkussa olevaa yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koronperuste 6 kk euribor. Sopimus erääntyy 8.4.2022. Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	1 473 214 -127 526	1 591 071 -174 609		
Koronvaihtosopimus 9 Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oy 42675 Koronvaihtosopimuksella suojataan yksittäisen lainan korkorisikin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat olennaisilta osin toisiaan. Muuttuvan koron peruste 3 kk euribor. Sopimus erääntyy 29.12.2023 Koronvaihtosopimuksen pääoma Käypä arvo	828 205 -10 763	915 385 -1 631		
Koronvaihtosopimukset 10-16 Pirkanmaan sairaanhoitopiirin suojaavat koronvaihtosopimukset. Johdannaissopimuksilla muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimusten pääoma yhteensä (konsernin osuus) Käypä arvo yhteensä (konsernin osuus)	3 942 295 -306 119	4 118 595 -146 244		

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2019	2018
Konsernipalvelut	42	28
Sosiaali- ja terveyspalvelut	21	12
Sivistyspalvelut	216	210
Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut	17	17
Tekniset palvelut	93	102
Yhteensä	389	369

43) Henkilöstökulut		
	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	18 129 703	18 363 382
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	10 546	9 465
Henkilöstökulut yhteensä	18 140 249	18 372 847

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetut luottamushenkilökulut		
	2019	2018
Keskustan Mänttä-Vilppulan kunnallisjärjestö ry	1785	2541
Mänttä-Vilppulan Sosialidemokraattinen kunnallisjärjestö ry	3210	3108
Juupajoen Demarit ry	21	30
Mänttä-Vilppulan Vihreät ry	1262	1336
Vasemmistoliiton Mäntän osasto ry	1151	1167
Mänttä-Vilppulan Perussuomalaiset ry	352	109
Mänttä-Vilppulan Kokoomus ry	1183	1034
Suomen Kristillisdemokraattien Mänttä-Vilppulan paikallisosasto ry	188	216
Palkkiot yhteensä	9152	9541

45) Tilintarkastajan palkkiot		
	2019	2018
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	18738	14537
Muut tilintarkastusyhteisön tehtävät	225	1477
Tilintarkastajan lausunnot	2150	750
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4081	6075
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	25194	22 839

46) Tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kaupunki on antanut tilikaudella avustusta tytäryhteisö Yrke-Kiinteistöt Oy:lle 200.000 euroa.

Kaupunginjohtajan kanssa on 3.4.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kaupunginjohtajan tehtävistä ja painopistealueista.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpito kirjoista ja tositelajeista

Käytetyt kirjanpito kirjojat

Pysyvästi säilytettävät

Sidotussa tasekirjassa

Toimintakertomus
Toteutusvertailu
Tilinpäätöslaskelmat
Konsernitilinpäätös
Tilinpäätöksen liitetiedot

10-vuotta säilytettävät

Erillisinä atk-tulosteina

Tase-erittelyt
Päivä- ja pääkirjat sähköinen arkisto
Talousarvion toteutusvertailut
Palkkakirjanpito
Ostoreskontra sähköinen arkisto
Myyntireskontra laskulajeittain

Käytetyt tositelajit:

01 Muistiotositteet
02 Tiliotositteet
08 Tilinavausviennit
09 Käyttöomaisuusviennit
20 Myyntireskontra suoritukset
21 Myyntireskontran viitesuoritukset
30 Palkat
40 Ostoreskontra maksut
45 Sähköinen kierrätys
49 Pro Consona/toimeentulotuki
62 Päivähoitolaskutus
63 Vanhuspalvelulaskutus
64 Potilaslaskutus
65 Sosiaalitoimenlaskutus
66 Koulutoimiston laskutus
67 Autereopiston laskutus
68 Liikuntatoimen laskutus
69 Mittaustoimen laskutus
70 Vuokralaskutus
71 Rakennusvalvontalaskutus
72 Teknisen toimen laskutus
76 Muu laskutus
77 Tekninen toimi/pystyväislaskutus
78 Kotikuntalaskutus
79 Terveyspalvelut
80 Sosiaalitoimi/asumispalvelut
81 Ruokapalvelut
82 Lukion laskutus

ALLEKIRJOITUS JA TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Mänttä-Vilppulassa 30 päivänä maaliskuuta 2020

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGINHALLITUS

Riikka Peltonen

Ilkka Jatkola

Arto Lampinen

Pentti Paananen

Timo Tukia

Henna Hakala

Auli Välimäki

Alli Mäkinen

Lasse Siltanen

Susanna Lumio
vs. kaupunginjohtaja

Tilintarkastajan merkintä:

Olemme antaneet suoritetusta tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Mänttä-Vilppulassa, 25.5.2020

Nina Nieminen

JHTA/HT

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö